

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ & ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Λογιστική και
Χρηματοοικονομική**

**Master of Science (M.Sc)
in Accounting and Finance**

Μεταπτυχιακή Διατριβή

Φορολογία Εισοδήματος στην Ελλάδα

*Συγκριτική Ανάλυση Άμεσης φορολογίας εισοδήματος Φυσικών και Νομικών
Προσώπων κατά τα έτη 2015 – 2019*

ΠΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ

Διατριβή υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής του Πανεπιστημίου
Πελοποννήσου. Η παρούσα διατριβή αποτελεί μέρος των απαιτήσεων για την απόκτηση
του Μεταπτυχιακού Διπλώματος στη Λογιστική και Χρηματοοικονομική

Καλαμάτα, (Μάιος 2023)

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ & ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Λογιστική και
Χρηματοοικονομική**

**Master of Science (M.Sc)
in Accounting and Finance**

Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή

ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ

Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

Πανεπιστήμιο Πατρών

ΜΑΚΡΗΣ ΗΛΙΑΣ

**Καθηγητής, Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Πανεπιστήμιο
Πελοποννήσου**

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

**Επίκουρος Καθηγητής, Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής,
Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου**

Η Πουλοπούλου Αικατερίνη Κωνσταντίνα

δηλώνω υπεύθυνα ότι:

- 1) Είμαι ο κάτοχος των πνευματικών δικαιωμάτων της πρωτότυπης αυτής εργασίας και από όσο γνωρίζω η εργασία μου δε συκοφαντεί πρόσωπα, ούτε προσβάλλει τα πνευματικά δικαιώματα τρίτων.

- 2) Αποδέχομαι ότι το Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής μπορεί, χωρίς να αλλάξει το περιεχόμενο της εργασίας μου, να τη διαθέσει σε ηλεκτρονική μορφή μέσα από τη ψηφιακή Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος, να την αντιγράψει σε οποιοδήποτε μέσο ή/και σε οποιοδήποτε μορφότυπο καθώς και να κρατά περισσότερα από ένα αντίγραφα για λόγους συντήρησης και ασφάλειας.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Με την ολοκλήρωση της διπλωματικής μου εργασίας , θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες σε όλους όσους συνέβαλλαν με την βοήθεια τους στην ολοκλήρωση της.

Επιθυμώ να ευχαριστήσω λοιπόν τον επιβλέποντα καθηγητής μου Αγγελόπουλο Ελευθέριο , όπου με την καθοδήγηση , τις υποδείξεις του αλλά και την άμεση υποστήριξή του κατάφερα να φέρω εις πέρας το χρέος μου στην ολοκλήρωση της διπλωματικής μου εργασίας.

Επίσης ευχαριστώ θερμά τους καθηγητές Μακρή Ηλία και Γιαννόπουλο Βασίλειο για τις συμβουλές και τις εποικοδομητικές τους παρατηρήσεις ως μέλη της τριμελούς επιτροπής.

Εν κατακλείδι θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου που με στήριξε καθ' όλη την διάρκεια των σπουδών μου στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών , Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής.

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	8
Abstract	9
Κεφάλαιο 1: Φόρος.....	10
1.1 Η έννοια του φόρου.....	10
1.2 Σκοποί φόρου.....	10
1.3 Διακρίσεις φόρων.....	11
1.3.1 Άμεσοι φόροι.....	12
1.3.2 Έμμεσοι φόροι.....	13
1.4 Φορολογική βάση.....	15
1.5 Φορολογικός συντελεστής.....	16
Κεφάλαιο 2 : Ελληνικό Φορολογικό Σύστημα.....	17
2.1 Ορισμός φορολογικού συστήματος.....	17
2.2 Το φορολογικό σύστημα της Ελλάδας.....	17
2.3 Διακρίσεις φορολογικού συστήματος Ελλάδας με άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	19
2.4 Φοροαποφυγή.....	21
2.5 Φοροδιαφυγή.....	22
2.5.1 Αίτια φοροδιαφυγής.....	23
2.5.2 Συνέπιες φοροδιαφυγής.....	24
2.5.3 Τακτικές περιορισμού φοροδιαφυγής.....	25
2.5.4 Μέτρα αντιμετώπισης της φοροδιαφυγής στην Ελλάδα.....	26
Κεφάλαιο 3 : Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων.....	31
3.1 Υποκείμενο φόρου Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων.....	31
3.1.1 Εισοδήματα στην ημεδαπή ή στην αλλοδαπή.....	31
3.1.2 Φορολογία εισοδήματος εξαρτώμενων μελών.....	32
3.2 Αντικείμενο φόρου.....	32
3.3 Το φορολογικό σύστημα των φυσικών προσώπων στην Ελλάδα.....	33
3.3.1 Εισοδήματα φυσικών προσώπων που υπόκεινται σε φόρο.....	33
3.3.2 Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης.....	40
3.3.3 Ασφαλιστικές εισφορές φυσικών προσώπων.....	41
Κεφάλαιο 4: Φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων.....	43
4.1 Φορολογία Εισοδήματος Νομικών Προσώπων.....	43
4.2 Νομικά πρόσωπα απαλλασσόμενα από το φόρο.....	44

4.3 Φορολογητέα εισοδήματα και κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα.....	45
4.4 Εκπτώσεις δαπανών	45
4.4 Μη εκπιπτώμενες δαπάνες.....	46
4.5 Αποσβέσεις.....	47
4.6 Μεταφορά ζημιολόγου αποτελέσματος.....	47
4.7 Προκαταβολή και Παρακράτηση φόρου	48
4.8 Υποκεφαλαιοποίηση	49
Κεφάλαιο 5 : Κλίμακες φορολογίας εισοδήματος την τελευταία πενταετία 2015-2019, (οικονομικό έτος 2016-2020)	50
5.1 Κλίμακα φορολογία εισοδημάτων χρήσης 2016 (φορολογητέο έτος 2017).....	50
5.1.1 Κλίμακες φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων από μισθούς και συντάξεις χρήσης 2015 (φορολογητέο έτος 2016).....	50
5.1.1 Εισόδημα από μισθούς και συντάξεις	50
5.1.2 Κλίμακες φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων από επιχειρηματική - αγροτική δραστηριότητα χρήσης 2015 (οικονομικό έτος 2016)	52
5.1.3 Κλίμακες φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων από εισόδημα από ακίνητα χρήσης 2015 (οικονομικό έτος 2016).....	54
5.1.4 Εισόδημα από Υπεραξία Κεφαλαίου χρήσης 2015 (οικονομικό έτος 2016)	55
5.1.5 Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης χρήσης 2015 (οικονομικό έτος 2016)	55
5.1.6 Φορολογία Εισοδήματος Νομικών Προσώπων	56
5.2 Κλίμακα φορολογία εισοδημάτων χρήσης 2016 (φορολογητέο έτος 2017).....	57
5.2.1 Κλίμακα φορολογία εισοδημάτων φυσικών προσώπων από μισθούς και συντάξεις χρήσης 2016 (φορολογητέο έτος 2017)	57
5.2.2 Φορολογική κλίμακα για εισοδήματα από επιχειρηματική - αγροτική δραστηριότητα χρήσης 2016 (οικονομικό έτος 2017)	59
5.2.3 Φορολογική κλίμακα για Εισόδημα από Ακίνητη Περιουσία χρήσης 2016 (οικονομικό έτος 2017)	61
5.2.4 Εισόδημα από Υπεραξία Κεφαλαίου χρήσης 2016 (οικονομικό έτος 2017)..	62
5.2.5 Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης χρήσης 2016 (οικονομικό έτος 2017)	62
5.2.6 Φορολογία Εισοδήματος Νομικών Προσώπων χρήσης 2016 (οικονομικό έτος 2017) 63	
5.3 Φορολογία εισοδημάτων χρήσης 2017 (οικονομικό έτος 2018).....	65
5.3.1 Φορολογία εισοδημάτων από μισθούς και συντάξεις χρήσης 2017 (οικονομικό έτος 2018)	65
5.3.2 Φορολογία εισοδημάτων από επιχειρηματική – αγροτική δραστηριότητα χρήσης 2017 (οικονομικού έτους 2018)	68
5.3.3 Φορολογία εισοδημάτων από ακίνητη περιουσία χρήσης 2017 (οικονομικού έτους 2018).....	69
5.3.4 Εισόδημα από Υπεραξία Κεφαλαίου χρήσης 2017 (οικονομικό έτος 2018) ..	71

5.3.5	Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης χρήσης 2017 (οικονομικό έτος 2018)	71
5.3.6	Φορολογία Εισοδήματος Νομικών Προσώπων χρήσης 2017 (οικονομικό έτος 2018) 73	
5.4	Φορολογία εισοδήματος χρήσης 2018 (φορολογητέο έτος 2019).....	74
5.4.1	Φορολογία εισοδήματος από μισθούς και συντάξεις χρήσης 2018 (φορολογητέο έτος 2019).....	74
5.4.2	Φορολογία εισοδήματος από κέρδη επιχειρηματικής - αγροτικής δραστηριότητας χρήσης 2018 (οικονομικό έτος 2019)	78
5.4.3	Φορολογία εισοδήματος από ακίνητα φυσικών προσώπων χρήσης 2018 (οικονομικό έτος 2019)	79
5.4.4	Εισόδημα από Υπεραξία Κεφαλαίου χρήσης 2018 (οικονομικό έτος 2019) ..	80
5.4.5	Εισφορά Αλληλεγγύης χρήσης 2018 (οικονομικό έτος 2019).....	80
5.4.6	Φορολογία Εισοδήματος Νομικών Προσώπων φορολογικής χρήσης 2018 (έτος χρήσης 2019).....	81
5.5	Κλίμακα φορολογίας για εισοδήματα χρήσης 2019 (οικονομικό έτος 2020)	83
5.5.1	Κλίμακα φορολογίας για εισοδήματα από μισθωτούς και συνταξιούχους χρήσης 2019 (οικονομικό έτος 2020).....	83
5.5.2	Κλίμακες φορολογίας εισοδήματος από επιχειρηματικές – αγροτικές δραστηριότητες χρήσης 2019 (οικονομικό έτος 2020).....	86
5.5.3	Κλίμακες φορολογίας εισοδήματος από ακίνητη χρήση 2019 (οικονομικό έτος 2020).....	87
5.5.4	Φορολογία εισοδήματος από υπεραξία κεφαλαίου χρήσης 2019 (οικονομικού έτους 2020).....	87
5.5.5	Εισφορά αλληλεγγύης χρήσης 2019 (οικονομικού έτους 2020)	87
5.5.6	Φορολογία Εισοδήματος Νομικών Προσώπων φορολογικής χρήσης 2019 (οικονομικό έτος 2020)	89
Κεφάλαιο 6: Αλλαγές σε ισχύ την τετραετία (2015-2019) στη φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων.		92
.1	Αλλαγές στην πενταετία (2015-2019) των συντελεστών της κλίμακας εισοδήματος από μισθούς και συντάξεις	92
6.1.1	Αλλαγές στην πενταετία (2015-2019) από μείωση φόρου εισοδήματος από μισθούς και συντάξεις.....	94
.2	Αλλαγές σε ισχύ την πενταετία (2015-2019) στη φορολογία εισοδήματος από επιχειρηματικές – αγροτικές δραστηριότητες.....	100
.2.1	Αλλαγές στην μείωση φόρου για εισόδημα από επιχειρηματική και αγροτική δραστηριότητα.....	104
.3	Αλλαγές σε ισχύ την πενταετία (2015-2019) στη φορολογία εισοδήματος από ακίνητη περιουσία.	107
.4	Αλλαγές σε ισχύ την πενταετία (2015-2019) στην υπεραξία κεφαλαίου χρήσης. ...	110
.5	Αλλαγές σε ισχύ πενταετίας (2015-2019) στην εισφορά αλληλεγγύης.....	110

.6	Αλλαγές σε ισχύ πενταετίας (2015-2019) στη φορολογία εισοδήματος Νομικών προσώπων.....	113
Κεφάλαιο 7 :	Εισπρακτέα φορολογητέα έσοδα εντός πενταετίας (2015-2019)	118
7.1	Σύγκριση φορολογητέων εσόδων μεταξύ 2014-2015	118
7.2	Σύγκριση φορολογητέων εσόδων μεταξύ 2015-2016	120
7.3	Σύγκριση φορολογίας φυσικών προσώπων μεταξύ των ετών 2016-2017.....	122
7.4	Σύγκριση εσόδων από φορολογητέα έτη 2017- 2018.	123
7.5	Σύγκριση εσόδων φορολογητέων ετών 2018- 2019.	125
Επίλογος		127
Κατάλογος Πινάκων		128
Κατάλογος Διαγραμμάτων		129
Βιβλιογραφία		129
Ιστοσελίδες – Sites		131

Εισαγωγή

Το αντικείμενο της παρούσας διπλωματικής στοχεύει στην εξέταση του φορολογικού συστήματος των φυσικών και νομικών προσώπων στην Ελλάδα εντός πενταετίας.

Γνωρίζουμε πως δεν υπάρχει ευνοούμενο κράτος στον κόσμο που να μην χρηματοδοτείται από τους πολίτες του με άμεσο ή έμμεσο τρόπο. Για την σωστή και αποτελεσματική λειτουργία του φορολογικού συστήματος κάθε κράτος εφαρμόζει το δικό του φορολογικό σύστημα που αποσκοπεί στην αύξηση των κρατικών εσόδων , προσπαθώντας να μειώσει την επιβάρυνση των πολιτών του και την απλοποίηση του συστήματος.

Στην παρακάτω έρευνα αναλύουμε τις αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν εντός 2015-2019 για την επίτευξη των παραπάνω στόχων , στη νομοθεσία περί άμεσης φορολόγησης εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων.

Abstract

The current thesis examines the tax system of individuals and companies in Greece within a five – year time periods.

We know that there isn't successful and lucrative state in the world that is not funded by its citizens directly or indirectly. For the proper and efficient operation of the tax system, each state implements its own tax system that aims to increase state revenues, trying to reduce the burden on its citizens and simplify the system.

In the following research we analyze the changes that took place within 2015-2019 to achieve the above objectives, in the legislation on direct taxation of income of individuals and legal entities.

Κεφάλαιο 1: Φόρος

1.1 Η έννοια του φόρου

Φόρος είναι το βάρος των δημόσιων δαπανών που αναλογούν σε κάθε φυσικό και νομικό πρόσωπο ενός κράτους. Για κάθε κράτος ο φόρος αποτελεί ένα έσοδο με το οποίο καλύπτει τις καθημερινές δαπάνες – ανάγκες του. Δηλαδή ο εγκεκριμένος κρατικός προϋπολογισμός εξουσιοδοτεί την εκτελεστική εξουσία να εισπράξει τα δημόσια έσοδα και να πραγματοποιήσει δημόσιες δαπάνες του επόμενου έτους μέσα στα όρια πάντα των νομικών διατάξεων του Συντάγματος κάθε χώρας. Στη χώρα μας συγκεκριμένα, τα έσοδα από φόρους καλύπτουν το 95% περίπου του προϋπολογισμού τα οποία δαπανούνται για κρατικά έξοδα.

Τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του φόρου είναι τα εξής:

1. Οι φόροι αποτελούν αναγκαστικό μέσο μετάθεσης πόρων από τον ιδιωτικό στον δημόσιο τομέα και
2. το μέσο αυτό είναι μονομερές, δηλαδή δεν συνεπάγεται αντίστοιχη αντιπαροχή των δημόσιων φορέων προς τους ιδιωτικούς.

Γεωργακόπουλος, Θ. (2012), Πατσουράτης, Β., (1992)

Όλα τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ενός κράτους βάση συγκεκριμένων νομικών διατάξεων ανάλογα με την οικονομική τους κατάσταση , είναι υποχρεωμένα να καταβάλλουν συγκεκριμένους φόρους.

Το κράτος είναι αναγκασμένο πάντα να προσφέρει στους πολίτες του την προβλεπόμενη αντιπαροχή , που δεν είναι συγκεκριμένη αλλά παρέχεται γενικά σύμφωνα με τις αποφάσεις της εκάστοτε κυβέρνησης που έχει εκλεγεί από τους πολίτες. Για λόγους κοινωνικής πολιτικής εκτός από τις γενικές υπηρεσίες , που θα είναι είτε άμεσες είτε έμμεσες σε κάθε πολίτη είναι υποχρεωμένο να προσφέρει ξεχωριστές υπηρεσίες σε μερικές ομάδες πολιτών , πιο συγκεκριμένα σε ομάδες πολιτών όπως παλιννοστούντες, σεισμόπληκτοι, πρόσφυγες, απόρους, τα άτομα με αναπηρίες καθώς και πολύτεκνους. (Markus Leibrecht Claudia Hochgatterer , 2010)

1.2 Σκοποί φόρου

Το κάθε κράτος καταρτίζει και ψηφίζει με απόλυτη πλειοψηφία τον προϋπολογισμό του, κάθε χρόνο. Στη συνέχεια συγκεντρώνει τα έξοδα και τα έσοδα που θα χρειαστεί για το επόμενο έτος. Ο προϋπολογισμός λειτουργεί σαν τον λογαριασμό των Αποτελεσμάτων Χρήσης των οικονομικών μονάδων όπου

διαχωρίζονται τα έσοδα και οι δαπάνες. Το κράτος έχει καθορισμένες δαπάνες που έχει προγραμματίσει ανάλογα με τα έσοδα που έχει εισπράξει από του φόρους που επέβαλλε στους πολίτες και στις νομικές οντότητες , το προηγούμενο έτος.

Τα δημόσια έσοδα ωστόσο προέρχονται είτε από δημοσιονομικούς σκοπούς του κράτους είτε από οικονομικούς σκοπούς. Αναλυτικότερα:

Δημοσιονομικοί σκοποί του κράτους

Οι σκοποί που επιτυγχάνονται κάτω από την επιβολή της αρχής της ουδετερότητας του φόρου. Δηλαδή, οι φόροι που εισπράττονται είναι ίσοι με την τιμή της κρατικής δαπάνης που καλύπτουν. Βέβαια σε περίπτωση πλεονάσματος του φόρου , το πλεόνασμα θα διατεθεί για την κάλυψη αναγκών του επόμενου οικονομικού έτους.

Οικονομικοί σκοποί του κράτους

Οι οικονομικοί σκοποί του κράτους είναι αυτοί που δημιουργούν τις επιχειρηματικές δραστηριότητες των Βιομηχανιών , των Τραπεζών , των Δημόσιων Τεχνικών έργων ή άλλων παραγωγικών δραστηριοτήτων καθώς και η ανάπτυξη της ιδιωτικής επιχειρηματικής πρωτοβουλίας με σκοπό την αύξηση των κρατικών έργων και της απασχόλησης για να μειωθεί η ανεργία. Οι συνεχώς αυξανόμενες κρατικές αντιπαροχές , αυξάνουν τις ανάγκες χρηματικών διαθεσίμων του κράτους. Το κράτος για να αποτρέψει την εισοδηματική διαφορά των πολιτών του , να μειώσει τον αυξανόμενο πληθωρισμό και να δημιουργήσει την αύξηση του εθνικού εισοδήματος πρέπει να κατευθύνει τις αντιπαροχές του προς τους οικονομικούς σκοπούς που αναλύσαμε.

1.3 Διακρίσεις φόρων

Για τον προσδιορισμό των φόρων υπάρχουν πολλές διακρίσεις ανάλογα με τον τρόπο που χρησιμοποιούνται, σε ποιους αναφέρονται καθώς και με ποια κριτήρια χρησιμοποιούνται. Τα κριτήρια αυτά είναι ή δημοσιονομικά ή οικονομικά ή διοικητικά. Επίσης, οι φόροι διακρίνονται σε έμμεσους και σε άμεσους φόρους. Η διάκριση τους έχει μεγάλη σημασία γιατί με αυτό τον τρόπο μπορεί να μελετηθεί και να συγκριθεί πιο εύκολα η νομοθεσία και η πολιτική κάθε χώρας με άλλες , τα εισοδήματα των πολιτών τους και οι φορολογικές τους υποχρεώσεις προς το κράτος.

Σύμφωνα με τα κριτήρια και την διοίκηση της χώρας από οικονομική ή δημοσιονομική άποψη οι φόροι διακρίνονται από τη φύση του φορολογικού αντικειμένου αλλά και από το υποκείμενο το οποίο βαραίνουν σε άμεσους και έμμεσους φόρους. Οι φόροι που επιβάλλονται σε πρόσωπα τα οποία σύμφωνα με τον νομοθέτη πρέπει να πληρώσουν εξυπηρετούν τους άμεσους φόρους, δηλαδή αυτοί οι φόροι είναι οι φόροι εισοδήματος και όλοι οι φόροι περιουσίας. Ενώ οι έμμεσοι φόροι είναι εκείνοι που επιβάλλονται στο δαπανώμενο εισόδημα ή την δαπανώμενη περιουσία του φορολογούμενου. Οι φόροι αυτοί βοηθούν στη δαπάνη του εισοδήματος. Αυτοί είναι όλοι οι φόροι κατανάλωσης, τα τέλη χαρτοσήμου, οι δασμοί και όλοι οι φόροι που κάθε φορολογούμενος μπορεί να τον αποδώσει σε τρίτους που θα υποστούν το βάρος τους.

Ωστόσο από διοικητική άποψη οι φόροι πρέπει να διακρίνονται ανάλογα με τον τρόπο που εισπράττονται, δηλαδή αν ο φόρος εισπράττεται με ονομαστικές καταστάσεις, αυτοί οι φόροι είναι οι φόροι εισοδήματος, δωρεών, γονικής παροχής και οι φόροι κληρονομιάς. Ωστόσο με ονομαστικές καταστάσεις εισπράττονται και οι φόροι κατανάλωσης δηλαδή ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας γνωστός σε όλους ΦΠΑ, ο φόρος αυτός στην ουσία είναι άμεσος γιατί επιβαρύνεται ο τελικός καταναλωτής. Από διοικητική άποψη οι έμμεσοι φόροι είναι οι δασμοί, τα τέλη χαρτοσήμου και όσοι φόροι κατανάλωσης εισπράττονται με δικαιολογητικά και όχι με ονομαστικές καταστάσεις.

1.3.1 Άμεσοι φόροι

Οι άμεσοι φόροι εισπράττονται από το κράτος την ίδια στιγμή που αμοίβονται οι πολίτες με τον μισθό ή με την σύνταξη. Ένα μέρος παρακρατείτε για να αποδοθεί στο κράτος από το αποκτώμενο εισόδημα των πολιτών ή κεφάλαιο των επιχειρήσεων, αντίστοιχα.

Πλεονεκτήματα άμεσων φόρων

1. Οι άμεσοι φόροι χρησιμοποιούν ένα δίκαιο σύστημα φορολόγησης διότι υπάρχει συγκεκριμένη κλίμακα φορολόγησης που αντιστοιχεί στον καθένα ανάλογα με τα εισοδηματικά του κριτήρια.

2. Σε περίπτωση που δεν γίνουν τροποποιήσεις στην φορολογική νομοθεσία μέσα στο φορολογητέο έτος κάθε πολίτης γνωρίζει το ποσό που θα πρέπει να καταβάλει για τα ετήσια εισοδήματα του.

Μειονεκτήματα άμεσων φόρων

1. Θεωρούνται γραφειοκρατικοί νόμοι διότι ο κάθε φορολογούμενος δεν υποχρεούται να τηρεί βιβλία ανάλογα με την οικονομική του ή εμπορική του δραστηριότητα αλλά μόνο μια φορά κάθε φορολογητέο έτος είναι υποχρεωμένος να συντάσσει την φορολογική του δήλωση.
2. Επειδή είναι αδύνατον να ελεγχθούν από τους δημόσιους φορείς όλες οι φορολογικές δηλώσεις κάθε πολίτη μιας χώρας, γίνεται έλεγχος μόνο σε ένα δείγμα του πληθυσμού με αυτό τον τρόπο ευνοείται η φοροδιαφυγή.
3. Δεν γίνεται η άμεση είσπραξη των φόρων από τον κάθε φορολογούμενο διότι ο καθένας έχει το δικαίωμα να αποδώσει τον φόρο σε δόσεις. Επίσης να σημειωθεί πως το κράτος χάνει έσοδα διότι δεν εισπράττει τον φόρο που αναλογεί στο κάθε πολίτη το συγκεκριμένο οικονομικό έτος αλλά το προηγούμενο.
4. Εξακριβώνεται δύσκολα η φορολογητέα ύλη με αποτέλεσμα το κάθε κράτος να χάνει έσοδα που μαζεύει από τους φόρους εισοδήματος των πολιτών του.

1.3.2 Έμμεσοι φόροι

Οι έμμεσοι φόροι επιβάλλονται στο δαπανώμενο εισόδημα ή κεφάλαιο και όχι στο πρόσωπο που καταναλώνει. Οι έμμεσοι φόροι περιλαμβάνουν τον γνωστό φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης. Με την βοήθεια των έμμεσων φόρων το σύστημα υπόκειται σε υποχρεωτική υποβολή δηλώσεων, φορολογικών ελέγχων και είσπραξης φόρων σε πραγματικό χρόνο.

Ο Φόρος προστιθέμενης αξίας είναι ένας έμμεσος φόρος που ακολουθεί τα αγαθά και τις υπηρεσίες από το πρώτο μέχρι το τελικό τους στάδιο. Το τελικό στάδιο είναι ο καταναλωτής όπου σε αυτόν αποδίδεται ο συγκεκριμένος φόρος. Ονομάζεται Φόρος Προστιθέμενης Αξίας γιατί επιβαρύνει την αξία που προσθέτει ο καθένας που

κατασκευάζει, αγοράζει και πουλάει ένα υλικό ή μια υπηρεσία. Αυτό ισχύει σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επίσης στους έμμεσους φόρους υπάγονται οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης που επιβάλλονται επί της πώλησης ή της χρήσης συγκεκριμένων προϊόντων. Οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης επιβάλλονται στην αλκοόλη, τον καπνό και την ενέργεια.

Πλεονεκτήματα των έμμεσων φόρων

- Σε σύγκριση με τους άμεσους φόρους έλεγχος τους είναι πιο εύκολος και η συλλογή τους απαιτεί μικρότερο διοικητικό κόστος για τις φορολογικές αρχές.
- Έχουν άμεση απόδοση για το Δημόσιο
- Εισπράττονται από όλους αλλοδαπούς ή μη επειδή επιβάλλονται στο δαπανώμενο εισόδημα.
- Επιπλέον, ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας αλλά και ο φόρος επί Αγαθών και Υπηρεσιών επιτρέπουν στις φορολογικές αρχές να εφαρμόζουν ένα σταθερό συντελεστή φορολόγησης.
- Ο υψηλός ανταγωνισμός για την προσέλκυση πολυεθνικών επιχειρήσεων σε τοπικές αγορές δίνει ώθηση στην εφαρμογή της έμμεσης φορολογίας, ενώ ταυτόχρονα αυξάνει τη δυνατότητα περικοπής των συντελεστών εταιρικού φόρου εισοδήματος.
- Δεν γίνονται εύκολα αντιληπτοί, με αυτό τον τρόπο είναι περισσότερο προσιτοί στους καταναλωτές.

Μειονεκτήματα έμμεσων φόρων

1. Θεωρούνται άδικοι γιατί δεν διακρίνονται σε κάθε πολίτη ξεχωριστά ανάλογα το φορολογητέο του εισόδημα αλλά όλοι πληρώνουν ένα καθορισμένο ποσοστό από την κυβέρνηση κάθε χώρας.

2. Η είσπραξη τους είναι αρκετά δαπανηρή για το Δημόσιο γιατί απαιτείται ειδικό προσωπικό για τον έλεγχο των επιχειρήσεων σε περίπτωση φοροδιαφυγής αλλά και για την είσπραξη των φόρων.
3. Σε οποιαδήποτε μεταβολή του φόρου προστιθέμενης αξίας οι τιμές ορισμένων προϊόντων και υπηρεσιών θα αυξηθούν ή θα μειωθούν παράλληλα. Με αυτό τον τρόπο οι επιχειρήσεις επηρεάζονται άμεσα. Στην πραγματικότητα, υπάρχουν πάρα πολλά ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπίσει μία επιχείρηση και ενδέχεται να επηρεάσουν τομείς όπως των πωλήσεων ,των δημόσιων σχέσεων και του μάρκετινγκ.
4. Οι καθυστερημένες επιστροφές των φόρων έχουν την δύναμη να δημιουργήσουν σημαντικά ταμειακά προβλήματα για τις επιχειρήσεις. Αυτό μπορεί να επιδεινωθεί από την κακή ή αργή αναγνώριση των ανακτήσιμων πληρωμών στους προμηθευτές.
5. Σε περίοδο οικονομικής κάμψης δεν θεωρούνται σταθεροί στην απόδοση τους φόροι , διότι η ζήτηση των αγαθών είναι ελαστική και η είσπραξη των φόρων αβέβαιη.

1.4 Φορολογική βάση

Από την αρχαιότητα οι άνθρωποι για να υπολογίσουν το ποσοστό που έπρεπε να καταθέσουν για την φορολογική τους υποχρέωση χρησιμοποιούσαν οικονομικά και μη οικονομικά στοιχεία. Για παράδειγμα σαν οικονομικά στοιχεία χρησιμοποιούσαν το μέγεθος της περιουσίας τους , αλλά άλλες φορές χρησιμοποιούσαν στοιχεία που δεν είχαν οικονομική υπόσταση όπως την ύπαρξη του στη ζωή.

Στη σημερινή εποχή , ωστόσο χρησιμοποιούμε μόνο οικονομικά στοιχεία για να ορίσουμε την φορολογική βάση.

Φορολογική βάση είναι η βάση στην οποία υπολογίζεται το ποσό που αναλογεί και πρέπει να καταβάλει ο κάθε φορολογούμενος. Για τον λόγο αυτό την σημερινή εποχή για τον υπολογισμό της φορολογικής βάσης επιλέγουμε ορισμένα οικονομικά χαρακτηριστικά όπως το εισόδημα , την περιουσία και τις δαπάνες του κάθε

φορολογούμενου. Στην πράξη, την σημερινή εποχή γίνεται δεκτό από την πλειοψηφία των θεωρητικών της Δημόσιας Οικονομικής πως ως βάση των φόρων από τα τρία οικονομικά στοιχεία που αναφέραμε προηγουμένως , δηλαδή το εισόδημα την περιουσία και την δαπάνη μεγαλύτερη σημασία δίνουμε στο εισόδημα διότι αποτελεί κύριο δείκτη της οικονομικής ευημερίας αλλά και στις δαπάνες του κάθε φορολογούμενου πολίτη όπου από αυτές φαίνεται αν μπορούν να συνεισφέρουν στην κάλυψη των δημόσιων αναγκών από τις προσωπικές και οικογενειακές τους συνθήκες. Σε δεύτερη μοίρα χρησιμοποιούμε την περιουσία του.

Η παρακολούθηση της φορολογικής βάσης είναι υποχρεωτική , η οποία γίνεται με ασφαλή τρόπο, ώστε να μπορούν να εξαχθούν οι απαραίτητες πληροφορίες για τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, τη σύνταξη των φορολογικών δηλώσεων και τη διασφάλιση της δυνατότητας διενέργειας ελέγχων.

1.5 Φορολογικός συντελεστής

Ο φορολογικός συντελεστής που αναλογεί σε κάθε μονάδα φορολογικής βάσης, διακρίνεται σε μέσο και οριακό φορολογικό συντελεστή. Σαν μέσος φορολογικός συντελεστής είναι οι συνολικοί φόροι που πληρώνονται διαιρούμενοι με το συνολικό εισόδημα. Αντιθέτως, ο οριακός φορολογικός συντελεστής είναι ο πρόσθετος φόρος που καταβάλλεται υποχρεωτικά για κάθε μια νέα μονάδα αύξησης της φορολογικής βάσης. Επίσης πολλές φορές υπάρχουν φόροι όπου οι συντελεστές τους εκφράζονται κατά μονάδα προϊόντος αυτό γίνεται όταν η φορολογική βάση μετريέται σε μονάδες ποσότητας. Ο φορολογικός συντελεστής ονομάζεται , σε αυτή την περίπτωση , συντελεστής κατά μονάδα. Αυτοί οι φόροι είναι αντικοινωνικοί γιατί δε διαφοροποιούν την επιβάρυνση ανάλογα με την ποιότητα του είδους και με αυτό τον τρόπο επιβαρύνουν τις χαμηλότερες εισοδηματικές τάξεις.

Ωστόσο, σήμερα οι περισσότεροι φόροι έχουν συντελεστές κατά αξίας, ορισμένοι ειδικευμένοι φόροι ή δασμοί επιβάλλονται σε συντελεστές κατά μονάδα προϊόντος.

Επίσης να σημειωθεί πως υπάρχει διαφορά σχετικά με το ποιος συντελεστής είναι μεγαλύτερος ο οριακός ή ο μέσος ανάλογα την φορολογία που εφαρμόζεται. Πιο συγκεκριμένα στην προοδευτική φορολογία ο οριακός συντελεστής είναι μεγαλύτερός από το μέσο ενώ το αντίστροφο συμβαίνει όταν εφαρμόζεται η αντιστρόφως προοδευτική φορολογία.

Κεφάλαιο 2 : Ελληνικό Φορολογικό Σύστημα

2.1 Ορισμός φορολογικού συστήματος

Όλες οι χώρες επιβάλλουν νόμους ανάλογα με τις ανάγκες των δημόσιων φορέων τους. Οι νόμοι αυτοί αποτελούν το φορολογικό σύστημα της χώρας. Τα φορολογικά συστήματα των κάθε χωρών διαφέρουν μεταξύ τους, γιατί εξαρτιούνται από διάφορους οικονομικούς, κοινωνικούς και πολιτικούς παράγοντες. Επιπλέον για να μην υπάρξουν μειονεκτήματα στην χρήση τους όλες οι οικονομίες των χωρών προσπαθούν να τους συνδυάζουν κατάλληλα ανάλογα με τον σκοπό που θέλουν να επιτύχουν. Σημαντική διαφορά είναι τα φορολογικά συστήματα μεταξύ των αναπτυγμένων οικονομικά χωρών και των αναπτυσσόμενων. Πιο συγκεκριμένα στις αναπτυγμένες οικονομίες επικρατούν οι άμεσοι φόροι ιδιαίτερα οι φόροι εισοδήματος ενώ στις αναπτυσσόμενες οικονομίες οι έμμεσοι φόροι, αυτό συμβαίνει γιατί στις αναπτυγμένες οικονομίες τα εισοδήματα είναι υψηλά, οι οικονομικές υπηρεσίες πιο οργανωμένες ενώ η τάση των πολιτών για φοροδιαφυγή είναι μικρή, σε αντίθεση με τις χώρες που έχουν αναπτυσσόμενες οικονομίες όπου το κατά κεφαλήν εισόδημα είναι μικρό, η διανομή εισοδήματος άνιση και η τάση για φοροδιαφυγή είναι μεγάλη.

2.2 Το φορολογικό σύστημα της Ελλάδας

Το ελληνικό φορολογικό σύστημα περιλαμβάνει μια μεγάλη γκάμα από φόρους. Κάποιοι από αυτούς τους φόρους περιλαμβάνουν ως βάση την περιουσία και άλλοι την καταναλωτική δαπάνη. Για να αυξηθούν τα έσοδα του κράτους ο πιο διαδεδομένος φόρος είναι ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ). (Symeon Mavridis, 2018)

Πιο αναλυτικά η Ελλάδα εφαρμόζει ένα ημι-διπλό (semi dual) σύστημα φορολογίας εισοδήματος σε φυσικά πρόσωπα με διαφοροποιήσεις φορολογικών συντελεστών ανάλογα με το εισόδημα του καθενός ενώ στα νομικά πρόσωπα εφαρμόζεται ενιαίος φορολογικός συντελεστής με συγκεκριμένους κανόνες προσδιορισμού του εισοδήματος και της φορολογικής συμμόρφωσης των επιχειρήσεων. (Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών, 2018)

Η φορολογία εισοδήματος των φυσικών προσώπων ρυθμίζεται από τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ΚΦΕ). Το φορολογητέο εισόδημα προκύπτει από το καθαρό

εισόδημα που αποκτούν οι φορολογούμενοι κάτοικοι της χώρας. Ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος διακρίνει τέσσερις κατηγορίες εισοδήματος που φορολογούνται με διαφορετικό τρόπο ανάλογα την νομοθεσία που ισχύει, οι διακρίσεις είναι οι παρακάτω:

- εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις
- εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα
- εισόδημα από κεφάλαιο
- εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου

Ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος (ΚΦΕ) ρυθμίζει και την φορολογία των νομικών προσώπων , δηλαδή τις εταιρίες κερδοσκοπικού ή μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Να αναφέρουμε πως η νομική οντότητα ακολουθεί το ελληνικό φορολογικό σύστημα μόνο αν έχει την φορολογική της κατοικία στην Ελλάδα , σε αντίθετη περίπτωση , δηλαδή η έδρα της να είναι σε μία άλλη χώρα , φορολογείται με τους κανόνες του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, μόνο αν τα εισοδήματα που κατέχει είναι ελληνικής πηγής, πιο συγκεκριμένα αν το εισόδημα προκύπτει από δραστηριότητα που ασκείται μέσω μόνιμης εγκατάστασης στην Ελλάδα είτε από πώληση ημεδαπής επιχείρησης και ακινήτων που βρίσκονται στην Ελλάδα.

Το φορολογικό σύστημα της χώρας είναι σχετικά σταθερό αφού από το 1975 έως το 2004 συνολικά έχει αλλάξει 10 φορές. Η μεγαλύτερη χρονική περίοδο όπου διατηρήθηκε ίδιο ήταν μια οχταετία (1994-2001) όπου ο κατώτατος συντελεστής φόρου ήταν 5% και ο ανώτατος 45%. Έκτοτε η φορολογική πολιτική άλλαξε κάθε δύο χρόνια. Τριάντα έξι φορολογικοί νόμοι ψηφίστηκαν το διάστημα 2001-2015. Ωστόσο οι κυβερνήσεις της χώρας επιδιώκουν τη σταθερότητα του φορολογικού της συστήματος με στόχο την δημιουργία κατάλληλου επιχειρηματικού περιβάλλοντος και την παροχή φορολογικών κινήτρων για την προώθηση της καινοτομίας και της τεχνολογίας. Βέβαια το οικονομικό αλλά ιδιαίτερα το φορολογικό περιβάλλον στην Ελλάδα αλλάζει με ταχείς ρυθμούς στο πλαίσιο της τρέχουσας δημοσιονομικής συγκυρίας, το κλίμα αβεβαιότητας, ωστόσο, λειτουργεί αρνητικά αφού ματαιώνονται ολοένα τα σχέδια των επιχειρήσεων , οι καταναλωτικές δαπάνες μειώνονται καθώς και τα έσοδα των πολιτών της χώρας, το αίσθημα για φοροδιαφυγή μεγαλώνει ενώ οι εισροές των ασφαλιστικών ταμείων όπως είναι φυσικό, λιγοστεύουν παρόλα αυτά κάποιες αλλαγές που αποσκοπούν κυρίως στην αύξηση των εσόδων με διεύρυνση της

φορολογικής βάσης, βελτιώσεις στις διαδικασίες φορολογικής διοίκησης προκειμένου να ενισχυθεί η φορολογική συμμόρφωση. (IMF ,2013),

2.3 Διακρίσεις φορολογικού συστήματος Ελλάδας με άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η φορολογία είναι ένα απαραίτητο κομμάτι της οικονομίας μιας χώρας. Με τα φορολογικά έσοδα οι κυβερνήσεις εξασφαλίζουν τις ανάγκες τους για την αποτελεσματική τους λειτουργία. Βέβαια η φορολογία πρέπει να είναι δίκαιη.

Τα φορολογικά συστήματα διαφέρουν μεταξύ τους , καθώς συνιστούν το αποτέλεσμα της επιρροής πολλών παραγόντων , όπως της οικονομίας , της ιστορίας , της γεωγραφίας , της κρατικής οργάνωσης και λειτουργιών κάθε κράτους μέλους. Συνεπώς για την ομαλή και δίκαιη φορολογική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι απαραίτητο να υπάρξει ένας βαθμός εναρμόνισης των επιμέρους φορολογιών εφόσον άπτονται ζητημάτων οικονομικής πολιτικής. Σε εθνικό επίπεδο , όμως αυτό δεν είναι εφικτό και ειδικά όταν υπάρχουν διασυνοριακές δραστηριότητες. Να σημειωθεί πως η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν μπορεί να επιβληθεί σε κάθε κράτος μέλος της σχετικά με το φορολογικό σύστημα που αυτό θέλει να ακολουθήσει, αλλά κάθε κράτος μέλος επιλέγει το πιο κατάλληλο για αυτό φορολογικό σύστημα , το μόνο που πρέπει είναι να επιλέξει το σύστημα που να τηρεί τους κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο ,η φορολογική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να επηρεάσει σε σημαντικό επίπεδο τις αποφάσεις που αφορούν την απασχόληση, τη μείωση των ανισοτήτων, τα επίπεδα των επενδύσεων και την προθυμία των επιχειρήσεων για επέκταση , κάτι που στο σύνολο τους επιφέρουν ανάπτυξη της οικονομίας. (Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης , 2017)

Η φορολογία της Ευρωπαϊκής Ένωσης χωρίζεται σε δύο συνιστώσες, την άμεση και την έμμεση φορολογία.

Η άμεση φορολογία στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχει καθορίσει ορισμένα εναρμονισμένα πρότυπα για τη φορολογία νομικών και φυσικών προσώπων και αντίστοιχα οι χώρες μέλη έχουν θεσπίσει κοινά μέτρα για να αποτρέψουν την φοροαποφυγή και τη διπλή φορολογία. Η Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν περιλαμβάνει τις νομοθετικές αρμοδιότητες στον τομέα της άμεσης φορολογίας. (Dražen Rakić ,2020)

Από την άλλη η έμμεση φορολογία συντονίζει τις νομοθεσίες για τον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης. Μεριμνά ώστε να μη νοθεύεται ο ανταγωνισμός στην εσωτερική αγορά από τις διαφορές των φορολογικών συντελεστών και των συστημάτων φορολογίας στο επίπεδο της έμμεσης φορολογίας, παρέχοντας στις επιχειρήσεις μιας χώρας αθέμιτο πλεονέκτημα έναντι άλλων χωρών. Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) καταβάλλεται σε κάθε φυσικό και νομικό πρόσωπο που παρέχει αγαθά και υπηρεσίες. Επίσης όλες οι εξαγωγές και οι εισαγωγές υπόκεινται σε Φόρο Προστιθέμενης Αξίας και ο φόρος προσδιορίζεται από τη νομοθεσία κάθε κράτους μέλους. Ο φόρος επιβάλλεται μετά την ολοκλήρωση της παράδοσης των αγαθών στη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βέβαια σε περίπτωση που η εισαγωγή είναι από χώρα εκτός Ένωσης τότε επιβάλλεται καθώς εισέλθουν τα αγαθά στη χώρα εντός της Ένωσης ως δασμολογητέα αξία. Όμως σαν φόρος εξαιρείται ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας , οι εκπτώσεις και οι επιστροφές αλλά περιλαμβάνονται οι δασμοί , οι φόροι και λοιπές επιβαρύνσεις.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση επιτρέπει στα 27 κράτη μέλη της την ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών στην ενιαία αγορά. Πολλές επιχειρήσεις ωστόσο καταφεύγουν ολοένα στην καταβολή ελάχιστου φόρου (φοροαποφυγή) ή την μη καταβολή φόρου ,παράνομου μέσου, (φοροδιαφυγή). Για την καταπολέμηση των παραπάνω μέσων η Ευρωπαϊκή Ένωση υποστηρίζει πως τα φορολογικά μέτρα πρέπει να αποφασίζονται ομόφωνα από τα κράτη μέλη της. Το ρόλο αυτό τον έχει αναλάβει το Συμβούλιο όπου αποφασίζει για πρόταση της Επιτροπής ομόφωνα , ενώ το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει κυρίως συμβουλευτικό χαρακτήρα, όπου έχει το δικαίωμα γνωμοδότησης επί φορολογικών θεμάτων, με εξαίρεση τα θέματα που αφορούν τον προϋπολογισμό

Στις 13 Δεκεμβρίου 2017 το Κοινοβούλιο ανακοίνωσε την ανάγκη για μηχανισμούς επιβολής και εποπτείας για την καταπολέμηση της φοροαποφυγής και φοροδιαφυγής. Όπου είναι απαραίτητο όρισε μέτρα που διασφαλίζουν την συμμόρφωση των φορολογικών δικαιοδοσιών των φορολογούμενων που αποτράπηκαν στην φοροδιαφυγή. Από τότε έχουν συνταχτεί 26 νομοθετικές προτάσεις με στόχο την κάλυψη ορισμένων κενών βελτίωσης καταπολέμησης του οικονομικού εγκλήματος και του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού, την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της είσπραξης φόρων και της φορολογικής δικαιοσύνης.

2.4 Φοροαποφυγή

Πολλοί είναι αυτοί που μπερδεύουν την φοροαποφυγή με την φοροδιαφυγή, παρόλο που η έννοια της φοροδιαφυγής είναι συγγενής με την φοροαποφυγή, διαφέρουν τόσο εννοιολογικά και ηθικά, όσο και πρακτικά. Με άλλα λόγια φοροαποφυγή είναι η εκμετάλλευση του φορολογούμενου των ατελειών της φορολογικής νομοθεσίας και τη δυνατότητα διενέργειας τεχνητών διευθετήσεων, παραβαίνοντας το πνεύμα του νόμου. Στη φοροαποφυγή ο φορολογούμενος έχει έναν και μόνο στόχο, τη μείωση του φόρου που του καταβάλλεται από το κράτος, με νόμιμα μέσα, εκμεταλλευόμενος τα κενά του νόμου. Για να πετύχει τον στόχο του χρειάζεται προσεκτική μελέτη της εμπορικής νομοθεσίας, της φορολογικής πρακτικής, των διεθνών προτύπων χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, δικαστικών και υπουργικών αποφάσεων. Το ελληνικό δίκαιο παρέχει ειδική διάταξη κατά της φοροαποφυγής (Άρθρο 38 του Ν. 4174/2013).

Για παράδειγμα στη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων, ο νόμος προβλέπει την υποβολή κοινής δήλωσης των συζύγων αλλά χωριστό προσδιορισμό φόρου κάθε συζύγου. Σε αυτή την περίπτωση με την χρήση της φοροαποφυγής, ο σύζυγος μεταβιβάζει στη σύζυγο εισοδήματα από ορισμένες πηγές για να φορολογηθεί πρώτος και να μην λάβει υψηλό οριακό φορολογικό συντελεστή. Επίσης είναι γνωστό πως υπάρχει ειδικός φόρος κληρονομιάς σε περίπτωση θανάτου συγγενικού και μη προσώπου, για την αποφυγή της πληρωμής του φόρου στους μέλλοντες κληρονόμους με την χρήση της φοροαποφυγής, οι φορολογούμενοι μεταβιβάζουν την περιουσία τους όταν είναι ακόμη εν ζωή είτε με εικονικές πωλήσεις είτε με δωρεές των περιουσιακών τους στοιχείων.

Όλες αυτές οι ενέργειες είναι νόμιμες απλά οι φορολογούμενοι χρησιμοποιούν τις ατέλειες του νόμου για να μειώσουν τη συνολική τους φορολογική υποχρέωση ή να την αποφύγουν τελείως. Να σημειωθεί πως πολλές φορές παρατηρείται πως αυτές οι ατέλειες μπορεί να δημιουργούνται μακροχρόνια στους φορολογικούς καθώς η πολιτική εξουσία επηρεάζεται από τις διάφορες κοινωνικές ομάδες που θέλουν να χρησιμοποιούν την φοροαποφυγή σαν φορολογική ελάφρυνση.

2.5 Φοροδιαφυγή

Ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η οικονομία της χώρας μας είναι η ασυνέπεια και η ανειλικρίνεια των πολιτών έναντι των φορολογικών τους υποχρεώσεων. Το πρόβλημα αυτό ονομάζεται φοροδιαφυγή. Φοροδιαφυγή είναι κάθε παράνομη πράξη απόκρυψης της φορολογητέας ύλης του φορολογουμένου με την οποία επιδιώκεται η μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης ή αποφυγή καταβολής του φόρου.

Παραδείγματα φοροδιαφυγής πολιτών είναι τα παρακάτω:

1. Οι φορολογούμενοι είναι υποχρεωμένοι να δηλώνουν οικειοθελώς το εισόδημά τους, ωστόσο για διάφορους λόγους γίνεται απόκρυψη καθαρών εισοδημάτων με μη υποβολή δήλωσης ή υποβολή ανακριβούς δήλωσης με σκοπό τη μη πληρωμή φόρου που αντιστοιχεί. Η απόκρυψη εισοδημάτων γίνεται, μέσω της αδήλωτης εργασίας καθώς και από τα βιβλία που δηλώνονται ανύπαρκτες ή εικονικές δαπάνες, για τον ίδιο λόγο, είτε για να μην εμφανίζονται τα καθαρά εισοδήματα είτε για να εμφανίζονται μειωμένα. (Άρθρο 55, παρ. 1, 4714/2020), (Απόστολος Καψάλης, 2015)
2. Οι επιχειρήσεις επιδιώκουν την απόκρυψη πωλήσεων με σκοπό τη μείωση των οφειλόμενων έμμεσων φόρων.
3. Αποφυγή πληρωμής φόρου εισοδήματος, Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΦΙΑ), Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ), Ειδικού Φόρου Ακινήτων (ΕΦΑ), παρακρατούμενων και επιρριπτόντων φόρων, τελών ή εισφορών.
4. Φυσικό πρόσωπο που ασκεί οικονομική δραστηριότητα δεν κάνει έναρξη επαγγέλματος άρα δεν καταφεύγει σε πληρωμή του σχετικού Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ).
5. Επιπλέον η έκδοση πλαστών, νοθευμένων ή εικονικών φορολογικών στοιχείων, όσο και η αποδοχή εικονικών φορολογικών στοιχείων, ανεξάρτητα από το εάν ο δράστης διαφεύγει ή όχι της πληρωμής φόρου, αποτελούν ποινικά πράξεις φοροδιαφυγής.
6. Εικονικό στοιχείο είναι το στοιχείο που εκδίδεται για συναλλαγή ανύπαρκτη στο σύνολό της ή για μέρος αυτής ή για συναλλαγή που πραγματοποιήθηκε από πρόσωπα διαφορετικά από αυτά που αναγράφονται στο στοιχείο ή το ένα από

αυτά είναι άγνωστο φορολογικώς πρόσωπο, με την έννοια ότι δεν έχει δηλώσει την έναρξη του επιτηδεύματός του ούτε έχει θεωρήσει στοιχεία στην Φορολογική Διοίκηση. (Άρθρο 55, παρ. 1, 4714/2020)

7. Το λαθρεμπόριο αποτελεί πράξη φοροδιαφυγής, καθώς η εισαγωγή ή η εξαγωγή εμπορευμάτων χωρίς την άδεια των τελωνειακών αρχών και χωρίς την καταβολή δασμών, φόρων και λοιπών επιβαρύνσεων, αποσκοπεί να στερήσει από το Ελληνικό Δημόσιο ή την Ευρωπαϊκή Ένωση εισπρακτέους δασμούς, φόρους και λοιπές επιβαρύνσεις από τα εισαγόμενα ή τα εξαγόμενα εμπορεύματα. (Άρθρο 55, παρ. 1, 4714/2020)

Μερικές φορές η φοροδιαφυγή μπορεί να είναι νόμιμη κάτω από την ομπρέλα των κενών της φορολογικής νομοθεσίας, (φοροαποφυγή) ωστόσο το μεγαλύτερο μέρος της φοροδιαφυγής είναι παράνομο. Επιπλέον φαίνεται πως πολλές φορές δεν διαχωρίζεται εύκολα ο όρος της φοροδιαφυγής με την φοροκλοπή. Αυτό δημιουργείται όταν δεν είναι εμφανές αν η επιχείρηση έχει να εισπράξει το φόρο και δεν τον έχει αποδώσει ή όταν πούλησε προϊόν χωρίς ναπρακρατηθεί ο έμμεσος φόρος.

2.5.1 Αίτια φοροδιαφυγής

Συνήθως οι πολίτες καταφεύγουν στη φοροδιαφυγή για να μην επηρεάζονται από τους υψηλούς φορολογικούς συντελεστές και τις φορολογικές επιβαρύνσεις προς αυτούς. Μέσω ερευνών έχει εκτιμηθεί ότι καθώς αυξάνεται ο φορολογικός συντελεστής κατά 10% μειώνονται τα δηλωτέα εισοδήματα κατά 8%, ενισχύοντας την φοροδιαφυγή¹. Στην Ελλάδα οι φορολογικοί συντελεστές βρίσκονται σε πολύ υψηλά επίπεδα. Σε σύγκριση με τις χώρες του Οργανισμού Οικονομικών Συνεργασίας και Ανάπτυξης η Ελλάδα βρίσκεται στην πολύ ψηλά στην κλίμακα με τις χώρες με τους πιο υψηλούς συντελεστές φορολογίας εισοδήματος, και οι συντελεστές Φόρου Προστιθέμενης Αξίας υπερβαίνουν τον μέσο όρο. Για τον παραπάνω λόγο οι πολίτες της καταφεύγουν ολοένα στη μόνη τους διέξοδο, την φοροδιαφυγή. Την περίοδο Ιανουαρίου – Αυγούστου 2015 τα έσοδα από φόρους και τέλη είχαν υποχρέωση 1,6 δισ. €, σε σχέση με το 2014, και παρά το γεγονός αυτό, στον προϋπολογισμό του 2016 προβλέπεται αύξηση των άμεσων και των έμμεσων φόρων κατά 4,5% (ή €1,8 δισ.) σε σχέση με το 2015². Καθίσταται πως η αύξηση των φόρων επιφέρει αρνητικά αποτελέσματα στην οικονομία της χώρας και ενισχύει ολοένα το συναίσθημα των πολιτών διαφυγής μέσω της φοροδιαφυγής.

1.. IMF (2015), Base Erosion, Profit Shifting and Developing Countries, Working Paper WP/15/118, σελ. 5, με αναφορά σε Heckemeyer, Jost and Michael Overesch (2013), Multinationals' Profit Response to Tax Differentials: Effect Size and Shifting Channels, Centre for European Economic Research Discussion Paper No. 13-045.

2. ΣΕΒ (2015) Αναζητώντας τον χαμένο χρόνο!, Εβδομαδιαίο δελτίο για την Ελληνική οικονομία, σελ. 3.

Το μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού είναι ένας παράγοντας για την αύξηση της φοροδιαφυγής. Για παράδειγμα όσο υψηλότερο είναι το μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού μιας χώρας , τόσο υψηλότερο είναι το επίπεδο της φορολογικής του συνείδησης. Επίσης όσο μεγαλώνει η επιβάρυνση των πολιτών από τους φόρους τόσο μεγαλώνει η ανάγκη για παράνομες φοροελαφρύνσεις.

Για την μείωση της φοροδιαφυγής πολλές χώρες υποστηρίζουν πως είναι καλό να υπάρχουν εκπτώσεις ή απαλλαγές από τους διάφορους φόρους. Ωστόσο πολλοί είναι αυτοί που πιστεύουν πως αδικούνται αφού δεν λαμβάνουν τίποτα από αυτά και καταφεύγουν πάλι στη μόνιμη λύση τη φοροδιαφυγή.

Σημαντικό ρόλο για τον περιορισμό της τάσης των φορολογούμενων για φοροδιαφυγή είναι το ύψος των ποινών που επιβάλλονται σε περίπτωση φοροδιαφυγής. Όσο υψηλότερη είναι η ποινή της φοροδιαφυγής τόσο περισσότεροι δεν καταφεύγουν στην φοροδιαφυγή.

2.5.2 Συνέπειες φοροδιαφυγής

Οι συνέπειες της φοροδιαφυγής είναι αμέτρητες και επηρεάζουν στο έπακρο την οικονομία της χώρας. Η φοροδιαφυγή στερεί σημαντικά έσοδα από τον κρατικό προϋπολογισμό ενώ η επανειλημμένη φοροδιαφυγή αυξάνει την ανάγκη για εξωτερικό δανεισμό. Ο εξωτερικός δανεισμός οδηγεί λόγω των μεγάλων επιτοκίων στην αύξηση του δημόσιου χρέους. Σημαντικό είναι πως με την αύξηση των επιτοκίων μειώνεται η κυκλοφορία του χρήματος στην αγορά και εγκλωβίζονται τα μεγάλα ιδιωτικά κεφάλαια στο κρατικό θησαυροφυλάκιο , επομένως μειώνονται οι επενδύσεις που έχουν κυρίαρχο ρόλο στην ανάπτυξη της οικονομίας. Επίσης η φοροδιαφυγή δεν επιτρέπει την εισπράξει αρκετών εσόδων καθώς προσφέρει σοβαρές συνέπειες για τη χώρα γιατί δεν επιτρέπει στους φορείς άσκησης δημοσιονομικής πολιτικής να χρησιμοποιεί κατάλληλα τους φόρους για την επίτευξη των επιδιώξεων τους και την καλή λειτουργία του δημοσίου τομέα. (Γεωργακόπουλος Α. Θεόδωρος, 2012)

Η διαχρονική φοροδιαφυγή προκαλεί στρέβλωση στη δομή της οικονομίας , από την "τρύπα" που έχει ανοίξει επηρεάζεται το διαθέσιμο εισόδημα που με τη σειρά του επηρεάζει τα νοικοκυριά διότι οι πολίτες καλούνται να πληρώσουν φόρους όπου οι οικονομίες των χωρών επιβάλλουν για να καλύψουν την ζημία που έχει προκληθεί. Σημαντική συνέπεια της φοροδιαφυγής είναι η ανισότητα που δημιουργείτε μεταξύ των πολιτών. Για παράδειγμα σε κάποια επαγγέλματα η φοροδιαφυγή μπορεί να γίνει πιο εύκολα σε αντίθεση με κάποια άλλα. Επίσης υπάρχουν πολίτες που για να μην επηρεαστούν από την φορολογία επιλέγουν επαγγέλματα με κριτήριο την ευκολία διαπράξεως φοροδιαφυγής, και αύξησης του καθαρού τους κέρδους χωρίς να σκέφτονται πως η επιβάρυνση των φόρων που θα επιβάλλουν οι οικονομίες για την πάταξη της φοροδιαφυγής θα επηρεάσει μεταγενέστερα αυτούς αλλά άμεσα τους μη φοροδιαφεύγοντες. Με αυτό τον τρόπο καλούνται να πληρώνουν περισσότερους και αβάστακτους φόρους οι συνεπείς πολίτες, δημιουργώντας σοβαρές κοινωνικές αδικίες.

Επίσης με την ευκολία της φοροδιαφυγής αποθαρρύνονται οι νέες επενδύσεις και η ανάληψη των ρίσκων, για τους ίδιους λόγους με παραπάνω.

Ωστόσο και στις δύο περιπτώσεις για επιτύχει η φοροδιαφυγή χωρίς να συλληφθούν οι ένοχοι οι επιχειρήσεις , κυρίως αλλά και τα φυσικά πρόσωπα που επιδιώκουν τον εύκολο τρόπο για την κερδοφορία προσλαμβάνουν ειδικούς λογιστές και δικηγόρους για την τήρηση των περιβόητων διπλών βιβλίων.

Παρόλα αυτά η φοροδιαφυγή έχει ένα θετικό γνώρισμα, πως μπορεί να θεωρηθεί ως σήμα προς την κυβέρνηση να αλλάξει την πολιτική της.

2.5.3 Τακτικές περιορισμού φοροδιαφυγής

Για την πάταξη της φοροδιαφυγής χρειάζονται κατάλληλα μέτρα και διεθνής πρακτικές με έμφαση στη συνεργασία μεταξύ των χωρών. Κυρίως τα νομικά πρόσωπα είναι εκείνα που χρησιμοποιούν διαφορά μέσα για την μείωση ή την απαλλαγή της φορολογικής τους υποχρέωσης προς το δημόσιο. Ωστόσο, λόγω της διεθνής αγοράς και των διασυνοριακών συναλλαγών η μείωση της φοροδιαφυγής δεν είναι ευθύνη μόνο της χώρας που εμφάνισε υψηλό δείκτη φοροδιαφυγής αλλά και των υπόλοιπων χωρών. (Alm, James & McKee, Michael, 2006)

2.5.4 Μέτρα αντιμετώπισης της φοροδιαφυγής στην Ελλάδα

Για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής στα τέλη του 2011 ξεκίνησε ένα Σχέδιο Δράσης αναφορικά με την «Διάβρωση της Φορολογικής Βάσης και τη Μεταφορά Κερδών» (Base Erosion and Profit Sharing – BEPS) και εγκρίθηκε στις 8 Οκτωβρίου 2015. Το σχέδιο υλοποιήθηκε από τα κράτη μέλη του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) και τα κράτη που συμμετέχουν στη Σύνοδο Υπουργών Οικονομικών G20 με στόχο την εξάλειψη της διπλής φορολόγησης, της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση αναπτύχθηκε μια αντίστοιχη δράση και δημοσιεύτηκε στις 28 Ιανουαρίου 2016 σε μορφή οδηγίας με σκοπό να αντιμετωπιστούν ομοιόμορφα τα κράτη μέλη της τις προκλήσεις της φοροδιαφυγής και να αποτρέψουν την μεταφορά των κερδών σε φορολογικούς παράδεισους εκτός ενιαίας αγοράς. Στο ελληνικό φορολογικό δίκαιο ισχύουν κανόνες για την πάταξη της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής τόσο σε επίπεδο νομικών προσώπων όσο σε φυσικών προσώπων στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας και στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος για την αποφυγή καταχρήσεων στον τομέα της άμεσης φορολογίας. (Οργανισμός Έρευνας και Ανάπτυξης 2016). Οι εξαγγελίες για την μείωση της υπερφορολόγησης καλύπτουν όλο το φάσμα της οικονομικής και κοινωνικής καθημερινότητας στη ζωή των πολιτών και της αποτελεσματικής λειτουργίας των επιχειρήσεων, προσβλέποντας στην αποκατάσταση της φορολογικής τάξης, ως προϋπόθεση δημιουργίας αναπτυξιακού επενδυτικού κλίματος και μείωση της παραβατικότητας, φοροδιαφυγής. (Σφακάκης Κωνσταντίνος, 2019)

Αντίστοιχες πρακτικές έχουν εφαρμοστεί και στο φορολογικό σύστημα της Ελλάδας. Αναλυτικότερα για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής έχουν εισαχθεί κανόνες κατά των καταχρήσεων στον τομέα της άμεσης φορολόγησης. Επίσης στο εσωτερικό δίκαιο αποτρέπεται, για πρώτη φορά η μεταφορά εσόδων σε θυγατρικές που εδρεύουν σε φορολογικούς παράδεισους. Οι διατάξεις αυτές στοχεύουν στην μείωση, ακόμη και την εξάλειψη της φοροδιαφυγής σε επίπεδο φυσικών προσώπων αλλά και νομικών όπως μικρομεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων. (Οργανισμός Έρευνας και Ανάπτυξης 2016)

Πρωτεύον στόχος για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της φοροδιαφυγής είναι το μέγιστο πρόβλημα που αντιμετωπίζει η φορολογική διοίκηση είναι η πολυπλοκότητα του φορολογικού συστήματος της χώρας μας. Οι δαιδαλώδες αλλαγές

στην φορολογική νομοθεσία δημιουργεί σύγχυση στους φορολογούμενους καθώς και η πολυπλοκότητα του οδηγεί αναπόφευκτα και σε ανασφάλεια δικαίου, καθώς οι φορολογούμενοι, εξαιτίας της αδυναμίας τους να γνωρίζουν ανά πάσα στιγμή το φορολογικό νόμο και να τον εφαρμόζουν, αισθάνονται ανασφαλείς υπό το φόβο τέλεσης κάποιας τυπικής ή ουσιαστικής παράβασης. Συμπεραίνουμε ότι ένα καλά σχεδιασμένο και οργανωμένο φορολογικό σύστημα είναι, επιτυγχάνει υψηλότερο ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης της οικονομίας, λόγω της προσέλκυσης επενδύσεων και της έλλειψης αβεβαιότητας των φορολογούμενων. (Τράπεζα Ελλάδος, 2011)

Η χρήση των ηλεκτρονικών συναλλαγών μπορεί να συνδράμει και στην αποτελεσματικότερη απόδοση του ΦΠΑ, καθώς αγαθά και υπηρεσίες που υπάγονται στον ΦΠΑ θα παρέχονται ηλεκτρονικά.

Σημαντικό ρόλο στην υποχρεωτική απόδοση των πληρωμών με χρεωστική κάρτα αλλά και με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής συντέλεσε η τραπεζική αργία τον Ιούλιο του 2015, όπου μειώθηκε το όριο ανάληψης από την Αυτόματη Ταμειολογιστική Μηχανή (ΑΤΜ). Συγκριτικά με τον προηγούμενο μήνα ο συνολικός αριθμός των εγχώριων συναλλαγών με κάρτες πληρωμής και η αξία τους εκτοξεύτηκε στα ύψη, δηλαδή στα 105% και +103% αντίστοιχα. Ωστόσο με την λήξη της τραπεζικής αργίας και την χαλάρωση των μέτρων για τον περιορισμό της κίνησης των κεφαλαίων, σημειώθηκε μικρή υποχώρηση της τάξης -13% τον Αύγουστο του ίδιου έτους αλλά σε σχέση με τον Ιούνιο σε υψηλά επίπεδα +77% η αξία και +78% ο αριθμός των συναλλαγών. (Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών, 2015) Άρα η χρήση πλαστικού χρήματος και ο Ψηφιακός μετασχηματισμός είναι από τα σημαντικότερα όπλα της φοροδιαφυγής. Η μείωση της συναλλαγής με μετρητά προσφέρει ισχυρούς ελέγχους στα ελεύθερα επαγγέλματα και τις λιανικές πωλήσεις. Επίσης το όριο των τιμολογιακών συναλλαγών είναι ένα μέσω ελέγχου καθώς βάση συγκεκριμένου ορίου και άνω η συναλλαγή πρέπει να γίνεται μέσω τραπεζής. (Σφακάκης Κωνσταντίνος, 2019)

Επίσης η υποχρεωτική κατοχή τερματικού αποδοχής καρτών (POS) από όλες τις επιχειρήσεις και τους ελεύθερους επαγγελματίες που συναλλάσσονται με πελάτες, όπως ισχύει για τις ταμειακές μηχανές βοηθάει στην μείωση της φοροδιαφυγής, γιατί με την βοήθεια αυτού μπορούν να διεξαχθούν πιο εύκολα οι έλεγχοι. (Καλαντώνης Θεόδωρος, 2015)

Η υιοθέτηση ηλεκτρονικής τιμολόγησης συνιστά ένα σημαντικό εργαλείο στα χέρια της Φορολογικής Διοίκησης για την ουσιαστική πάταξη της παραοικονομίας και της φοροδιαφυγής, καθώς μέσω αυτής μπορούν να εντοπιστούν οι αδήλωτες συναλλαγές, αλλά και τα πλαστά και εικονικά φορολογικά στοιχεία και επιπλέον θα περιοριστεί η γραφειοκρατία. Επίσης με την ηλεκτρονική οργάνωση του συστήματος και με τη δημιουργία μιας βάσης δεδομένων τόσο οι υπάλληλοι της Φορολογικής Διοίκησης όσο και οι φορολογούμενοι θα μπορούν να ανασύρουν οδηγίες και πληροφορίες για τους νέους νόμους και τις νομοθετικές αλλαγές. Άρα αντιλαμβανόμαστε πως η τεχνολογική οργάνωση, ο εκσυγχρονισμός της φορολογικής διοίκησης και η δημιουργία ηλεκτρονικής μηχανογράφησης περιέχουν πολλαπλά οφέλη για τον ίδιο ακριβώς λόγο. Η ψηφιοποίηση και η δημιουργία ηλεκτρονικής φορολογικής διοίκησης θα μπορεί να επιταχύνουν τις διαδικασίες υποβολής κάθε είδους δηλώσεων και θα επιτρέπουν στις φορολογικές και τελωνειακές αρχές να έχουν άμεση εικόνα στα δεδομένα και στα στοιχεία των φορολογούμενων που τους αφορούν. Με αυτό τον τρόπο θα γίνονται αντιληπτοί όσοι χρησιμοποιούν παράνομα μέσα αποφυγής των φορολογικών τους υποχρεώσεων. (Οργανισμός Έρευνας και Ανάπτυξης 2016) (Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών, 2015)

Ένα άλλο μέτρο για την μείωση της φοροδιαφυγής μπορεί να θεωρηθεί και η μείωση των συντελεστών φορολογίας και η μη επιβολή έκτακτων ή επιπρόσθετων φόρων στα δηλωθέντα εισοδήματα. Εάν η χώρα καταφύγει σε μείωση των φορολογικών συντελεστών ενδέχεται η να επέλθει αύξηση στην οικονομία. Οι επιβαρυνόμενοι φορολογικοί συντελεστές είναι αυτοί που πλήττουν την οικονομία της χώρας και την επιχειρηματική δραστηριότητα της χώρας. Με την μείωση των φορολογικών συντελεστών μειώνεται η ανταγωνιστική δραστηριότητα των επιχειρήσεων, περιορίζεται το φαινόμενο του λαθρεμπορίου και ενισχύουν τις μελλοντικές επενδύσεις. (Alm, James & McKee, Michael, 2006)

Ο αυστηρός φορολογικός έλεγχος και η επιβολή κυρώσεων είναι ο φόβος των παραβατών της φορολογικής υποχρέωσης προς το κράτος. (Alm J. and McKee M. , 2006) Στην Ελλάδα συγκεκριμένα ενώ οι έλεγχοι είναι εντατικοί, υπάρχει αδυναμία στη Φορολογική Διοίκηση και συγκεκριμένα στην είσπραξη φόρων. Η εντατικοποίηση των ελέγχων στην εγχώρια αγορά αλλά και στις εισαγωγές – εξαγωγές συνεισφέρει στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και του λαθρεμπορίου αντίστοιχα. Ωστόσο για

να την καταπολέμηση τους χρειάζεται καλύτερος συντονισμός των ελεγκτικών μηχανισμών και βαριά πρόστιμα και ποινές.

Σύμφωνα με τον Νόμο 4174/2020 με τις πρόσφατες αλλαγές, σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής ή υποβολής ανακριβούς του Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών της παραγράφου 3 του άρθρου 21 του Κώδικα επιβάλλεται πρόστιμο υπολογιζόμενο σε ποσοστό ένα χιλιοστό (1/1000) των συναλλαγών του υπόχρεου φορολογουμένου για τις οποίες υπήρχε υποχρέωση τεκμηρίωσης. Το παραπάνω πρόστιμο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των πεντακοσίων (500) ευρώ και μεγαλύτερο των δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ.

Σε περίπτωση υποβολής ανακριβών ή ελλιπών πληροφοριών σχετικά με δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση, επιβάλλεται στους υπόχρεους του άρθρου 9 του ν. 4170/2013 πρόστιμο δυόμισι χιλιάδων (2.500), ενώ στη μη υποβολή πληροφοριών σχετικά με δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση επιβάλλεται στους υπόχρεους του άρθρου 9ΑΒ του ν. 4170/2013 πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, όταν ο υπόχρεος τηρεί απλογραφικό λογιστικό σύστημα, και δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, όταν ο υπόχρεος τηρεί διπλογραφικό λογιστικό σύστημα.

Συνεπώς, η μη έκδοση φορολογικού στοιχείου ή έκδοσης ή λήψης ανακριβούς στοιχείου για πράξη που επιβαρύνεται με Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) , επιβάλλεται πρόστιμο πενήντα τοις εκατό (50%) επί του φόρου που θα προέκυπτε από το μη εκ δοθέν στοιχείο ή επί της διαφοράς, αντίστοιχα. Σε κάθε περίπτωση όπου διαπιστώνεται, η υποβολή ανακριβών δηλώσεων ή η μη υποβολή δηλώσεων, με συνέπεια τη μη απόδοση ή τη μειωμένη απόδοση ή την επιπλέον έκπτωση ή επιστροφή ΦΠΑ, επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) επί του ποσού του φόρου που θα προέκυπτε.

Καθώς στη μη υποβολή δήλωσης παρακρατημένου φόρου από την οποία θα προέκυπτε υποχρέωση απόδοσης φόρου επιβάλλεται πρόστιμο ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) επί του ποσού του φόρου που αναλογεί στη μη υποβληθείσα δήλωση.

Σύμφωνα με το άρθρο 57 του Νόμου 4714/2020 , αν οποιοδήποτε ποσό φόρου δεν καταβληθεί το αργότερο εντός δύο μηνών από την παρέλευση της νόμιμης προθεσμίας καταβολής, υπολογίζεται πρόστιμο ίσο με ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) του φόρου που δεν καταβλήθηκε εμπρόθεσμα. Μετά την πάροδο ενός έτους από τη λήξη της νόμιμης προθεσμίας καταβολής το παραπάνω πρόστιμο ανέρχεται σε είκοσι

τοις εκατό (20%) του φόρου και μετά την πάροδο των δύο ετών ανέρχεται στα τριάντα τοις εκατό (30%), αντίστοιχα. Βέβαια πρέπει να γίνεται καλή διάκριση μεταξύ των περιπτώσεων φοροδιαφυγής και των περιπτώσεων που οι φορολογούμενοι δεν μπορούν να ανταπεξέλθουν άμεσα στις υποχρεώσεις τους και παρουσιάζουν αδυναμία πληρωμής τους, καθώς και να καθίσταται μερική ανοχή του κρατικού μηχανισμού.

Σημαντικό είναι να υπάρχει αποτελεσματική και εντατική διενέργεια ελέγχων και αποτελεσματική περαιώση φορολογικών υποθέσεων τόσο σε διοικητικό όσο και σε δικαστικό στάδιο και να μην χρονοτριβούν οι υποθέσεις φοροδιαφυγής στα δικαστήρια. Η εσωτερική οργάνωση των φορολογικών αρχών με τη δημιουργία οργανωμένου σταθερού πλαισίου που θα καθορίζει με σαφήνεια και ακρίβεια της αρμοδιότητες πρέπει να λειτουργεί με συνέπεια καθώς έχει σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση της δυσλειτουργίας της φορολογικής διοίκησης, (Σαββαΐδου Κ. , 2016)

Γνωρίζουμε πως σημαντικό παράγοντα για την πάταξη της φοροδιαφυγής παίζουν οι υπάλληλοι που καταρτίζουν την Φορολογική Διοίκηση, για τον συγκεκριμένο λόγο υπάρχει ανάγκη συνεχούς ενημέρωσης και εκπαίδευσης τους. Αυτό μπορεί να γίνει εφικτό με διοργάνωση σεμιναρίων και ημερίδων αναφορικά με διεθνή φορολογικά θέματα , εξελίξεις και πρακτικές. Ωστόσο η αύξηση των αποδοχών των υπαλλήλων της Φορολογικής Διοίκησης και η αξιοκρατική αξιολόγηση σε συνδυασμό με την προαγωγή και την ενίσχυση ενός κώδικα ηθικής μπορούν να ενισχύσουν την ακεραιότητα του δημόσιου τομέα της χώρας.

Τέλος η δημιουργία φορολογικής συνείδησης περιέχει πολλά θετικά αποτελέσματα στην προσπάθεια της καταπολέμησης του φαινομένου της φοροδιαφυγής καθώς η καλλιέργεια της συνείδησης σε πολλές διεθνής χώρες δημιούργησε εμπιστοσύνη των φορολογούμενων προς το κράτος και μείωση της φοροδιαφυγής.

Κεφάλαιο 3 : Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων

Η φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων αποτελούν την πιο σημαντική πηγή εσόδων του κράτους στις περισσότερες χώρες. Η συγκέντρωση των φορολογικών εσόδων βοηθούν στην χρηματοδότηση κρατικών δαπανών , στη παροχή δημόσιων αγαθών και στη σωστή λειτουργία της δημόσιας διοίκησης.

3.1 Υποκείμενο φόρου Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων

Κάθε φυσικό πρόσωπο που έχει τη φορολογική του κατοικία στην Ελλάδα, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, υπόκεινται σε φόρο για το παγκόσμιο εισόδημα που προκύπτει μέσα σε συγκεκριμένο φορολογικό έτος. Τα φυσικά πρόσωπα που έχουν μόνιμη κατοικία στην Ελλάδα έχουν απεριόριστη φορολογική υποχρέωση, αντιθέτως με τα άτομα που δεν έχουν κατοικία στην Ελλάδα αλλά φορολογούνται για τα εισοδήματα που προκύπτουν σε αυτή, δηλαδή έχουν περιορισμένη φορολογική υποχρέωση.

Για την αποφυγή , ωστόσο , της διπλής φορολόγησης η χώρα μας διαθέτει ένα εκτεταμένο διεθνές συμβατικό πλαίσιο που αποτυπώνεται στα κείμενα των διμερών Συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας (ΣΑΔΦ) που έχουν συναφθεί με άλλα κράτη.

3.1.1 Εισοδήματα στην ημεδαπή ή στην αλλοδαπή

Ως εισόδημα που προκύπτει στην ημεδαπή θεωρείται κάθε εισόδημα πηγής στην Ελλάδα από μισθωτή εργασία , συντάξεις που παρέχονται στην ημεδαπή ή στην αλλοδαπή και πληρώνεται από το Ελληνικό Δημόσιο, από συμβουλευτικές ,τεχνικές υπηρεσίες και διοίκησης με μόνιμη κατοικία ημεδαπή, από καλλιτεχνικές και αθλητικές δραστηριότητες, από επιχειρηματικές δραστηριότητες , μεταβίβαση παγίων περιουσιακών στοιχείων που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα μέσω μόνιμης εγκατάστασης στην ημεδαπή , από πώληση ακίνητης περιουσίας ή ολόκληρης επιχείρησης , εταιρικών μεριδίων ή ποσοστών συμμετοχής μετοχών , ομολόγων και άλλων χρηματοοικονομικών προϊόντων , μερίσματα από νομικό πρόσωπο ή οντότητα, από τόκους και δικαιώματα που καταβλήθηκαν ή πιστώθηκαν και οφείλονται από φορολογικό κάτοικο της Ελλάδας (ημεδαπής) ή αλλοδαπής με μόνιμη εγκατάσταση την ίδια χώρα. (άρθρο 5 Ν. 4172/13) .

3.1.2 Φορολογία εισοδήματος εξαρτώμενων μελών

Κάθε άτομο της οικογένειας αποτελεί φορολογούμενη μονάδα. Ως εξαρτώμενα μέλη του φορολογούμενου θεωρείται η σύζυγος που περιλαμβάνεται στη δήλωση του συζύγου εκτός εάν έχει δικά της φορολογικά εισοδήματα που ευθύνεται ο καθένας ξεχωριστά για το ποσό του φόρου που του αναλογεί, τα ανήλικα παιδιά μέχρι 18 ετών ή μέχρι 25 εάν φοιτούν σε οποιαδήποτε σχολή ή είναι εγγεγραμμένα στα μητρώα ανέργων του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δικαίου (Ο.Α.Ε.Δ) ή υπηρετούν στο στρατό. Επίσης σαν εξαρτώμενα μέλη θεωρούνται τα αδέρφια φορολογούμενων ή τέκνα με ποσοστό νοητικής, σωματικής αναπηρίας ή ανιόντες τουλάχιστον 67% εφόσον είναι άγαμα ή χηρεία και τα ανήλικα ορφανά από μητέρα και πατέρα τέκνα μέχρι τρίτο βαθμό συγγένειας και επιμέλειας τους. Όμως απαραίτητη προϋπόθεση σε όλες τις περιπτώσεις είναι να μην υπερβαίνει το ετήσιο εισόδημα τους τα τρεις χιλιάδες ευρώ (3.000 €) για τα τέκνα, οι ανιόντες και τα ανήλικα ορφανά και τα έξι χιλιάδες ευρώ (6.000 €) για τα άτομα με αναπηρία, αλλά δεν λαμβάνονται υπόψη στα εισοδήματα τους η διατροφή που μπορεί να καταβάλλεται και τα εξωιδρωματικά ή προνοιακά επιδόματα. (Άρθρο 11, παρ. 2-3 Ν. 4172/13)

Σε περίπτωση που τα τέκνα είναι χωρισμένων γονιών φορολογείται ο γονέας που ασκεί την γονική μέριμνα. (Άρθρο 11, παρ. 4 Ν. 4172/13)

Να σημειωθεί ότι η φορολόγηση των εισοδημάτων των παιδιών μαζί με των γονέων αυξάνει το συνολικό εισόδημα και αποσκοπεί να παρεμποδίσει τη διάσπαση του εισοδήματος με σκοπό της φοροδιαφυγής. (Γεωργακόπουλος και Λοϊζίδης, 1986)

3.2 Αντικείμενο φόρου

Η παράδοση αγαθών και η παροχή υπηρεσιών που πραγματοποιούνται στο εσωτερικό της χώρας, υποκείμενη στο φόρο που ενεργεί με αυτή την ιδιότητα, η εισαγωγή αγαθών από το εξωτερικό, η ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών που υπόκεινται σε φόρο και πραγματοποιείται στη χώρα ή η απόκτηση αγαθών που υπόκεινται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης από υποκείμενο στο φόρο ή μη νομικό πρόσωπο εφόσον τα πρόσωπα αυτά εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 11 παραγράφου 2, αποτελούν το αντικείμενο του φόρου εισοδήματος.

Με άλλα λόγια αντικείμενο του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων είναι το συνολικό καθαρό εισόδημα που προκύπτει στην ημεδαπή ή αλλοδαπή εφόσον το

υποκείμενο του φόρου , δηλαδή το φυσικό πρόσωπο διαμένει στη χώρα που φορολογείται. Σαν καθαρό εισόδημα θεωρείται το εισόδημα εάν αφαιρέσουμε τις δαπάνες πραγματοποίησης του, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 , του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, και προκύπτει μέσα στο προηγούμενο οικονομικό έτος φορολογία , από συγκεκριμένη πηγή είτε στην ίδια χώρα φορολόγησης ή άλλη χώρα του εξωτερικού.

Το εισόδημα διακρίνεται στις παρακάτω κατηγορίες, ανάλογα με την πηγή προέλευσης του:

- 1) Εισόδημα από μισθωτή εργασία και συνταξιούχους
- 2) Εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα
- 3) Εισόδημα από το κεφάλαιο
- 4) Εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου

Σύμφωνα με τον Νόμο 4172/2013 , άρθρο 7 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος.

3.3 Το φορολογικό σύστημα των φυσικών προσώπων στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα εφαρμόζεται ημί διπλό σύστημα φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων με διαφοροποιήσεις των συντελεστών ανάλογα με την πηγή εισοδήματος. (Ιδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών ,2018). Η φορολογία εισοδήματος των φυσικών προσώπων στην Ελλάδα ρυθμίζεται από τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ΚΦΕ) (Ν.2238/1994), όπως ισχύει μετά από πλήθος τροποποιήσεων και διευκρινιστικών εγκυκλίων που έχουν εκδοθεί από την έναρξη της εφαρμογής του μέχρι σήμερα. Η φορολογική βάση είναι το καθαρό εισόδημα, δηλαδή το εισόδημα που προκύπτει όταν αφαιρεθούν από το ακαθάριστο εισόδημα οι δαπάνες που καθορίζει ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος, που αποκτούν στην ημεδαπή και στην αλλοδαπή οι φορολογικοί κάτοικοι χώρας ή οι μη κάτοικοι της Ελλάδας. Επίσης η φορολογούμενη μονάδα είναι το άτομο, ή οι σύζυγοι με κοινή φορολογική υποχρέωση και τα εξαρτώμενα μέλη της οικογένειας.

3.3.1 Εισοδήματα φυσικών προσώπων που υπόκεινται σε φόρο

Σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος τα εισοδήματα των φυσικών προσώπων που φορολογούνται προκύπτουν είτε από μισθωτή εργασία και

συντάξεις , είτε από παροχές σε είδος εφόσον λαμβάνουν απολαβές ύψους 300 ευρώ και άνω , είτε από επιχειρηματική δραστηριότητα , είτε από μερίσματα και τόκους.

3.3.1.1 Εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις

Το ακαθάριστο εισόδημα από μισθωτή εργασία και από συντάξεις περιλαμβάνει πάσης φύσης εισοδήματα σε χρήμα ή σε είδος που αποκτούνται μέσα στο πλαίσιο της υφιστάμενης , της παρελθούσης ή της μελλοντικής εργασιακής σχέσης. (άρθρο 12 παρ. 1 Ν. 4172/13). Ως εργασιακή σχέση θεωρείται όταν ένα φυσικό πρόσωπο παρέχει τις υπηρεσίες του στο πλαίσιο σύμβασης εργασίας δηλαδή αποκτά σχέση εξαρτημένης εργασίας με άλλο πρόσωπο , φυσικό ή νομικό , το οποίο έχει το δικαίωμα να ελέγχει τον τόπο και το χρόνο εκτέλεσης των υπηρεσιών. Επίσης ως εργασιακή σχέση θεωρείται όταν οι υπηρεσίες ρυθμίζονται από τη νομοθεσία περί μισθολογίου, ειδικού μισθολογίου και λειτουργιών Δημοσίου.

Στα εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις βάσει του νέου Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος με την ΠΟΛ.1052/20.02.2015 ορίζεται ότι ορισμένες δαπάνες που μειώνουν τον φόρο εισοδήματος για το 2014 και μετά, αλλά δεν ισχύουν μόνο για μισθωτούς και συνταξιούχους. Σύμφωνα με την εγκύκλιο της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων αναγνωρίζεται η δυνατότητα μείωσης του φόρου για δαπάνες ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης, για δωρεές προς συγκεκριμένους φορείς και λόγους αναπηρίας. Αυτό εφαρμόστηκε βάσει των διατάξεων των άρθρων 17,18,19 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος. Ωστόσο για να μπορούν να λάβουν τις συγκεκριμένες μειώσεις απαραίτητο στοιχείο να πληρούν τις προϋποθέσεις που θέτει το εκάστοτε νομοθετικό πλαίσιο, καθόσον οι σχετικές διατάξεις δεν παραπέμπουν στην κλίμακα του άρθρου 15 (κλίμακα φορολόγησης μισθωτών-συνταξιούχων), όπως συμβαίνει με τη μείωση φόρου του άρθρου 16 Ν.4172/2013, μείωση του φόρου 2.100 ευρώ.

Τα εισοδήματα από μισθωτή εργασία και συντάξεις που εξαιρούνται και απαλλάσσονται από τη φορολογία είναι τα παρακάτω, σύμφωνα με το άρθρο 14 Ν. 4172/13 , έξοδα διαμονής , σίτισης και ημερήσια αποζημίωση, τα έξοδα κίνησης για υπηρεσιακούς λόγους, επιδόματα αλλοδαπής που χορηγείται αποκλειστικά σε υπαλλήλους τους Υπουργείου Εξωτερικών και διάφορων άλλων πολιτικών υπηρεσιών, οι κρατήσεις ασφαλιστικών ταμείων και οι ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλει ο εργαζόμενος , το εφάπαξ καταβαλλόμενη παροχή από ταμεία πρόνοιας και

ασφαλιστικούς οργανισμούς του Δημοσίου η αξία των διατακτικών σίτισης αξίας μέχρι 6 ευρώ ανά εργάσιμη ημέρα, οι παροχές ασήμαντης αξίας μέχρι 27 ευρώ ετησίως, τα ασφάλιστρα συνταξιοδότησης και ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής κάλυψης μέχρι ποσού 1.500 ευρώ ετησίως ανά εργαζόμενο, από τον εργοδότη, το εισόδημα που αποκτάται κατά την άσκηση των καθηκόντων από αλλοδαπό διπλωματικό ή προξενικό εκπρόσωπο καθώς και η διατροφή του δικαιούχου σύμφωνα με δικαστική απόφαση, η σύνταξη που καταβάλλεται σε ανάπηρους πολέμου ή σε θύματα ακόμη και οικογένειες θυμάτων, τα εξ ιδρυματικά επιδόματα, και οι μισθοί, οι συντάξεις και τα πάγια αντιμισθία σε άτομα με ποσοστό αναπηρίας 80%, και άνω. Επίσης το επίδομα ανεργίας από τον Ο.Α.Ε.Δ, έως ποσού ετησίως 1.000 ευρώ, και το επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης συνταξιούχων (Ε.Κ.ΑΣ), τα ποσά που καταβάλλονται σε πολιτικούς πρόσφυγες και τα επιδόματα επικίνδυνης εργασίας δεν εκπίπτουν φορολογικά. Το επίδομα επικίνδυνης εργασίας που καταβάλλεται με τη μορφή πτητικού, καταδυτικού, ναρκαλιείας, αλεξιπτωτιστών, δυτών και υποβρυχίων καταστροφών σε αξιωματικούς, υπαξιωματικούς και οπλίτες των Ενόπλων Δυνάμεων, της Ελληνικής Αστυνομίας, της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και του Λιμενικού Σώματος, καθώς και η ειδική αποζημίωση που καταβάλλεται στο ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό και τα πληρώματα ασθενοφόρων του Ε.Κ.Α.Β. που εκτελούν διατεταγμένη υπηρεσία με αεροπορικά μέσα για παροχή Α΄ Βοηθειών, κατά ποσοστό εξήντα πέντε τοις εκατό (65%), απαλλάσσονται από τον φόρο.

3.3.1.2 Εισόδημα από παροχή σε είδος

Οι παροχές σε είδος που λαμβάνει ένας εργαζόμενος ή ένα συγγενικό πρόσωπο συνυπολογίζεται στο φορολογητέο εισόδημα του στην αγοραία αξία τους εφόσον οι αξία των παροχών σε είδος δεν υπερβαίνει τα 300 ευρώ ανά φορολογητέο έτος.

Σαν εισόδημα που φορολογούνται στο όνομα του εργαζόμενου, του εταίρου ή του μέτοχου θεωρείται η αγοραία αξία της παραχώρησης ενός οχήματος από φυσικό ή νομικό πρόσωπο για χρονικό διάστημα ενός έτους, και υπολογίζεται σε ποσοστό 30% του κόστους του οχήματος που εγγράφεται σαν δαπάνη στα βιβλία του εργοδότη και υπολογίζεται σαν απόσβεση, μαζί με τα τέλη κυκλοφορίας, τα έξοδα επισκευή και συντήρησης. Σε περίπτωση που το κόστος είναι μηδενικό, η αγοραία αξία παραχώρησης ορίζεται ως ποσοστό 30% της μέσης δαπάνης ή απόσβεσης κατά τα τελευταία 3 έτη (άρθρο 13 παρ. 2 Ν. 4172/13)

Να σημειωθεί πως σαν παροχές σε είδος δεν θεωρούνται οι παροχές που εξυπηρετούν λειτουργικές και παραγωγικές ανάγκες της επιχείρησης. Επίσης θεωρούνται οι δωροεπιταγές – κουπόνια , οι δωρεάν διατακτικές για αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών, οι εταιρικές πιστωτικές κάρτες (προπληρωμές κάρτες εργαζομένων για κάλυψη προσωπικών ή οικογενειακών αναγκών) και οι διάγορες πληρωμές που γίνονται απευθείας από τους εργοδότες για ανάγκες του προσωπικού. (Καραγιάννης Δ. Ιωάννης, Καραγιάννη Δ. Αικατερίνη, Καραγιάννης Ι. Δημήτριος, 2015)

Οι παροχές σε είδος σε μορφή δανείου προς εργαζόμενο ή έταίρο ή μέτοχο από ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή οντότητα περιβάλλονται με την μορφή συμφωνίας και αποτιμώνται με βάση τη διαφορά που προκύπτει μεταξύ των τόκων που κατέβαλε ο ενδιαφερόμενος στη διάρκεια του ημερολογιακού μήνα που έλαβε την παροχή εάν το επιτόκιο υπολογισμού των τόκων ήταν το μέσο επιτόκιο της αγοράς. Σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση , δηλαδή εάν δεν υπάρχει γραπτή συμφωνία δανείου , ως παροχή σε είδος είναι το σύνολο του αρχικού κεφαλαίου. Επίσης η προκαταβολή μισθού άνω 3 μηνών, θεωρείται δάνειο. (άρθρο 13 παρ. 4 Ν. 4172/13)

Η αγοραία αξία των παροχών σε είδος που λαμβάνει ένας εργαζόμενος ή εταίρος ή μέτοχος από νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα με τη μορφή δικαιωμάτων προαίρεσης απόκτησης μετοχών προσδιορίζεται κατά το χρόνο άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης ή μεταβίβασής του ανεξαρτήτως εάν συνεχίζει να ισχύει η εργασιακή σχέση. Η αγοραία αξία άσκησης δικαιώματος είναι η τιμή κλεισίματος της μετοχής στο χρηματιστήριο μειωμένη κατά την τιμή διάθεσης του δικαιώματος. (άρθρο 13 παρ. 4 Ν. 4172/13)

Η αγοραία αξία της παραχώρησης κατοικίας σε εργαζόμενο ή εταίρο ή μέτοχο από ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, για οποιοδήποτε χρονικό διάστημα ενός φορολογικού έτους, αποτιμάται στο ποσό του μισθώματος που καταβάλλει η επιχείρηση ή σε περίπτωση ιδιόκτητης κατοικίας σε ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) επί της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου. (άρθρο 13 παρ. 4 Ν. 4172/13)

3.3.1.3 Εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα

Ως κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα θεωρείται το σύνολο των εσόδων από τις επιχειρηματικές συναλλαγές μετά την αφαίρεση των επιχειρηματικών δαπανών , των αποσβέσεων και των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις.

Οι προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις εξαρτώνται από τον χρόνο υπερημερία τους. Επίσης, οι αποσβέσεις υπολογίζονται με βάση τους προκαθορισμένους συντελεστές, οι οποίοι διαφοροποιούνται ανάλογα με την κατηγορία του ενεργητικού της επιχείρησης, και κυμαίνονται από 4%-20% ανά φορολογικό έτος, μέχρι να συμπληρωθεί το κόστος κτήσης του παγίου.

Στα έσοδα από τις επιχειρηματικές συναλλαγές περιλαμβάνονται τα έσοδα από την πώληση των στοιχείων του ενεργητικού της επιχείρησης καθώς και το προϊόν της εκκαθάρισης της όπως προκύπτουν στη διάρκεια του φορολογικού έτους. Τα κέρδη φυσικών προσώπων από οποιαδήποτε επιχειρηματική δραστηριότητα φορολογούνται από το 2017 με την κλίμακα με την οποία φορολογούνται οι μισθοί και οι συντάξεις, αλλά χωρίς την εφαρμογή των μειώσεων του φόρου εισοδήματος. Ωστόσο για τον προσδιορισμό εισοδήματος από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα περιλαμβάνονται τα έσοδα από την παραγωγή γεωργικών, πτηνοτροφικών, κτηνοτροφικών δασοκομικών, υλοτομικών και αλιευτικών προϊόντων. (άρθρο 21 παρ. 1 Ν. 4172/13).

Το εισόδημα από ατομική αγροτική επιχείρηση φορολογείται με κλίμακα μισθωτών- συνταξιούχων με εφαρμογή μείωση φόρου εισοδήματος μια φορά για το σύνολο των εισοδημάτων όταν αποκτάται και εισόδημα από μισθούς και συντάξεις. Το εισόδημα των αγροτών που πωλούν τα προϊόντα τους στις λαϊκές αγορές φορολογούνται βάση της κλίμακας του άρθρου 29 παράγραφος 1, ενώ για κέρδη από αγροτική εκμετάλλευση αποκλειστικά του ίδιου πωλητή – παραγωγού θα φορολογηθούν με συντελεστή 13% του άρθρου 2α παράγραφος 3.

Το εισόδημα των επιχειρήσεων αγοροπωλησίας προσδιορίζεται μόνο με λογιστικό τρόπο. Επίσης για ακίνητα που η άδεια κατασκευής του εκδόθηκε μετά τις 01.01.2006 τα κέρδη των επιχειρήσεων προσδιορίζονται με τον τρόπο που αναφέραμε προηγουμένως, από την άλλη όμως για ακίνητα που η άδεια κατασκευής τους εκδόθηκε πριν τις 01.01.2006 τα κέρδη προσδιορίζονται με τον τεκμαρτό τρόπο, δηλαδή 20% επί των πωλήσεων.

Ως επιχειρηματική συναλλαγή θεωρείται κάθε μεμονωμένη πράξη με την οποία πραγματοποιείται συναλλαγή με σκοπό την επίτευξη του κέρδους. Το κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα προσδιορίζεται για κάθε φορολογικό έτος με βάση τον λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης και συντάσσεται βάση του Ελληνικού Γενικού

Λογιστικού Σχεδίου (Ε.Γ.Λ.Σ). Σε περίπτωση που εφαρμόζονται τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα , το κέρδος προσδιορίζεται από τον πίνακα φορολογικών αποτελεσμάτων χρήσης. (άρθρο 21 παρ. 2 Ν 412/13). Σε περίπτωση που δεν τηρούνται τα προβλεπόμενα βιβλία ή τηρούνται απλογραφικά βιβλία ή δεν προσκομίζονται και τα δύο σε προκλήσεις ελέγχου , το εισόδημα προσδιορίζεται με έμμεσο τρόπο. Σε περίπτωση που από τον προσδιορισμό του εισοδήματος προκύψουν ζημίες , αυτές μπορούν να μεταφερθούν και να συμψηφιστούν με τα επιχειρηματικά κέρδη τα επόμενα διαδοχικά 5 χρόνια.

Οι επιχειρηματικές δαπάνες που δεν εκπίπτουν φορολογικά στα έσοδα είναι οι τόκοι από δάνεια που λαμβάνει η επιχείρηση από τρίτους, εκτός από τα τραπεζικά δάνεια , κάθε είδους δαπάνης που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας πάνω από 500 ευρώ , οι μη καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές, οι προβλέψεις , τα πρόστιμα και οι ποινές , η παροχή αμοιβών σε χρήμα ή σε είδος που αφορούν ποινικό αδίκημα , ο φόρος εισοδήματος συμπεριλαμβανομένων του τέλους επιτηδεύματος και των έκτακτων εισφορών που επιβάλλεται στα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα , καθώς και ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α) που αναλογεί σε μη εκπιπτόμενες δαπάνες. Επίσης το τεκμαρτό μίσθωμα σε περίπτωση ιδιόχρησης κατά το μέτρο που υπερβαίνει το 3% πάνω στην αντικειμενική αξία του ακινήτου , οι δαπάνες ψυχαγωγίας, οι διάφορες προσωπικές καταναλωτικές δαπάνες , οι δαπάνες για διεξαγωγή εορταστικών εκδηλώσεων , σίτισης και διαμονής φιλοξενούμενων προσώπων που υπερβαίνουν τα 300 ευρώ του ετησίου ακαθάριστου εισοδήματος της επιχείρησης , δεν εκπίπτουν φορολογικά από τα έσοδα βάση του άρθρου 23 Ν. 4172/13.

3.3.1.4 Εισόδημα από κεφάλαιο

Ως εισόδημα από κεφάλαιο θεωρείται το εισόδημα που αποκτά ένα φυσικό πρόσωπο και το οποίο προκύπτει μέσα στο φορολογικό έτος σε μετρητά ή σε είδος με τη μορφή μερισμάτων , τόκων, δικαιωμάτων και από ακίνητη περιουσία. Το εισόδημα από κεφάλαιο φορολογείται αυτοτελώς αλλά με διαφορετικούς συντελεστές.

Ως μερίσματα θεωρείται το εισόδημα που προκύπτει από μετοχές , από ιδρυτικούς τίτλους ή από άλλα δικαιώματα συμμετοχής σε κέρδη τα οποία δεν αποτελούν απαιτήσεις από οφειλές (χρέη). Επίσης, μερίσματα είναι το εισόδημα από άλλα εταιρικά δικαιώματα στα οποία περιλαμβάνονται τα μερίδια , οι μερίδες συμπεριλαμβανομένων των προμερισμάτων και μαθητικών αποθεμάτων , οι συμμετοχές σε κέρδη προσωπικών επιχειρήσεων , οι διανομές των κέδρων από κάθε

είδος νομικής οντότητας ή νομικού προσώπου, καθώς και κάθε άλλο διανεμόμενο ποσό. (άρθρο 36 παρ. 1 Ν. 4172/13). Τα κέρδη έχουν ημεδαπή ή αλλοδαπή προέλευση και προέρχεται από εισηγμένες ή μη μετοχές, από ιδρυτικούς τίτλους, από εταιρικά μερίδια Ε.Π.Ε. ή από συμμετοχή σε προσωπικές εταιρείες, κοινοπραξίες και λοιπές νομικές οντότητες.

Αν η διανομή μερισμάτων υπόκειται σε παρακράτηση φόρου τότε ο παρακρατούμενος φόρος εξαντλεί την φορολογική υποχρέωση μόνο για τα φυσικά πρόσωπα και για συγκεκριμένο είδος εισοδήματος του φορολογούμενου με βάση τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε) (άρθρο 36 παρ. 2 Ν. 4172/13). Ο φορολογικός συντελεστής των μερισμάτων είναι 5% σύμφωνα με το άρθρο 40 παρ. 1 Ν. 4172/13.

Ως τόκος θεωρείται το εισόδημα που προκύπτει από απαιτήσεις κάθε είδους, είτε εξασφαλίζονται με υποθήκη είτε όχι, και παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη του οφειλέτη είτε όχι. Υπάρχουν τόκοι δανείων, τόκοι – εισόδημα από καταθέσεις, τόκοι από κρατικά χρεόγραφα, τόκοι από τίτλους και ομόλογα με ή χωρίς ασφάλεια και από κάθε είδους δανειακής σχέσης, καθώς και τόκοι υπερημερία λόγω συμβατικής υποχρέωσης και τόκοι που επιδικάζονται με δικαστική απόφαση ανεξάρτητα αν αυτές αφορούν επιχειρηματική δραστηριότητα της επιχείρησης.

Οι τόκοι που απαλλάσσονται από τον φόρο εισοδήματος είναι οι τόκοι ομολογιακών δανείων και εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου που αποκτούν τα φυσικά πρόσωπα. (άρθρο 37 παρ. 2 Ν. 4172/13) Αν οι τόκοι υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου τότε ο παρακρατούμενος φόρος εξαντλεί την φορολογική υποχρέωση μόνο για τα φυσικά πρόσωπα και για συγκεκριμένο είδος εισοδήματος του φορολογούμενου με βάση τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε) (άρθρο 40 παρ. 4 Ν. 4172/13). Οι τόκοι φορολογούνται με συντελεστή φόρου 15% (άρθρο 40 παρ. 2 Ν. 4172/13)

Δικαίωμα θεωρείται το εισόδημα που αποκτάται ως αντάλλαγμα για την άδεια χρήσης του άυλου στοιχείου ή το δικαίωμα χρήσης, δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. (άρθρο 38 παρ. 1 Ν. 4172/13). Αν το εισόδημα από δικαίωμα υπόκειται σε παρακράτηση φόρου τότε ο παρακρατούμενος φόρος εξαντλεί τη φορολογική υποχρέωση μόνο για τα φυσικά πρόσωπα και για συγκεκριμένο είδος εισοδήματος του φορολογούμενου με βάση τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος. (άρθρο 38 παρ. 2 Ν

4172/13) . Τα δικαιώματα φορολογούνται με συντελεστή φόρου 20% (άρθρο 40 παρ. 3 Ν. 4172/13)

Εισόδημα από ακίνητη περιουσία θεωρείται το εισόδημα σε χρήμα ή σε είδος που προκύπτει από την εκμίσθωση ή την ιδιοχρησιμοποίηση ή την δωρεά παραχώρησης χρήσης γης ή ακινήτων. (άρθρο 39 παρ. 1 Ν. 4172/13)

Το εισόδημα σε είδος αποτιμάται στην αγοραία αξία. Το εισόδημα ιδιοχρησιμοποίησης ή δωρεάν παραχώρησης τεκμαίρεται στο 3% της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου. Σαν δωρεάν παραχώρηση θεωρείται παραχώρηση οικείας μέχρι 200 τ.μ. , σε περίπτωση δωρεάν παραχώρησης κατοικίας πάνω από 200 τ.μ. προς γονείς ή τέκνα , φορολογείται το τεκμακτό εισόδημα που αντιστοιχεί στα πάνω από 200 τ.μ. .

3.3.1.5 Εισόδημα από υπεραξία μετάβασης κεφαλαίου

Εισόδημα για τα φυσικά πρόσωπα μπορεί να προκύψει από την υπεραξία , σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος. Η υπεραξία δημιουργείται από πράξεις μεταβίβασης ακίνητης περιουσίας ή άλλων τίτλων , όπως μετοχές , κρατικά ομόλογα , έντοκα γραμμάτια και χρηματοοικονομικά παράγωγα. Σημαντικό είναι αυτές οι συναλλαγές να μην συνιστούν επιχειρηματική δραστηριότητα. Ως υπεραξία νοείται η διαφορά μεταξύ της τιμής κτήσης που κατέβαλε ο φορολογούμενος και της τιμής πώλησης ή της αξίας του ανταλλάγματος που καταβάλλεται σε αυτόν και λαμβάνεται αποπληρωρισμένη. Σε περίπτωση που ο προσδιορισμός της υπεραξίας καταλήξει σε αρνητικό ποσό , αυτή θεωρείται μηδενική.

Ως μεταβίβαση θεωρείται η εισφορά ακίνητης περιουσίας για κάλυψη ή αύξηση κεφαλαίου νομικού προσώπου ή οντότητας. (άρθρο 41 παρ. 1 Ν.4172/13). Το εισόδημα που απομένει από την υπεραξία μεταβίβασης ακινήτων και τίτλων φορολογείται με συντελεστή φόρου 15%. (άρθρο 43 Ν. 4172/13).

3.3.2 Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης

Η ειδική εισφορά αλληλεγγύης βεβαιώνεται με βάση την ατομική δήλωση που υποβάλλεται και εμφανίζεται στο εκκαθαριστικό σημείωμα υπολογισμού του φόρου εισοδήματος. Από το 2011 καθιερώθηκε αυτή η πρόσθετη μορφή φορολογίας εισοδήματος. Αρχικά εφαρμόστηκε προσωρινά για τις χρήσεις 2010-2014 αλλά στη συνέχεια ενσωματώθηκε στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος. Η ειδική εισφορά αλληλεγγύης υπολογίζεται με την εφαρμογή συγκεκριμένων κλιμάκιων πάνω στο

συνολικό καθαρό ατομικό εισόδημα ή πάνω στο τεκμαρτό εισόδημα κάθε φυσικού προσώπου όταν αυτό υπερβαίνει τις 12.000 ευρώ. Από την ειδική εισφορά αλληλεγγύης εξαιρούνται τα εισοδήματα των προσώπων που είναι ολικώς τυφλοί ή όσων παρουσιάζουν βαριές κινητικές αναπηρίες με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 80%. Επίσης εξαιρούνται οι χρόνια άνεργοι που είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο ανέργων του ΟΑΕΔ και λαμβάνουν επίδομα ανεργίας ενώ δεν λαμβάνουν άλλα εισοδήματα.

3.3.3 Ασφαλιστικές εισφορές φυσικών προσώπων

Οι ασφαλιστικές εισφορές που εισπράττονται αποτελούν τα συνταξιοδοτικά συστήματα και αποτελούν μια πρόσθετη φορολόγηση. Στις ασφαλιστικές εισφορές συμμετέχει ο εργαζόμενος και ο εργοδότης για συνταξιοδοτικούς σκοπούς και για την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των ασφαλισμένων. Το ποσό που κάθε ασφαλισμένος πρέπει να επιβάλλει προκύπτει ως ποσοστό επί του ακαθάριστου εισοδήματος του, το οποίο το παρακρατεί ο εργοδότης κατά την μηνιαία πληρωμή του εργαζομένου. Ωστόσο αν ο εργοδότης δεν παρακρατήσει την εργατική εισφορά το αργότερο μέσα σε ένα δίμηνο από τη μέρα της πληρωμής των αποδοχών του εργαζομένου, υποχρεώνεται να καταβάλλει ο ίδιος στο Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Ι.Κ.Α) το σύνολο του ασφαλιστρού. Στην Ελλάδα οι ασφαλιστικές εισφορές υπολογίζονται επί των πάσης φύσεως αποδοχών των εργαζομένων, εξαιρούμενων των εκτάκτων οικονομικών παροχών.

Για τον υπολογισμό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς των μισθωτών και των εργοδοτών συνιστάται στο δεκαπλάσιο του ποσού που αντιστοιχεί στον εκάστοτε προβλεπόμενο κατώτατο βασικό μισθό άγαμου μισθωτού.

Οι μισθωτοί που εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας καταβάλλουν εισφορές στους κλάδους ασθενείας, σύνταξης και υπέρ του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), Οργανισμού Εργατικής Εστίας (ΟΕΕ) και Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας (ΟΕΚ). Υπάρχουν και ειδικές εισφορές σε ειδικές κατηγορίες ασφαλισμένων όπως τα βαρέα – ανθυγιεινά επαγγέλματα και επικουρική ασφάλιση. Οι εισφορές των μισθωτών του δημόσιου τομέα για υγειονομική περίθαλψη έχουν την ίδια διάρθρωση και ύψος με εκείνες του ιδιωτικού τομέα. Για τους ελεύθερους επαγγελματίες οι εισφορές κύριας σύνταξης αυξάνονται κατά 10% επί του καθαρού εισοδήματος ανεξαρτήτως των ετών ασφάλισης σε 14% για τα πρώτα δύο έτη

ασφάλισης και 17% για τα επόμενα τρία έτη και 20% μετά το πέμπτο έτος ασφάλισης. Για τους αγρότες επιβάλλεται να καταβάλλουν μηνιαίως ασφαλιστική εισφορά στον κλάδο της κύριας σύνταξης με ποσοστό επί του καθαρού φορολογητέου εισοδήματος τους από την ασκούμενη αγροτική δραστηριότητα κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος. Οι αγρότες ασφαρίζονται ως αυτοαπασχολούμενοι στην ασφάλιση του κλάδου κύριας ασφάλισης αγροτών του ΟΓΑ. (Ιδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών , 2018)

Κεφάλαιο 4: Φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων

Ως νομικά πρόσωπα θεωρούνται οι εταιρείες και διακρίνονται σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου. Τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου είναι το κράτος , οι δήμοι , οι κοινότητες , τα πανεπιστήμια , οι ναοί , οι μονές , και τα διάφορα επιστημονικά σωματεία , δηλαδή τα νομικά πρόσωπα που έχουν σκοπό να επιτελέσουν ορισμένη κρατική λειτουργία και λειτουργούν κάτω από τους κανόνες του Δημοσίου Δικαίου. Αντιθέτως , τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου λειτουργούν κάτω από κανόνες του Αστικού ή Εμπορικού Δικαίου και έχουν ιδιωτικούς σκοπούς. Τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου διακρίνονται σε αυτά που επιδιώκουν κερδοσκοπικούς ή μη κερδοσκοπικούς σκοπούς. Άρα τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου που επιδιώκουν μη κερδοσκοπικούς σκοπούς είναι τα σωματεία , τα ιδρύματα και οι επιτροπές εράνων, ωστόσο στα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου υπάγονται και οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί που είναι μια λογιστική οντότητα η οποία λειτουργεί προς όφελος της κοινωνίας και όχι προς όφελος ενός ιδιώτη. Αντιθέτως τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου που επιδιώκουν κερδοσκοπικούς σκοπούς και ρυθμίζονται από το Εμπορικό Δίκαιο είναι οι Ανώνυμες Εταιρίες (Α.Ε), Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε) , οι Ομόρρυθμες Εταιρείες (Ο.Ε) , οι Ετερόρρυθμες Εταιρείες (Ε.Ε) και οι Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρείες (Ι.Κ.Ε) , οι Συνεταιρισμοί , και η Συμμετοχική ή Αφανής Εταιρεία.

4.1 Φορολογία Εισοδήματος Νομικών Προσώπων

Ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος ρυθμίζει την φορολογία των νομικών προσώπων είτε ιδιωτικού είτε δημόσιου δικαίου. Στη φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων ισχύουν οι ίδιοι κανόνες , δηλαδή , φορολογείται όταν έχει τη μόνιμη κατοικία στην Ελλάδα . Σε περίπτωση που έχει μόνιμη αλλοδαπή κατοικία τότε φορολογείται μόνο για τα εισοδήματα που προκύπτει από δραστηριότητα που ασκείται στα πλαίσια της χώρας.

Ως μόνιμη εγκατάσταση θεωρείται ο καθορισμένος τόπος επιχειρηματικών δραστηριοτήτων μέσου του οποίου διεξάγονται όλες ή ένα μέρος των δραστηριοτήτων της επιχείρησης . (άρθρο 6 παρ. 1 Ν. 4172/13)

Τα νομικά πρόσωπα φορολογούνται κατόπιν αφαίρεσης εκπιπτόμενων δαπανών , αποσβέσεων και μεταφερόμενων ζημιών από προηγούμενα έτη από τα έσοδα τους που θεωρούνται εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα.

Η φορολογική βάση είναι είτε το ετήσιο παγκόσμιο εισόδημα , δηλαδή τα κέρδη, του νομικού προσώπου ή οντότητας από οποιαδήποτε πηγή , όταν η φορολογική κατοικία του είναι στην Ελλάδα , με δυνατότητα πίστωσης φόρων που έχουν καταβληθεί στην αλλοδαπή για εισοδήματα που προέρχονται από το εξωτερικό , είτε το ετήσιο εισόδημα μη φορολογικών κατοικιών που αποκτάται από δραστηριότητα που ασκείται στην Ελλάδα συμπεριλαμβανομένου του εισοδήματος από κεφάλαιο. Ο φορολογικός συντελεστής των νομικών προσώπων εξαρτάται από τον τύπο των λογιστικών βιβλίων που τηρούν. (Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών, 2018)

Το εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα φορολογείται με ενιαίο φορολογικό συντελεστή 29% για το έτος 2018 και 28% για το έτος 2019 (άρθρο 23 Ν. 4579/2018) , μετά από αφαίρεση των εκπιπτόμενων δαπανών , των αποσβέσεων και των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις. Η μεταφορά κερδών μπορεί να γίνει διαδοχικά στα επόμενα 5 φορολογικά έτη μέσω συμψηφισμού με τυχόν κέρδη. Η μεταφορά γίνεται μόνο εάν δεν μεταβληθεί το ιδιοκτησιακό καθεστώς σε ποσοστό μεγαλύτερο από 33% για λόγους φοροαποφυγής ή φοροδιαφυγής.

Όλα τα νομικά πρόσωπα και οντότητες έχουν υποχρέωση προκαταβολής φόρου σε ποσοστό 100% επί του φόρου που προκύπτει για την προηγούμενη οικονομική χρήση, με εξαίρεση τις νέες επιχειρήσεις, για τις οποίες η υποχρέωση μειώνεται σε 50% για τα πρώτα τρία έτη από τη δήλωση έναρξης εργασιών της.

4.2 Νομικά πρόσωπα απαλλασσόμενα από το φόρο

Από τη φορολογία νομικών προσώπων απαλλάσσονται τα παρακάτω νομικά πρόσωπα:

- Οι φορείς γενικής κυβέρνησης (εκτός τις κεφαλαιουχικές εταιρείες)
- η Τράπεζα της Ελλάδος
- οι εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου που είναι εγκατεστημένες σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- οι οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ) που είναι εγκατεστημένοι σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- οι διεθνής οργανισμοί
- το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτική Περιουσίας του Δημοσίου Α.Ε από κάθε μορφής εισόδημα που προκύπτει από τη δραστηριότητα του Ταμείου (Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ.)
- Οι σχολικές επιτροπές και οι σχολικές εφορείες μειονοτικών σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

4.3 Φορολογητέα εισοδήματα και κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα

Τα έσοδα που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες ,που αναφέρονται στο άρθρο 45 , θεωρούνται έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα. Τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα προσδιορίζονται κατά τον ίδιο τρόπο που προσδιορίζονται και τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα των φυσικών προσώπων , δηλαδή θεωρούνται η κεφαλαιοποίηση ή η διανομή κερδών για τα οποία δεν έχει καταβληθεί φόρος εισοδήματος από αντίστοιχα πρόσωπα και νομικές οντότητες. (άρθρο 47 παρ. 1 Ν. 4172/13)

Για να υπολογισθεί το καθαρό εισόδημα θα πρέπει να αφαιρούνται από τα ακαθάριστα έσοδα των νομικών προσώπων οι δαπάνες απόκτησης του εισοδήματος , για παράδειγμα η μισθοδοσία των εργαζομένων σε Ανώνυμη Εταιρεία και η πληρωμή των ασφαλιστικών οργανισμούς.

Να σημειωθεί πως τα αφορολόγητα έσοδα στα νομικά πρόσωπα περιλαμβάνονται στα κέρδη τους . Σε περίπτωση που τα αφορολόγητα έσοδα είναι μεγαλύτερα από τα καθαρά κέρδη με βάση τον ισολογισμό της επιχείρησης το μέρος των κερδών στη διανομή κερδών φορολογείται στο όνομα του νομικού προσώπου. Το ίδιο ισχύει για τα αποθεματικά των Ανώνυμων Εταιρειών (Α.Ε) , των Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε) ή των Συνεταιρισμών ανεξάρτητα από το χρόνο διανομής τους.

4.4 Εκπτώσεις δαπανών

Κατά τον προσδιορισμό των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα επιτρέπεται η έκπτωση όλων των δαπανών. Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για το συμφέρον της επιχείρησης , οι δαπάνες που εγγράφονται στα τηρούμενα βιβλία

απεικόνισης των συναλλαγών της περιόδου κατά την οποία πραγματοποιούνται και αποδεικνύονται με κατάλληλα δικαιολογητικά, οι δαπάνες που αντιστοιχούν σε πραγματική συναλλαγή και η αξία της συναλλαγής δεν κρίνεται κατώτερη ή ανώτερη της αγοραίας, και οι δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη (R&D) που χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες εκτέλεσης της επιστημονικής και της τεχνολογικής έρευνας προσαυξημένες κατά το ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) είναι οι δαπάνες που μπορούν να λάβουν συγκεκριμένες εκπτώσεις φόρου για τον προσδιορισμό των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα. Επιπροσθέτως ως εκπιπτώμενη δαπάνη θεωρείται ο Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ)

4.4 Μη εκπιπώμενες δαπάνες

Σύμφωνα με το άρθρο 23 του Ν. 4172/2013 δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης σε τόκους από δάνεια που λαμβάνει η επιχείρηση κατά το μέτρο που υπερβαίνουν τους τόκους που προέκυπταν εάν το επιτόκιο ήταν ίσο με το επιτόκιο που ισχύει για τα έντοκα γραμμάτια του Δημοσίου τρίμηνης διάρκειας κατά το χρόνο σύναψης του δανείου.

Οι δαπάνες που δεν εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα είναι αυτές που εξοφλούνται ολικά ή τμηματικά με μετρητά και οι αξία τους είναι άνω των πεντακοσίων ευρώ (500 €)

Τα πρόστιμα και προσαυξήσεις που καταλογίζονται για παραβάσεις της φορολογικής ή ασφαλιστικής νομοθεσίας, έξοδα οι αμοιβές σε χρήμα ή σε είδος συναλλαγών που συνιστούν ποινικό αδίκημα δεν εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα.

Οι ασφαλιστικές εισφορές που δεν έχουν αποδοθεί στα ασφαλιστικά ταμεία, οι προβλέψεις που κάνει κάθε επιχείρηση εκτός από τις προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις, ο φόρος εισοδήματος, το τέλος επιτηδεύματος και ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) δεν εκπίπτουν στα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης.

Τα έξοδα ψυχαγωγίας προσώπων ανεξαρτήτως εάν είναι εργαζόμενοι ή πελάτες της επιχείρησης δεν εκπίπτουν στα ακαθάριστα έσοδα, αλλά και οι δαπάνες για την οργάνωση και την διεξαγωγή ενημερωτικών ημερίδων και συναντήσεων που αφορούν στη σίτιση και διαμονή εργαζομένων ή πελατών της επιχείρησης και το ποσό δεν υπερβαίνει τα τριακόσια ευρώ (300 €).

4.5 Αποσβέσεις

Οι αποσβέσεις στα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης προκύπτουν κατά τον προσδιορισμό των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα και από τα ακαθάριστα έσοδα. Η διενέργεια των φορολογικών αποσβέσεων είναι υποχρεωτική και προσδιορίζεται σε ετήσια βάση. Μόνο οι νέες επιχειρήσεις έχουν την δυνατότητα να αναβάλουν την απόσβεση των περιουσιακών στοιχείων κατά τα πρώτα τρία φορολογικά έτη λειτουργίας τους.

Ο υπολογισμός των αποσβέσεων γίνεται με σταθερούς συντελεστές απόσβεσης ανάμεσα 4%-20% ανάλογα με την κατηγορία του ενεργητικού. Δεν παρέχεται η δυνατότητα φορολογικής απόσβεσης των εδαφικών εκτάσεων, έργων τέχνης, αντικών, κοσμημάτων και άλλων παγίων που δεν υπόκεινται σε φθορά και αχρήστευση λόγω παλαιότητας. Να σημειωθεί πως οι αποσβέσεις του εξοπλισμού που χρησιμοποιείται για τη διενέργεια επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας έχουν αυξημένο συντελεστή απόσβεσης (40%).

4.6 Μεταφορά ζημιολόγου αποτελέσματος

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 27 του Ν. 4172/2013 αναγράφεται ότι εάν με τον προσδιορισμό των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα το αποτέλεσμα είναι ζημία εντός του φορολογικού έτους, η ζημία αυτή μεταφέρεται για να συμψηφιστεί με τα επιχειρηματικά κέρδη στα επόμενα πέντε διαδοχικά φορολογικά έτη. Ακόμη προβλέπεται πως η ζημία του προγενέστερου φορολογικού έτους συμψηφίζεται κατά προτεραιότητα έναντι της ζημίας του μεταγενέστερου έτους. Αν μετά την παρέλευση της πενταετίας μένει ακάλυπτο ποσό λόγω ζημίας, αυτό χάνεται όπως αναφέρθηκε προηγουμένως πως η ζημία συμψηφίζεται διαδοχικά με τα μελλοντικά κέρδη όχι με τα κέρδη προηγούμενων ετών. Επίσης σε περίπτωση μεταβολής ιδιοκτησιακού καθεστώσ σε ποσοστό μεγαλύτερο από 33% χάνεται η δυνατότητα μεταφοράς ζημιών. Εκτός εάν αποδειχθεί ότι η μεταβολή της ιδιοκτησίας έγινε αποκλειστικά για εμπορικούς ή επιχειρηματικούς λόγους.

Οι διατάξεις περί μεταφοράς ζημιών εφαρμόζεται τόσο στα φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα όσο και στα νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες που είναι υποκείμενα του φόρου του άρθρου 45 του Ν. 4172/2013.

Με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 27 του Ν.4172/2013 ορίζεται ότι οι ζημιές που προκύπτουν στην αλλοδαπή, τόσο για νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες αλλά και φυσικά πρόσωπα των οποίων τα κέρδη προέρχονται από επιχειρηματική δραστηριότητα δεν δύνανται να χρησιμοποιηθούν για τον υπολογισμό των κερδών του ίδιου φορολογικού έτους ούτε να συμψηφιστούν με μελλοντικά κέρδη στην ημεδαπή , με εξαίρεση το εισόδημα που προκύπτει από άλλα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4.7 Προκαταβολή και Παρακράτηση φόρου

Όλα τα νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες έχουν υποχρέωση προκαταβολής φόρου με ποσοστό ίσο με εκατό τοις εκατό (100%) του φόρου που προκύπτει ως ποσοστό του αρχικού αναλογούντα φόρου, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 71 του Ν. 4172/2013.

Ωστόσο στην παράγραφο 3 του άρθρου 71 του Ν. 4172/2013 αναφέρεται πως για τα νέα νομικά πρόσωπα κατά τα τρία πρώτα φορολογικά – οικονομικά έτη από τη δήλωση έναρξης των εργασιών τους , το ποσοστό της προκαταβολής του φόρου εισοδήματος μειώνεται κατά πενήντα τοις εκατό (50%). Ωστόσο η μείωση αυτή δεν παρέχεται σε νομικά πρόσωπα που προέρχονται από μετατροπή ή συγχώνευση άλλων επιχειρήσεων.

Σύμφωνα με το άρθρο 61 του Ν. 4172/2013 κάθε νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που ασκεί την επιχειρηματική του δραστηριότητα και έχει τη φορολογική του κατοικία εντός της χώρας υποχρεούται σε παρακράτηση φόρου με συντελεστή 15% υπόκεινται τα εισοδήματα από μερίσματα , τόκους , δικαιώματα , αμοιβές για τεχνικές υπηρεσίες διοίκησης , συμβουλευτικές υπηρεσίες και ασφαλιστικές υπηρεσίες καθώς και από υπεραξία μεταβίβασης ακίνητης περιουσίας.

Αντίθετα κάθε νομικό πρόσωπο ή οντότητα που δεν έχει τη φορολογική του κατοικία στην Ελλάδα ή σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου με είκοσι τοις εκατό (20%) οι αμοιβές για υπηρεσίες που παρέχονται στη χώρα.

Δεν παρακρατείτε φόρος υπό προϋποθέσεις από μερίσματα και παρόμοιες πληρωμές που διανέμονται σε νομικό πρόσωπο το οποί περιλαμβάνεται στο παράρτημα της Οδηγίας 2011/96 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και από τόκους και

δικαιώματα που καταβάλλονται σε νομικό πρόσωπο που αναφέρεται σε παράρτημα της Οδηγίας 2003/49 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Το ποσό παρακράτησης συμψηφίζεται τελικά με τον φόρο εισοδήματος. (Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών , 2018)

4.8 Υποκεφαλαιοποίηση

Σχετικά με το άρθρο 49 του Ν. 4172/13 οι δαπάνες των τόκων δεν αναγνωρίζονται ως εκπιπτόμενες επιχειρηματικές δαπάνες στο βαθμό που οι πλεονάζουσες δαπάνες τόκων υπερβαίνουν το 30% των φορολογικών κερδών προ φόρων , τόκων και αποσβέσεων (EBITDA).

Πιο αναλυτικά ως υποκεφαλαιοποίηση θεωρείται η πρακτική που δίνει την δυνατότητα σε μια εταιρεία εντός ενός ομίλου να δανείζει μεγάλα ώστε η δανειζόμενη εταιρεία να εμφανίζει μειωμένα κέρδη ή ζημιές λόγω υπέρογκων τόκων. Η διάταξη για την υποκεφαλαιοποίηση εντάσσεται για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής.

Ως πλεονάζουσες δαπάνες θεωρούνται το πλεόνασμα των δαπανών τόκων έναντι του εισοδήματος από τόκους . Οι δαπάνες τόκων αναγνωρίζονται πλήρως ως εκπιπτόμενες επιχειρηματικές δαπάνες εφόσον το ποσό των εγγεγραμμένων στα βιβλία καθαρών δαπανών που δεν υπερβαίνει το ποσό των τριών εκατομμυρίων ευρώ , το χρόνο.

Κεφάλαιο 5 : Κλίμακες φορολογίας εισοδήματος την τελευταία πενταετία 2015-2019, (οικονομικό έτος 2016-2020)

Σύμφωνα με τον Νόμο 4110/2013 η κλίμακα φορολογίας άλλαξε και αντικαταστάθηκε με τρεις νέες κλίμακες φορολογίας. Με αυτό τον τρόπο εγκαταλείφθηκε η έννοια του συνολικού εισοδήματος .Κάθε κατηγορία εισοδήματος φορολογείται με διαφορετικό φορολογικό συντελεστή. Η αλλαγή εξετάζεται το έτος χρήσης 2015 ενώ μετέπειτα ανακοινώνονται αλλαγές στη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων από μισθούς και συντάξεις , ακίνητη περιουσίας και από επαγγελματική δραστηριότητα, αλλά και στη φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων. Αυτές οι αλλαγές των κλιμάκιων φορολογίας ισχύουν έως την χρήση του 2019.

5.1 Κλίμακα φορολογία εισοδημάτων χρήσης 2016 (φορολογητέο έτος 2017)

5.1.1 Κλίμακες φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων από μισθούς και συντάξεις χρήσης 2015 (φορολογητέο έτος 2016)

Κλιμάκιο εισοδήματος (σε ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)
25.000	22%	5.500
17.000	32%	5.440
Υπερβάλλον	42%	

Πίνακας 1.1

Σχετικά με την κλίμακα φορολογίας εισοδήματος μισθωτών και συνταξιούχων δεν παρατηρείται αλλαγή μεταξύ των ετών 2014 και 2015 , δηλαδή παραμένουν σταθεροί οι φορολογικοί συντελεστές ανάλογα με τα εισοδήματα τους.

5.1.1 Εισόδημα από μισθούς και συντάξεις

Για τα εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις εφαρμόζεται προοδευτική κλίμακα με τέσσερους οριακούς φορολογικούς συντελεστές, οι οποίοι κυμαίνονται από 22% για εισοδήματα μέχρι είκοσι πέντε χιλιάδες ευρώ (25.000) έως σαράντα δύο τοις εκατό (42%) για εισοδήματα μεγαλύτερα από δεκαεφτά χιλιάδες ευρώ (17.000)

(Πίνακας 1.1). Δεν προβλέπεται αφορολόγητο όριο, αλλά εφαρμόζεται έκπτωση φόρου, ανάλογα με τον αριθμό των εξαρτημένων τέκνων και το ύψος του εισοδήματος.

Δεν υπάρχουν αλλαγές ανάμεσα στα δύο έτη , 2014 – 2015 και στις μειώσεις που προκύπτουν σύμφωνα με την εφαρμογή του άρθρου 15 πως όταν το ετήσιο φορολογητέο εισόδημα των μισθωτών και συνταξιούχων δεν υπερβαίνει τις είκοσι ένα χιλιάδες ευρώ (21.000) το ποσό της μείωσης είναι δύο χιλιάδες εκατό ευρώ. Ωστόσο αν το ποσό του φόρου είναι μικρότερο των δύο χιλιάδων εκατό (2.100) ευρώ, το ποσό της μείωσης περιορίζεται στο ποσό του αναλογούντος φόρου. Επίσης για ετήσιο φορολογητέο εισόδημα μισθωτών και συνταξιούχων το οποίο υπερβαίνει το ποσό των είκοσι ενός χιλιάδων ευρώ (21.000), το ποσό της μείωσης μειώνεται κατά εκατό (100) ευρώ ανά χίλια (1.000) ευρώ του φορολογητέου εισοδήματος, ενώ δεν καθορίζεται μείωση φόρου στο υπερβάλλον ποσό άνω των σαράντα δύο χιλιάδων (42.000) ευρώ.

Συγκρίνοντας τους φόρους εισοδήματος την περίοδο 2012-2015 σύμφωνα με το Σύστημα Εθνικών Λογαριασμών, και τα στοιχεία της έκθεσης του Ιδρύματος Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) διαμορφώθηκαν σε εννέα δισεκατομμύρια πεντακόσια εκατομμύρια ευρώ (9.500.000.000) το 2015, μειωμένοι συγκριτικά με το 2012 όταν είχαν ανέλθει σε δεκατρία δισεκατομμύρια διακόσια εκατομμύρια ευρώ (13.200.000.000) το υψηλότερο επίπεδο της περιόδου 2000-2015. (Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) , 2018).

Το 2015 ήταν μια φορολογική χρονιά με υψηλές κρατικές εισφορές συνοδευόμενες με υψηλούς συντελεστές φορολόγησης . Το ογδόντα οχτώ κόμμα δύο τοις εκατό (88,2%) των φορολογούμενων που δηλώνουν εισοδήματα μικρότερα των είκοσι πέντε χιλιάδων ευρώ (25.000) ετησίως πλήρωσαν το τριάντα δύο κόμμα επτά τοις εκατό (32,7%) των φόρων ,αυτοί που δήλωσαν εισόδημα άνω των σαράντα δύο χιλιάδων ευρώ (42.000) ετησίως πλήρωσαν το σαράντα δύο κόμμα ένα τοις εκατό (42,1%) των φόρων. Επίσης η φορολογία των προϊόντων φαίνεται πως ήταν η μεγαλύτερη κατηγορία κρατικών εσόδων που διαμορφώθηκαν σε είκοσι οχτώ δισεκατομμύρια τριακόσια εκατομμύρια (28.300.000.000) και υπερτερούσαν με ποσοστό σαράντα κόμμα επτά τοις εκατό (40,7%) των συνολικών εσόδων. Οι εισφορές εργοδοτών και εργαζομένων αποτέλεσαν το τριάντα πέντε κόμμα δύο τοις εκατό (35,2%) των συνολικών εσόδων με είκοσι τέσσερα δισεκατομμύρια τετρακόσια εκατομμύρια ευρώ (24.400.000.000), το είκοσι κόμμα επτά τοις εκατό (20,7%) είναι οι φόροι εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων και το υπόλοιπο δύο τοις εκατό

(2%) των εσόδων αποτελούνται από τους φόρους. (Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE), 2018).

Δηλαδή οι μεγαλύτερες κατηγορίες εσόδων θεωρούνται οι φόροι στην παραγωγή και στα προϊόντα, οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και οι φόροι εισοδήματος. Ως ποσοστό του ΑΕΠ οι φόροι εισοδήματος αποτέλεσαν το 2015 το οχτώ κόμμα δύο τοις εκατό (8,2%). Το μερίδιο των φόρων φυσικών προσώπων στα συνολικά έσοδα από φόρους εισοδήματος πλησίασε το ογδόντα δύο τοις εκατό (82%) το 2012, από το σαράντα οχτώ τοις εκατό (48%) το 2000 ενώ το 2015 το εξήντα έξι κόμμα δύο τοις εκατό (66,2%), αυτό σημαίνει πως το 2015 οι φόροι εισοδήματος των φυσικών προσώπων καλύπτει μεγάλο μερίδιο στις εισπράξεις εσόδων, σύμφωνα με την έρευνα του Ίδρυματος Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE), 2018.

5.1.2 Κλίμακες φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων από επιχειρηματική - αγροτική δραστηριότητα χρήσης 2015 (οικονομικό έτος 2016)

Το εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα προσδιορίζεται από το σύνολο των εσόδων από τις επιχειρηματικές συναλλαγές του φορολογούμενου, μετά την αφαίρεση των επιχειρηματικών δαπανών, των αποσβέσεων και των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με βάση προκαθορισμένους συντελεστές, οι οποίοι διαφοροποιούνται ανάλογα με την κατηγορία ενεργητικού της επιχειρηματικής δραστηριότητας και κυμαίνονται από 4% έως 20% ανά φορολογικό έτος, μέχρις ότου να συμπληρωθεί το κόστος κτήσης ή κατασκευής του παγίου.

Οι προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις εξαρτώνται από τον χρόνο υπερημερίας τους, αν από τον προσδιορισμό του εισοδήματος προκύψουν ζημιές, αυτές υπάρχει δυνατότητα να μεταφερθούν και να συμψηφιστούν με τα επιχειρηματικά κέρδη διαδοχικά στα επόμενα 5 έτη.

Οι κλίμακες φορολογίας του εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα υπολογίζονται ως εξής:

Κλιμάκιο εισοδήματος(σε ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής	Φόρος κλιμακίου (σε ευρώ)	Σύνολο	
			Εισοδήματος (ευρώ)	Φόρου (ευρώ)
50.000	26%	13.000	50.000	13.000

Υπερβάλλον	33%			
Αγρότες	13%			

Πίνακας 1.2

Τα κέρδη φυσικών προσώπων από οποιαδήποτε επιχειρηματική δραστηριότητα φορολογούνται βάση με την παραπάνω κλίμακα του πίνακα 2, αλλά χωρίς μειώσεις του φόρου εισοδήματος δηλαδή για εισόδημα μέχρι πενήντα χιλιάδων ευρώ (50.000) ο φορολογικός συντελεστής είναι είκοσι έξι τοις εκατό (26%) επί του συνολικού εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα ενώ για εισόδημα άνω των πενήντα χιλιάδων ευρώ (50.000) είναι τριάντα τρία τοις εκατό (33%) επί του συνολικού εισοδήματος. Εξαιρέση αποτελεί το εισόδημα από ατομική αγροτική επιχείρηση το οποίο φορολογείται αυτοτελώς με συντελεστή δέκα τρία τοις εκατό (13%) επί του συνολικού δηλωθέν εισοδήματος αλλά με μειώσεις του φόρου εισοδήματος που εφαρμόζονται και στα φυσικά πρόσωπα λαμβάνουν εισόδημα από μισθού και συντάξεις.

Το 2015 θεσπίστηκε το άρθρο 69 του ΠΟΛ 1067/20.3.2015 του Ν. 4172/2013 όπου ορίζεται τρόπος με τον οποίο βεβαιώνεται η προκαταβολή βάσει της ετήσιας φορολογικής δήλωσης του εισοδήματος και βάσει των λοιπών τίτλων βεβαίωσης του φόρου για το εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα. Στα φυσικά πρόσωπα που έχουν εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα επιβάλλεται προκαταβολή αν αποκτούν εισόδημα από την επιχείρησή τους και φορολογούνται βάσει του τεκμαρτού εισοδήματος με φορολογικούς συντελεστές του παραπάνω πίνακα. (Πίνακα 1.2) Ως προκαταβολή φόρου ορίζεται το πενήντα πέντε τοις εκατό (55%) του φόρου που προκύπτει μόνο από επιχειρηματική δραστηριότητα.

Φυσικά πρόσωπα με επιχειρηματική δραστηριότητα	2015
Φυσικά πρόσωπα (εκτός αγροτών)	55%
Αγρότες	55%

Πίνακας 1.3

Ωστόσο σύμφωνα με τον ΠΟΛ 1067/20.3.2015 και την θέσπιση του άρθρου 67 του ν. 4172/2013 ο φορολογούμενος μπορεί να ζητήσει με αίτηση τη μείωση του προκαταβλητέου φόρου εισοδήματος κατά είκοσι πέντε τοις εκατό (25%). Η αίτηση υποβάλλεται μέχρι το τέλος του μήνα Σεπτεμβρίου. (Άρθρο 70 ΚΦΕ) ενώ εξετάζεται

βάσει συγκεκριμένων στοιχείων που κλήθηκε ο ενδιαφερόμενος να προσκομίσει και εντός τριών (3) μηνών βγαίνει η απάντηση που σε περίπτωση θετικής απάντησης τότε ο φορολογούμενος προβαίνει στην έκπτωση ανάλογου με την μείωση των εισοδημάτων φόρου από τις επόμενες δόσεις ενώ προβαίνει και σε οριστική εκκαθάριση της δήλωσης. Όταν υποβάλλεται τροποποιητική δήλωση και μειώνεται ο φόρος, μειώνεται και η προκαταβολή φόρου. Ωστόσο, όταν γίνεται νέα εκκαθάριση του φόρου μετά το τέλος του φορολογικού έτους για το οποίο αυτή βεβαιώνεται, μειώνεται ο φόρος σε σχέση με την αρχική εκκαθάριση και η προκαταβολή φόρου παραμένει η ίδια που είχε βεβαιωθεί με την εκκαθάριση της αρχικής δήλωσης.

5.1.3 Κλίμακες φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων από εισόδημα από ακίνητα χρήσης 2015 (οικονομικό έτος 2016)

Κλιμάκιο εισοδήματος (σε ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου (σε ευρώ)
12.000	11%	1.320
Υπερβάλλον	33%	

Πίνακας 1.4

Οι ιδιοκτήτες ακινήτων φορολογούνται μεταξύ άλλων και για το εισόδημα που προκύπτει από τα ακίνητα τους ετησίως. Το εισόδημα καταβάλλεται κυρίως σε χρήμα είτε σε είδος. Το εισόδημα από ακίνητα αφορά κτήρια, εγκαταστάσεις και εξοπλισμό, ενώ προκύπτει από ιδιοχρησιμοποίηση, εκμίσθωση, υπεκμίσθωση ή δωρεάν παραχώρηση και οι ιδιοκτήτες φορολογούνται βάσει του παραπάνω πίνακα αναλόγως των ετήσιων εισοδημάτων που έχουν εισπράξει. Πιο συγκεκριμένα για εισόδημα έως δώδεκα χιλιάδων ευρώ (12.000) οι ιδιοκτήτες φορολογούνται με έντεκα τοις εκατό (11%) επί των συνολικών εισοδημάτων ενώ με εισόδημα άνω των δώδεκα χιλιάδων ευρώ (12.000) με ποσοστό τριάντα τρία τοις εκατό (33%), σύμφωνα με τον Πίνακα 1.4.

Ωστόσο συγκριτικά μεταξύ του 2015 και του 2014 υπάρχει μείωση στην εισπραξη των φορολογητέων εσόδων μέσω της ακίνητης περιουσίας και αυτό οφείλεται κυρίως στην κατάργηση του ειδικού ηλεκτροδοτούμενων δομημένων επιφανειών (ΕΕΤΗΔΕ) από 1/1/2014 και στην μη αναμενόμενης εισπραξης ενιαίου φόρου ιδιοκτησίας ακινήτων (ΕΝΦΙΑ) το 2015 αφού θεσπίστηκε να εισπραχθούν οι

δύο τελευταίες μηνιαίες δόσεις το πρώτο δίμηνο του 2016 , δίνοντας μια ανάσα στους πολίτες που ήταν υποχρεωμένοι να πληρώσουν.

5.1.4 Εισόδημα από Υπεραξία Κεφαλαίου χρήσης 2015 (οικονομικό έτος 2016)

Η Υπεραξία Κεφαλαίου φορολογείται με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%) , όπως κάθε χρόνο σύμφωνα με το άρθρο 43 του Ν. 4172/13.

5.1.5 Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης χρήσης 2015 (οικονομικό έτος 2016)

Από το 2011 καθιερώθηκε μια πρόσθετη μορφή φορολογίας του εισοδήματος , η ειδική εισφορά αλληλεγγύης, η οποία αρχικά ήταν προσωρινή και αφορούσε στις χρήσεις 2010 – 2014, στη συνέχεια επεκτάθηκε στα εισοδήματα του 2015. Η ειδική εισφορά αλληλεγγύης επιβάλλεται στο ετήσιο συνολικό καθαρό ατομικό εισόδημα, πραγματικό ή τεκμαρτό, κάθε φυσικού προσώπου, όταν αυτό υπερβαίνει τις δώδεκα χιλιάδες ευρώ (12.000) με βάση συγκεκριμένες κλίμακες και συντελεστές (Πίνακας 1.5).

Κλιμάκιο εισοδήματος (σε ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %
12.000-20.000	1%
20.001-50.000	2%
50.001-100.000	3%
Υπερβάλλον	4%

Πίνακας 1.5

Αναλυτικά, βάσει του παραπάνω πίνακα (Πίνακα 5) η ειδική εισφορά αλληλεγγύης υπολογίζεται σαν ποσοστό ανάλογα το συνολικό ετήσιο καθαρό εισόδημα το οποίο από δώδεκα χιλιάδες ευρώ μέχρι είκοσι χιλιάδες ευρώ εισόδημα η ειδική εισφορά υπολογίζεται με συντελεστή ένα τοις εκατό (1%) επί του ολόκληρου ποσού. Για συνολικό εισόδημα δώδεκα χιλιάδες ένα ευρώ μέχρι πενήντα χιλιάδες ευρώ η ειδική εισφορά υπολογίζεται με συντελεστή δύο τοις εκατό (2%) , αντιστοίχως με εισόδημα πενήντα χιλιάδων ένα ευρώ έως εκατό χιλιάδων ευρώ υπολογίζεται με ποσοστό τρία τοις εκατό επί του συνολικού καθαρού ετήσιου εισοδήματος ενώ για καθαρό εισόδημα άνω των εκατό χιλιάδων ευρώ υπολογίζεται με ποσοστό τέσσερα τοις εκατό 4% επί του ολόκληρου εισοδήματος.

Επίσης για το συνολικό καθαρό εισόδημα, όπως αυτό ορίζεται στην παράγραφο 2, του Προέδρου της Δημοκρατίας, του Προέδρου και των Αντιπροέδρων της Βουλής, των Βουλευτών, του Προέδρου και των Αντιπροέδρων της Κυβέρνησης, των Υπουργών, των Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών, των Γενικών και Ειδικών Γραμματέων Υπουργείων, των Γενικών Γραμματέων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, των Περιφερειάρχων, των Ευρωβουλευτών, των Δημάρχων και των προσώπων των περιπτώσεων α' και β' της παρ. 3 του άρθρου 56 του Συντάγματος, εφόσον οι πάσης φύσεως αποδοχές και πρόσθετες αμοιβές ή απολαβές τους είναι τουλάχιστον ίσες με τις αποδοχές Γενικού Γραμματέα Υπουργείου, όπως ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 3833/2010 (Α'40), η ειδική εισφορά υπολογίζεται με συντελεστή πέντε τοις εκατό (5%) επί ολόκληρου του ποσού.

Ωστόσο από την ειδική εισφορά αλληλεγγύης εξαιρούνται τα εισοδήματα των προσώπων που είναι ολικώς τυφλοί και όσων προσώπων παρουσιάζουν βαριές κινητικές αναπηρίες (ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό, (80%)). Επιπλέον, εξαιρούνται οι μακροχρόνια άνεργοι που είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ, καθώς και όσοι λαμβάνουν επίδομα ανεργίας, εφόσον κατά το έτος της βεβαίωσης δεν είχαν πραγματικά εισοδήματα.

5.1.6 Φορολογία Εισοδήματος Νομικών Προσώπων

Από 1^η Ιανουαρίου 2016 ο φορολογικός συντελεστής για τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού ή Δημόσιου Δικαίου πλην των Αγροτικών Συνεταιρισμών φορολογούνται με 29% επί των συνολικών τους ετήσιων φορολογικών τους εισοδημάτων, όπως φαίνεται και στον παρακάτω πίνακα, Πίνακα 1.6.

Φορολογικό Έτος 2015	Φορολογικός Συντελεστής
Ανώνυμη Εταιρεία, Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης, Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία	29%
Προσωπικές Εταιρείες (Ομόρρυθμη Εταιρεία, Ετερόρρυθμη Εταιρεία)	29%
Κερδοσκοπικές ή μη εταιρείες αστικού δικαίου, συμμετοχικές ή αφανείς	29%

Κοινοπραξίες προσωπικών εταιρειών	29%
Λοιπές Κοινοπραξίες	29%
Αγροτικοί συνεταιρισμοί, του άρθρου 27 Κανονισμού 1305/2013	13%

Πίνακας 1.6

Επίσης τυχόν φόρος που πληρώθηκε στην αλλοδαπή αφαιρείται μέχρι το ποσό που αναλογεί για το εισόδημα στην χώρα. Υπόχρεοι προκαταβολής φόροι είναι όλα τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες ιδιωτικού και δημόσιου δικαίου. Οι τράπεζες , οι Ανώνυμες Εταιρείες , οι Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης ,οι Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρείες , οι κοινοπραξίες που δεν συμμετέχουν μόνο προσωπικές εταιρείες συμμετέχουν στο εκατό τοις εκατό (100%) στην προκαταβολή φόρου σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 71 του Ν. 4172/2013. Ωστόσο τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα , δηλαδή σωματεία και ιδρύματα , συμμετοχικές μη κερδοσκοπικές ή αφανείς εταιρείες και κοινοπραξίες προσωπικών εταιρειών, αλλά και οι προσωπικές εταιρείες δηλαδή οι Ομόρρυθμες και Ετερόρρυθμες συμμετέχουν στην προκαταβολή φόρου κατά εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%).

Εξαιρούνται μόνο τα νομικά πρόσωπα και τα νομικά πρόσωπα που προέρχονται από μετατροπή ή συγχώνευση που έχουν έναρξη δραστηριότητας για τα πρώτα τρία φορολογικά χρόνια. Επιπλέον, με τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 71 του ν.4172/2013 ορίζεται ότι σε περίπτωση που τυχόν μειωθεί το εισόδημα άνω του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%), ο φορολογούμενος μπορεί να ζητήσει με αίτησή του τη μείωση της προκαταβολής του φόρου που βεβαιώθηκε κατά τις διατάξεις του άρθρου 69 του ν.4172/2013.[ΠΟΛ.1060/2015]

Για εισοδήματα που αποκτώνται το φορολογικό έτος που ξεκινά από 1^η Ιανουαρίου του 2014 ο φορολογικός συντελεστής παρακράτησης φόρου μερισμάτων είναι δέκα τοις εκατό (10%).

5.2 Κλίμακα φορολογία εισοδημάτων χρήσης 2016 (φορολογητέο έτος 2017)

5.2.1 Κλίμακα φορολογία εισοδημάτων φυσικών προσώπων από μισθούς και συντάξεις χρήσης 2016 (φορολογητέο έτος 2017)

Με την παρακάτω κλίμακα φορολογούνται τα εισοδήματα μισθωτών και συνταξιούχων. Υπέρογκα ποσά φόρων κλήθηκαν να πληρώσουν το 2016 εκατομμύρια συμπολίτες μας λόγω των αλλαγών που έγιναν στους φορολογικούς συντελεστές και την μείωση των φοροελαφρύσεων. Η κλίμακα φορολογίας μισθωτών και συνταξιούχων απεικονίζεται στον πίνακα 2.1

Κλιμάκιο εισοδήματος (σε ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %
0,00-20.000	22%
20.001-30.000	29%
30.001-40.000	37%
Υπερβάλλον	45%

Πίνακας 2.1

Σε αντίθεση με το προηγούμενο έτος εφαρμόστηκε νέος φορολογικός συντελεστής σε νέα κλίμακα εισοδήματος. Πιο συγκεκριμένα το 2015 ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος σε μισθωτούς και συνταξιούχους με εισοδήματα μέχρι εικοσιπέντε χιλιάδες ευρώ (25.000) ήταν είκοσι δύο τοις εκατό (22%) , για εισοδήματα από εικοσιπέντε χιλιάδες ευρώ μέχρι τις σαράντα δύο χιλιάδες ευρώ (45.000) ήταν είκοσι δύο τοις εκατό (22%) επί του συνολικού εισοδήματος και όταν το συνολικό εισόδημα από μισθούς και συντάξεις ξεπερνούν τις σαράντα δύο χιλιάδες ευρώ τότε οι μισθωτοί και οι συνταξιούχοι φορολογούνταν με ποσοστό σαράντα δύο τοις εκατό (42%) επί των συνολικών ετήσιων εισοδημάτων τους. Εν αντίθεση με το 2016 το εισοδηματικό κλιμάκιο αλλάζει καθώς και οι φορολογικοί συντελεστές. Πιο συγκεκριμένα από τον πίνακα 2.1 , όταν οι μισθωτοί και οι συνταξιούχοι είχαν ετήσια φορολογικά εισοδήματα μέχρι είκοσι χιλιάδες ευρώ (20.000) τότε ο φόρος που τους αναλογούσε επί των ετήσιων φορολογικών τους εισοδημάτων ήταν είκοσι δύο τοις εκατό (22%) , το αντίστοιχο συνέβαινε και με τους πολίτες που λάμβαναν εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις παραπάνω από είκοσι χιλιάδες ένα ευρώ (20.001) αλλά έως τις τριάντα χιλιάδες ευρώ (30.000) όπου τους αναλογούσε φόρος είκοσι εννέα τοις εκατό (29%) επί των συνολικών τους ετήσιων φορολογικών εισοδημάτων τους. Σε μισθωτούς και συνταξιούχους που το εισόδημα ήταν άνω των τριάντα χιλιάδων ένα ευρώ (30.001) έως τις σαράντα χιλιάδες ευρώ (40.000) τότε ο φόρος που τους αναλογούσε επί των συνολικών τους εισοδημάτων είναι τριάντα επτά τοις εκατό

(37%), ενώ για εισοδήματα άνω των σαράντα χιλιάδων ένα ευρώ (40.001) τότε ο φόρος επί των ετήσιων εισοδημάτων τους ήταν σαράντα πέντε τοις εκατό (45%).

Ωστόσο από τις διατάξεις του άρθρου 16 του ν.4172/2013 , παρ.1 φαίνεται , ότι ο φόρος που προκύπτει κατά την εφαρμογή του άρθρου 15 μειώνεται κατά το ποσό των δύο χιλιάδων εκατό (2.100) ευρώ, εφόσον το φορολογητέο εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των είκοσι μίας χιλιάδων (21.000) ευρώ και ο φόρος είναι μεγαλύτερος ή ίσος με το ποσό των δύο χιλιάδων εκατό (2.100) ευρώ. Βέβαια σε περίπτωση που το ποσό του φόρου είναι μικρότερο των δύο χιλιάδες εκατό (2.100) ευρώ τότε το ποσό της μείωσης περιορίζεται στο ποσό του αναλογούντος φόρου και αν το φορολογητέο εισόδημα υπερβαίνει το ποσό των είκοσι ενός χιλιάδων (21.000) ευρώ, το ποσό της μείωσης μειώνεται αναλογικά κατά εκατό (100) ευρώ ανά χίλια (1.000) ευρώ του φορολογητέου εισοδήματος, κάτι που προκύπτει από τις διατάξεις του ίδιου νόμου παράγραφος 2. Στις διατάξεις της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου και νόμου ορίζεται, ότι όταν το φορολογητέο εισόδημα υπερβαίνει το ποσό των σαράντα δύο χιλιάδων (42.000) ευρώ, δεν χορηγείται μείωση φόρου.

Σημαντικό είναι οι φορολογούμενοι που τους αναλογεί μείωση φόρου να έχουν τη φορολογική τους κατοικία εντός της χώρας σύμφωνα με το άρθρο 20 του νόμου 4172/2013 , σε αντίθετη περίπτωση δεν δικαιούνται την προαναφερθείσα μείωση.

Ο υπολογισμός του φόρου που παρακρατείτε κατά την καταβολή μισθών-συντάξεων, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 60 του ν.4172/2013, γίνεται με βάση την κλίμακα της παρ.1 του άρθρου 15 και τις μειώσεις φόρου του άρθρου 16 μετά από προηγούμενη αναγωγή του μηνιαίου εισοδήματος σε ετήσιο.

5.2.2 Φορολογική κλίμακα για εισοδήματα από επιχειρηματική - αγροτική δραστηριότητα χρήσης 2016 (οικονομικό έτος 2017) .

Κλιμάκιο Εισοδήματος (σε ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %
0-20.000	22%
20.001-30.000	29%
30.001-40.000	37%

Υπερβάλλον	45%
------------	-----

Πίνακας 2.2

Στον πίνακα 2.2 περιγράφεται πως για εισοδήματα από επιχειρηματική δραστηριότητα μέχρι είκοσι χιλιάδες ευρώ (20.000) ο φορολογικός συντελεστής είναι είκοσι δύο τοις εκατό (22%) επί των ετησίων φορολογικών εισοδημάτων των φυσικών προσώπων, αντίστοιχα για εισοδήματα άνω των είκοσι χιλιάδων ευρώ (20.000) έως τα τριάντα χιλιάδες ευρώ (30.000) είναι είκοσι εννέα τοις εκατό (29%) ο φορολογικός συντελεστής που τους αναλογεί. Επιπρόσθετα, για εισοδήματα άνω των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ έως των σαράντα χιλιάδων (40.000) ευρώ ο φορολογικός συντελεστής που τους αναλογεί είναι τριάντα επτά τοις εκατό (37%) και για εισοδήματα από επιχειρηματική δραστηριότητα άνω των σαράντα χιλιάδων (40.000) ευρώ ο φορολογικός συντελεστής είναι σαράντα πέντε τοις εκατό (45%) επί του ετήσιου φορολογικού εισοδήματος. Βάσει του άρθρου 29 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος τα εισοδήματα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα φορολογούνται ακριβώς με την ίδια κλίμακα του πίνακα 2.2. Το συγκεκριμένο άρθρο άρχισε να εφαρμόζεται για εισοδήματα που εισπράχθηκαν το 2015 από επιχειρηματική και αγροτική δραστηριότητα και υπολογίζονται στο 2016.

Ωστόσο υπάρχουν περιπτώσεις φυσικών προσώπων που έχουν εισοδήματα από επιχειρηματική δραστηριότητα που λαμβάνουν μειώσεις εάν πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια τα οποία είναι εάν η πρώτη δήλωση έναρξης επιτηδεύματος έχει συνταχθεί από 01/01/2013 για τα τρία πρώτα χρόνια άσκησης δραστηριότητας ο φορολογικός συντελεστής του πρώτου κλιμακίου του πίνακα 2.2 , μειώνεται κατά πενήντα τοις εκατό (50%) εφόσον το ετήσιο ακαθάριστο εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα δεν υπερβαίνει τις δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ.

Βέβαια για πρώτη φορά ψηφίστηκε το άρθρο 29 παράγραφος 3 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος το 2016 όπου τα κέρδη από αγροτική επιχείρηση φορολογούνται αυτοτελώς με την κλίμακα του πίνακα 3.3 . Σύμφωνα με το συγκεκριμένο άρθρο ορίζεται πως προκύπτει η μείωση για το εισόδημα από ατομική αγροτική με ποσό που προβλέπεται στο άρθρο 16. Σε περίπτωση που αποκτάται εισόδημα από μισθούς και συντάξεις μαζί με εισόδημα αγροτικής επιχείρησης η μείωση του φόρου που αναλογεί γίνεται μόνο στο μέρος του εισοδήματος που προέρχεται αποκλειστικά από μισθωτή εργασία ή συντάξεις ή από ατομική αγροτική επιχείρηση.

Η μείωση που προβλέπεται βάση του άρθρου 29 , παράγραφος 2 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος , ορίζεται στην κείμενη νομοθεσία εφόσον το πενήντα τοις εκατό (50%) του εισοδήματος τους προέρχεται από αγροτική δραστηριότητα εφόσον έχει γίνει η πρώτη δήλωση επιτηδεύματος από 1^η Ιανουαρίου του 2013 και για τα επόμενα (3) τρία πρώτα χρόνια άσκησης της δραστηριότητας τους. Δεν περιλαμβάνονται οι αμοιβές με εργόσημο ,οι αποζημιώσεις , η κύρια σύνταξη του αρμόδιου ασφαλιστικού ταμείου, οι αμοιβές από την τυποποίηση των αγροτικών προϊόντων σε συσκευαστήρια – τυποποιητήρια αγροτικών προϊόντων, για ημερομίσθια έως εκατό πενήντα (150) ανά έτος.

Επίσης να σημειωθεί πως για τους φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, στον προσδιορισμό του κέρδους από επιχειρηματική δραστηριότητα δεν περιλαμβάνεται ποσοστό έως τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) των κερδών προ φόρων, εφόσον αυτό καταβάλλεται στους εργαζομένους τους.

5.2.3 Φορολογική κλίμακα για Εισόδημα από Ακίνητη Περιουσία χρήσης 2016 (οικονομικό έτος 2017)

Εισόδημα από ακίνητη περιουσία (σε ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %
0-12.000	15%
12.001-35.000	35%
Υπερβάλλον	45%

Πίνακας 2.3

Τα φυσικά πρόσωπα που το ετήσιο εισόδημα τους είναι έως δώδεκα χιλιάδες ευρώ (12.000) φορολογούνται με ποσοστό δέκα πέντε τοις εκατό (15%) επί του συνολικού εισοδήματος τους. Για εισοδήματα φυσικών προσώπων άνω των δώδεκα χιλιάδων ευρώ (12.000) έως τα τριάντα πέντε χιλιάδες ευρώ (35.000) φορολογούνται με συντελεστή τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) και για εισόδημα άνω των τριάντα πέντε χιλιάδων ευρώ φορολογούνται με ποσοστό σαράντα πέντε τοις εκατό (45%) επί του συνολικού ετήσιου εισοδήματος.

Εισόδημα από ακίνητη περιουσία σημαίνει εισόδημα σε χρήμα ή σε είδος από την εκμίσθωση ή την ιδιοχρησιμοποίηση ή τη δωρεάν παραχώρηση χρήσης γης ή

ακινήτων. Το εισόδημα σε είδος αποτιμάται στην αγοραία αξία ενώ το εισόδημα από ιδιοχρησιμοποίηση ή δωρεάν παραχώρηση τεκμαίρεται ότι συνιστάται στο τρία τοις εκατό (3%) της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου. Δωρεάν παραχώρηση θεωρείται μέχρι διακόσια τετραγωνικά μέτρα (200 τ.μ.) και απαλλάσσεται από το φόρο. Ωστόσο για τους ασκούντες ατομικής αγροτικής επιχειρηματικής δραστηριότητας δεν υπολογίζεται τεκμαρτό εισόδημα από ιδιοχρησιμοποίηση ή δωρεάν παραχώρηση προς ανιόντες, κατιόντες και συζύγους, αγροτικών εκτάσεων για την άσκηση της δραστηριότητας αυτής, σύμφωνα με το άρθρο 39 του Ν.4172/2014.

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα για εισοδήματα από ακίνητη περιουσία έως δώδεκα χιλιάδες ευρώ το ποσοστό φορολόγησης επί του ποσού ετησίου φορολογικού εισοδήματος είναι έντεκα τοις εκατό (11%) αλλά για υπερβάλλον ποσό είναι τριάντα τρία τοις εκατό (33%) επί του εισοδήματος από ακίνητη περιουσία , εκμίσθωση , ιδιοχρησιμοποίηση ή δωρεάν παραχώρηση γης ή ακινήτων.

5.2.4 Εισόδημα από Υπεραξία Κεφαλαίου χρήσης 2016 (οικονομικό έτος 2017).

Η Υπεραξία Κεφαλαίου φορολογείται με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%) , όπως κάθε χρόνο σύμφωνα με το άρθρο 43 του Ν. 4172/13.

5.2.5 Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης χρήσης 2016 (οικονομικό έτος 2017)

Σύμφωνα με την ΠΟΛ 1064/30-05-2016 αναφέρθηκαν μεταβολές ως προς τον υπολογισμό του παρακρατούμενων φόρων και της παρακρατηθείσα ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης στο εισόδημα των φυσικών προσώπων. Οι αλλαγές αρχίζουν να πραγματοποιούνται έπειτα από την ημερομηνία δημοσίευσης του Ν.4389/2016.

Αναλυτικότερα, τα παρακρατηθέντα ποσά φόρου και ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης θα δηλωθούν στις ετήσιες δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2016, και θα συμψηφισθούν κατά την εκκαθάριση των δηλώσεων αυτών που θα διενεργηθεί σύμφωνα με τις νέες διατάξεις.

Τέλος, η παρακράτηση ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης διενεργείται σύμφωνα με την κλίμακα του σχετικού Ν.4387/2016 και όχι με συντελεστές στο σύνολο του εισοδήματος όπως ίσχυε στο παρελθόν.

Στον πίνακα 2.4 εμφανίζεται η κλίμακα των εισοδημάτων και του φόρου αλληλεγγύης:

Εισόδημα (σε ευρώ)	Συντελεστής %
0-12.000	0%
12.001-20.000	2,20%
20.001-30.000	5%
30.001-40.000	6,50%
40.001-65.000	7,50%
65.001-220.000	9%
Υπερβάλλον	10%

Πίνακας 2.4

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα (Πίνακα 2.4) για εισοδήματα έως δώδεκα χιλιάδες ευρώ (12.000) δεν εκπίπτει φόρος αλληλεγγύης, αντιθέτως για εισοδήματα άνω των δώδεκα χιλιάδων ευρώ (12.000) έως είκοσι χιλιάδες ευρώ (20.000) ο φόρος αλληλεγγύης που είναι υποχρεωμένα τα φυσικά πρόσωπα να πληρώσουν είναι δύο κόμματα είκοσι τοις εκατό (2,20%) επί του συνολικού τους ετησίου εισοδήματος και αντίστοιχα για ετήσια φορολογικά εισοδήματα άνω των είκοσι χιλιάδων ευρώ (20.000) έως τριάντα χιλιάδες ευρώ (30.000) ο φόρος αλληλεγγύης που τους αντιστοιχεί είναι πέντε τοις εκατό (5%), για εισοδήματα άνω των τριάντα χιλιάδων ευρώ (30.000) έως σαράντα χιλιάδες ευρώ (40.000) η εισφορά είναι έξι κόμματα πενήντα τοις εκατό (6,50%), για εισοδήματα άνω των σαράντα χιλιάδων (40.000) έως εξήντα πέντε χιλιάδες ευρώ (65.000) είναι επτά κόμματα πενήντα τοις εκατό (7,50%), για εισοδήματα άνω των εξήντα πέντε χιλιάδων ευρώ (65.000) έως διακόσιες είκοσι χιλιάδες ευρώ (220.000) ο φορολογικός συντελεστής της εισφοράς αλληλεγγύης που τους αντιστοιχεί είναι εννέα τοις εκατό (9%) και αντιστοίχως για υπερβάλλον ποσό άνω των διακοσίων είκοσι χιλιάδων (220.000) ευρώ είναι δέκα τοις εκατό (10%) ο συντελεστής εισφοράς αλληλεγγύης επί του συνολικού φορολογητέου εισοδήματος.

5.2.6 Φορολογία Εισοδήματος Νομικών Προσώπων χρήσης 2016 (οικονομικό έτος 2017)

Φορολογικό Έτος 2016	Φορολογικός Συντελεστής
Ανώνυμη Εταιρεία, Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης, Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία	29%
Προσωπικές Εταιρείες (Ομόρρυθμη Εταιρεία, Ετερόρρυθμη Εταιρεία)	29%
Κερδοσκοπικές ή μη εταιρείες αστικού δικαίου, συμμετοχικές ή αφανείς	29%
Κοινοπραξίες προσωπικών εταιρειών	29%
Λοιπές Κοινοπραξίες	29%
Αγροτικοί συνεταιρισμοί, του άρθρου 27 Κανονισμού 1305/2013	13%

Πίνακας 2.5

Τα νομικά πρόσωπα φορολογούνται με βάση των παραπάνω πίνακα 2.5 για εισοδήματα που εισέπραξαν το 2016. Να σημειωθεί πως και τα νομικά πρόσωπα που είχαν ημερομηνία έναρξης από 1 Ιουλίου του 2016 φορολογούνται με την ίδια ακριβώς κλίμακα.

Σύμφωνα με το άρθρο 46, τα νομικά πρόσωπα που απαλλάσσονται από τον φόρο οι φορείς γενικής κυβέρνησης με εξαίρεση το εισόδημα που αποκτούν από κεφάλαιο και υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου, η Τράπεζα της Ελλάδος, οι εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου και οι οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ), που είναι εγκατεστημένοι στην ημεδαπή ή σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, οι διεθνείς οργανισμοί υπό τον όρο ότι η απαλλαγή από το φόρο προβλέπεται βάσει διεθνούς συμβάσεως που έχει κυρωθεί στην ημεδαπή ή τελεί υπό τον όρο της αμοιβαιότητας και το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου Α.Ε. σύμφωνα με τη νομοθεσία που το διέπει.

Όπως εμφανίζεται στον πίνακα 2.5, τα Νομικά πρόσωπα δηλαδή η Ανώνυμη, Ετερόρρυθμη, Ομόρρυθμη εταιρεία, Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης και Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία φορολογούνται για τα εισοδήματα του 2016 με το συντελεστή είκοσι εννέα τοις εκατό (29%). Ενώ αφαιρούνται τυχόν φόροι που παρακρατήθηκαν ή που προκαταβλήθηκαν, και αφαιρούνται οι φόροι που πληρώθηκαν στην αλλοδαπή. Το ίδιο ισχύει και για τις κοινοπραξίες καθώς και τις αστικές κερδοσκοπικές ή μη

εταιρείες. Αντιθέτως μόνο οι αγροτικοί συνεταιρισμοί φορολογούνται με δεκατρία τοις εκατό (13%) επί των συνολικών εισοδημάτων τους.

Εκπτώσεις που λαμβάνουν τα νομικά πρόσωπα είναι μόνο για έρευνα και ανάπτυξη κατά τριάντα τοις εκατό (30%) Οι αποσβέσεις παγίων διενεργούνται από τον κύριο των παγίων ή από τον μισθωτή σε περίπτωση χρηματοοικονομικής μίσθωσης. Οι νέες επιχειρήσεις ως στόχο έχουν την δυνατότητα αναβολής της απόσβεσης περιουσιακών στοιχείων για τα πρώτα τρία φορολογικά έτη από την έναρξη εργασίας τους. Οι αποσβέσεις το φορολογικό έτος 2016 προσαυξάνονται κατά σαράντα τοις εκατό (40%).

Προκαταβολή φόρου, είναι υποχρεωμένα όλα τα νομικά πρόσωπα επί εκατό τοις εκατό (100%) του φόρου για φορολογικά έτη που ξεκινούν από το 2014, αλλά μείωση της προκαταβολής φόρου κατά πενήντα τοις εκατό (50%) έχουν μόνο οι νέες επιχειρήσεις που έχουν δήλωση έναρξης εργασιών για τα πρώτα τρία φορολογικά έτη.

Ο συντελεστής παρακράτησης φόρου το φορολογικό έτος , 2016 είναι 10% επί των συνολικών εισοδημάτων. Ωστόσο γνωστό είναι πως με το άρθρο 64 παράγραφος 1 του ΠΟΛ. 1011/2.1.2014 οι πληρωμές σε παρακράτηση φόρου για τους τόκους είναι δεκαπέντε τοις εκατό (15%) . των δικαιωμάτων είναι είκοσι τοις εκατό (20%) , των τεχνικών υπηρεσιών, αμοιβών διοίκησης και συμβουλευτικών υπηρεσιών είναι είκοσι τοις εκατό (20%) , των τεχνικών έργων είναι τρία τοις εκατό (3%) , των ασφαλιστικών ομάδων είναι δεκαπέντε τοις εκατό (15%) , των ασφαλιστικών ομάδων με εφάπαξ είναι δέκα τοις εκατό (10%) , είκοσι τοις εκατό (20%) και πωλήσεις στο Δημόσιο είναι ένα τοις εκατό (1%), τέσσερα τοις εκατό (4%) και οχτώ τοις εκατό (8%) .

5.3 Φορολογία εισοδημάτων χρήσης 2017 (οικονομικό έτος 2018)

5.3.1 Φορολογία εισοδημάτων από μισθούς και συντάξεις χρήσης 2017 (οικονομικό έτος 2018)

Τα εισοδήματα από μισθωτή εργασία και συντάξεις έπαυσαν να φορολογούνται ξεχωριστά με διαφορετικές κλίμακες, αλλά φορολογήθηκαν με μια ενιαία κλίμακα, αφού προηγουμένως αθροιστούν.

Κλίμακιο Εισοδήματος (σε ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %
--------------------------------	---------------------------

0-20.000	22%
20.001-30.000	29%
30.001-40.000	37%
Υπερβάλλον	45%

Πίνακας 3.1

Από τον παραπάνω πίνακα (πίνακας 3.1) παρατηρείται πως για εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις μέχρι είκοσι χιλιάδες ευρώ (20.000) ο φορολογικός συντελεστής είναι είκοσι δύο τοις εκατό (22%) επί των ετησίων φορολογικών εισοδημάτων από μισθούς και συντάξεις, αντίστοιχα για εισοδήματα άνω των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ έως τα τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ είναι είκοσι εννέα τοις εκατό (29%) ο φορολογικός συντελεστής που τους αναλογεί. Αντιστοίχως για εισοδήματα άνω των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ έως των σαράντα χιλιάδων (40.000) ευρώ ο φορολογικός συντελεστής που τους αναλογεί είναι τριάντα επτά τοις εκατό (37%) και για εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις άνω των σαράντα χιλιάδων (40.000) ευρώ ο φορολογικός συντελεστής είναι σαράντα πέντε τοις εκατό (45%) επί του ετήσιου φορολογικού εισοδήματος.

Δεν προβλέπεται αφορολόγητο όριο αλλά εφαρμόζεται έκπτωση φόρου ανάλογα των εξαρτημένων τέκνων και το ύψος του εισοδήματος.

Στα εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις η έκπτωση φόρου που προβλέπεται είναι δύο χιλιάδες εκατό ευρώ (2.100) για φορολογούμενος με τρία ή περισσότερα προστατευόμενα μέλη και ετήσιο φορολογητέο εισόδημα μέχρι είκοσι χιλιάδες ευρώ (20.000) , για τρία ή περισσότερα από τρία προστατευόμενα τέκνα το αφορολόγητο όριο είναι εννέα χιλιάδες πεντακόσια σαράντα πέντε ευρώ (9.545). Η προβλεπόμενη έκπτωση φόρου για ετήσια φορολογητέα εισοδήματα μέχρι είκοσι χιλιάδες ευρώ και με δύο προστατευόμενα τέκνα ή περισσότερα , το ποσό της έκπτωσης που αντιστοιχεί είναι δύο χιλιάδες ευρώ (2.000) και το αφορολόγητο όριο είναι μειωμένο κατά τετρακόσια πενήντα πέντε ευρώ δηλαδή ανέρχεται στις εννέα χιλιάδες ενενήντα ευρώ (9.090), ενώ για φορολογούμενους με ένα προστατευόμενο τέκνο και ετήσιο εισόδημα μέχρι είκοσι χιλιάδες ευρώ (20.000) η έκπτωση που τους αναλογεί είναι χίλια εννιακόσια πενήντα ευρώ (1.950) ενώ το αφορολόγητο όριο είναι μειωμένο από τα εννέα χιλιάδες πεντακόσια σαράντα πέντε ευρώ (9.545) στα οχτώ χιλιάδες οχτακόσια

εξήντα τρία ευρώ (8.863). Για φορολογουμένους χωρίς προστατευόμενα τέκνα το ποσό της έκπτωσης είναι χίλια εννιακόσια πενήντα ευρώ (1.950) με προϋπόθεση να έχουν ετήσιο φορολογητέο εισόδημα έως είκοσι χιλιάδες ευρώ (20.000) και το αφορολόγητο όριο είναι , όπως και παραπάνω οχτώ χιλιάδες οχτακόσια εξήντα τρία ευρώ (8.863).

Ωστόσο για όσους μισθωτούς , συνταξιούχους και κατ' επάγγελμα αγρότες που το ετήσιο φορολογητέο εισόδημα τους είναι άνω των είκοσι χιλιάδων ευρώ (20.000) η ισχύουσα έκπτωση φόρου είναι ένα τοις εκατό (1%) επί του συνολικού ετησίου φορολογητέου εισοδήματος.

Επιπλέον, προβλέπεται πρόσθετη μείωση φόρου κατά διακόσια (200) ευρώ, για συγκεκριμένες κατηγορίες δικαιούχων και με την πλήρωση των τιθέμενων προϋποθέσεων , δηλαδή για άτομα που παρουσιάζουν αναπηρία άνω του εξήντα εφτά τοις εκατό (67%) , ανάπηροι αξιωματικοί ή σπλίτες και θύματα πολέμου.

Για να δικαιούνται τα φυσικά πρόσωπα έκπτωση φόρου εισοδήματος πρέπει να εξοφλούν με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής δαπάνες που πραγματοποιούν για την απόκτηση αγαθών πρώτης ανάγκης και υπηρεσιών. Το ελάχιστο ποσό των δαπανών με ηλεκτρονικά μέσα προσδιορίζεται ως ποσοστό προσδιορίζεται ως ποσοστό του φορολογητέου εισοδήματος το οποίο κυμαίνεται ανάλογα το επίπεδο εισοδήματος. Πιο συγκεκριμένα για ετήσια εισοδήματα έως δέκα χιλιάδες ευρώ (10.000) το ποσοστό ελάχιστης δαπάνης είναι δέκα τοις εκατό (10%) , για ετήσιο εισόδημα από δέκα χιλιάδες (10.000) έως τριάντα χιλιάδες ευρώ (30.000) το ποσοστό ελάχιστης δαπάνης είναι δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και για ετήσιο εισόδημα άνω των τριάντα χιλιάδων ευρώ (30.000) το ποσοστό ελάχιστης δαπάνης είναι είκοσι τοις εκατό (20%). Ωστόσο αν οι δαπάνες με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής δεν φτάνουν το ελάχιστο απαιτούμενο ποσό τότε ο φόρος εισοδήματος προσαυξάνεται κατά το ποσό που προκύπτει από τη θετική διαφορά μεταξύ του απαιτούμενου και του δηλωθέντος ποσό πολλαπλασιαζόμενης με συντελεστή είκοσι δύο τοις εκατό (22%). Οι φορολογικοί κάτοικοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε) ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ) υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 20 του ν. 4172/2013, που υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης στην Ελλάδα και φορολογούνται με την κλίμακα από μισθωτή εργασία και συντάξεις, όπου για τους συγκεκριμένους απαραίτητο είναι η προσκόμιση αποδείξεων αξίας όσο του ελάχιστου ποσοστού δαπάνης.

Βέβαια υπήρχαν εξαιρέσεις στην υποχρεωτική χρήση ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής για την πραγματοποίηση δαπανών όπου εξαιρούνται οι φορολογούμενοι άνω των εβδομήντα (70) ετών , τα άτομα με ποσοστό αναπηρίας κατά ογδόντα τοις εκατό (80%) , οι υπάλληλοι του Υπουργείου Εξωτερικών , οι στρατιωτικοί εφόσον υπηρετούν στην αλλοδαπή , οι υπηρετούντες στη Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης , όσοι διαμένουν σε οίκο ευγηρίας , ή ψυχιατρική κλινική ή στις φυλακές.

Σημειώνεται πως σημαντικές αλλαγές που ίσχυαν το 2017 στη φορολογία εισοδήματος από μισθούς και συντάξεις των φυσικών προσώπων ήταν η κατάργηση της μείωσης φόρου για ιατρικές δαπάνες αν δεν πραγματοποιούνται με ηλεκτρονικά μέσα και η κατάργηση μείωσης ένα κόμμα πενήντα τοις εκατό (1,5%) φόρου εισοδήματος που παρακρατείτε στα εισοδήματα αυτά.

Συμπληρωματικά, πρόσφατα στοιχεία επιβεβαίωσαν ότι η ελληνική οικονομία, σε σχέση με άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, συνεχίζει να χαρακτηρίζεται από υψηλή φορολογική επιβάρυνση της εργασίας. Το 2017, το μη μισθολογικό κόστος στην Ελλάδα, τόσο ως ποσοστό των ακαθάριστων αποδοχών των εργαζομένων, όσο και ως ποσοστό του συνολικού κόστους εργασίας, ήταν πάνω από δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερο από τον μέσο όρο των χωρών του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (Προτάσεις Φορολογικής Πολιτικής , 2021)

5.3.2 Φορολογία εισοδημάτων από επιχειρηματική – αγροτική δραστηριότητα χρήσης 2017 (οικονομικού έτους 2018)

Τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα των φυσικών προσώπων φορολογούνται βάση της κλίμακας που απεικονίζεται στον πίνακα 3.2. Φαίνεται πως ξ κλίμακα φορολογίας των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα είναι η ίδια με την κλίμακα με την οποία φορολογούνται οι μισθωτοί και οι συνταξιούχοι, μόνο που τα εισοδήματα από επιχειρηματική δραστηριότητα δεν δικαιούνται μειώσεις. Πιο συγκεκριμένα όταν αποκτάται εισόδημα από μισθούς και συντάξεις μαζί με εισόδημα από ατομική αγροτική επιχείρηση, η μείωση φόρου υπολογίζεται μία φορά για το σύνολο των εισοδημάτων. Αν, όμως, αποκτάται εισόδημα και από άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες, η μείωση του φόρου είναι αυτή που αναλογεί μόνο

στο μέρος του εισοδήματος που προέρχεται αποκλειστικά από μισθωτή εργασία και συντάξεις ή και από ατομική αγροτική επιχείρηση.

Κλιμάκιο Εισοδήματος (σε ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %
0-20.000	22%
20.001-30.000	29%
30.001-40.000	37%
Υπερβάλλον	45%

Πίνακας 3.2

Ο πίνακας 3.2 εμφανίζει πως για εισοδήματα από επιχειρηματική δραστηριότητα μέχρι είκοσι χιλιάδες ευρώ (20.000) ο φορολογικός συντελεστής είναι είκοσι δύο τοις εκατό (22%) επί των ετησίων φορολογικών εισοδημάτων των φυσικών προσώπων, αντίστοιχα για εισοδήματα άνω των είκοσι χιλιάδων ευρώ (20.000) έως τα τριάντα χιλιάδες ευρώ (30.000) είναι είκοσι εννέα τοις εκατό (29%) ο φορολογικός συντελεστής που τους αναλογεί. Αντιστοίχως για εισοδήματα άνω των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ έως των σαράντα χιλιάδων (40.000) ευρώ ο φορολογικός συντελεστής που τους αναλογεί είναι τριάντα επτά τοις εκατό (37%) και για εισοδήματα από επιχειρηματική δραστηριότητα άνω των σαράντα χιλιάδων (40.000) ευρώ ο φορολογικός συντελεστής είναι σαράντα πέντε τοις εκατό (45%) επί του ετήσιου φορολογικού εισοδήματος. Όπως συμβαίνει από το 2016 και έκτοτε βάσει του άρθρου 29 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος τα εισοδήματα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα φορολογούνται ακριβώς με την ίδια κλίμακα του πίνακα 2.3.

5.3.3 Φορολογία εισοδημάτων από ακίνητη περιουσία χρήσης 2017 (οικονομικού έτους 2018)

Το εισόδημα από ακίνητη περιουσία σημαίνει εισόδημα σε χρήμα ή σε είδος και προκύπτει από την εκμίσθωση ή την ιδιοχρησιμοποίηση ή τη δωρεάν παραχώρηση χρήσης γης και ακινήτων και φορολογήθηκε το 2017 όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα. (Πίνακας 3.3)

Εισόδημα από ακίνητη περιουσία (σε ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %
0-12.000	15%
12.001-35.000	35%
Υπερβάλλον	45%

Πίνακας 3.3

Τα φυσικά πρόσωπα που το ετήσιο εισόδημα τους είναι έως δώδεκα χιλιάδες ευρώ (12.000) φορολογούνται με ποσοστό δέκα πέντε τοις εκατό (15%) επί του συνολικού εισοδήματος τους. Επιπρόσθετα τα φυσικά πρόσωπα που έχουν εισόδημα άνω των δώδεκα χιλιάδων ευρώ (12.000) έως τα τριάντα πέντε χιλιάδες ευρώ (35.000) φορολογούνται με συντελεστή τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) και για εισόδημα άνω των τριάντα πέντε χιλιάδων ευρώ φορολογούνται με ποσοστό σαράντα πέντε τοις εκατό (45%) επί του συνολικού ετήσιου εισοδήματος.

Ωστόσο στον φόρο για εισοδήματα από ακίνητη περιουσία εκπίπτει 5% για τις δαπάνες κατασκευής και συντήρησης ή ανακαίνισης ή άλλων λειτουργικών αναγκών των ακινήτων. Καθώς και δέκα τοις εκατό (10%) επί των δαπανών αντιπλημμυρικών έργων και αποξήρανσης ελών, καθώς και το ποσό της αποζημίωσης που καταβάλλει βάσει νόμου ο εκμισθωτής στο μισθωτή για τη λύση της μισθωτικής σχέσης του ακινήτου.

Σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, για εισόδημα φυσικών προσώπων που δημιουργείται από την υπεραξία που προκύπτει από πράξεις μεταβίβασης ακίνητης περιουσίας ή άλλων τίτλων, όπως μετοχές, κρατικά ομόλογα, έντοκα γραμμάτια και χρηματοοικονομικά παράγωγα, εφόσον οι συναλλαγές αυτές δεν συνιστούν επιχειρηματική δραστηριότητα, μέχρι του ποσού των είκοσι πέντε χιλιάδων ευρώ (25.000) απαλλάσσεται από τον φόρο, εφόσον ο φορολογούμενος έχει διακρατήσει το ακίνητο για πέντε (5) χρόνια και δεν έχει πραγματοποιήσει το συγκεκριμένο διάστημα άλλη μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας. Σε περίπτωση που προκύπτει ζημιά, από τη μεταβίβαση ακινήτων ή τίτλων, αυτή μεταφέρεται επ' αόριστο για συμψηφισμό με τυχόν μελλοντικά κέρδη υπεραξίας. Το εισόδημα που δημιουργείται από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου φορολογείται με συντελεστή

δεκαπέντε τοις εκατό (15%) , βάσει της ισχύς των ρυθμίσεων σχετικά με τη μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας είναι σε αναστολή μέχρι την 31.12.2017.

Επίσης τον Ιούλιο του 2017 τα φυσικά πρόσωπα κλήθηκαν να πληρώσουν τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ) που τους αναλογεί. Οι συντελεστές υπολογισμού του κύριου Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ) αυξήθηκαν κατά 23-25% επί των οικοπέδων ότι ισχύει και το 2016. Βέβαια το 2017 οι μόνες αλλαγές που εφαρμόστηκαν στον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ) ήταν πως κτίσματα μετά του αναλογούντος σε αυτά οικοπέδου, τα οποία βρίσκονται στις δημοτικές ενότητες του Δήμου Λέσβου της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου και στη νήσο Κω και έχουν αποδεδειγμένα υποστεί ζημιές από το σεισμό της 12ης Ιουνίου 2017 και το σεισμό της 21ης Ιουλίου 2017, αντίστοιχα, απαλλάσσονται από τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ) για τα έτη 2017 και 2018, τα δικαιώματα στα ακίνητα που ανήκουν στην Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου (ΕΤ.Α.Δ.) Α.Ε. και στην Επιτροπή Ολυμπιών και Κληροδοτημάτων (Ε.Ο.Κ.), σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 10 του νόμου 4474/2017, όπως τροποποίησε το σχετικό άρθρο 3 του ν.4223/2013. Ακόμη με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του νόμου 4474/2017 από 1.1.2017 ο σύνδικος της πτώχευσης δεν είναι πλέον υποκείμενος στον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) αλλά παραμένει υπόχρεος σε υποβολή της δήλωσης στοιχείων ακινήτων στο όνομα του πτωχού. Επι πρόσθετα, με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 13 του νόμου 4474/2017 παρατείνεται για δύο έτη (2017 και 2018) η αναστολή επιβολής συμπληρωματικού φόρου για τα αγροτεμάχια των φυσικών προσώπων. Η διάταξη κρίθηκε απαραίτητη, δεδομένου ότι τα αγροτεμάχια των φυσικών προσώπων δεν έχουν υπαχθεί μέχρι σήμερα σε συμπληρωματικό φόρο, προκειμένου να δοθεί ο απαραίτητος χρόνος στους φορολογουμένους να ελέγξουν και τους δασικούς χάρτες και να προβούν, όπου απαιτείται, στις απαραίτητες διορθώσεις.

5.3.4 Εισόδημα από Υπεραξία Κεφαλαίου χρήσης 2017 (οικονομικό έτος 2018)

Η Υπεραξία Κεφαλαίου φορολογείται με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%) , όπως κάθε χρόνο σύμφωνα με το άρθρο 43 του Ν. 4172/13.

5.3.5 Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης χρήσης 2017 (οικονομικό έτος 2018)

Η ειδική εισφορά αλληλεγγύης επιβάλλεται επί του ετησίου φορολογικού εισοδήματος , ατομικό , πραγματικό ή τεκμαρτό , κάθε φυσικού προσώπου όταν αυτό

υπερβαίνει τις δώδεκα χιλιάδες ευρώ (12.000) με βάση της κλίμακες εισοδήματος και τους συντελεστές φορολόγησης του πίνακα 3.4.

Σημαντικό είναι πως η εισφορά αλληλεγγύης δεν αφαιρείται από το συνολικό εισόδημα ούτε από το φόρο εισοδήματος.

Κλίμακας εισοδήματος (σε ευρώ)	Συντελεστής εισφοράς αλληλεγγύης %
0-12.000	0%
12.000-20.000	2,2%
20.001-30.000	5%
30.001-40.000	6,5%
40.001-65.000	7,5%
65.001-220.000	9%
Υπερβάλλον	10%

Πίνακας 3.4

Σύμφωνα με τον πίνακα 3.4, για εισοδήματα άνω των δώδεκα χιλιάδων ευρώ (12.000) έως τα είκοσι χιλιάδες ευρώ (20.000) η εισφορά αλληλεγγύης είναι το συνολικό εισόδημα επί του συντελεστή δύο και είκοσι τοις εκατό (2,2%) , για εισόδημα άνω των είκοσι χιλιάδων ευρώ (20.000) έως τα τριάντα χιλιάδες ευρώ (30.000) η εισφορά αλληλεγγύης είναι πέντε τοις εκατό (5%) επί του συνολικού εισοδήματος , για εισόδημα άνω των τριάντα χιλιάδων ευρώ (30.000) έως τα σαράντα χιλιάδες ευρώ (40.000) η εισφορά αλληλεγγύης είναι 6,5% επί του συνολικού εισοδήματος και αντίστοιχα για εισόδημα άνω των σαράντα χιλιάδων ευρώ (40.000) έως τα εξήντα πέντε χιλιάδες ευρώ (65.000) η εισφορά αλληλεγγύης είναι εφτά κόμμα πέντε τοις εκατό (7,5%) επί του συνολικού εισοδήματος. Για εισοδήματα άνω των εξήντα πέντε χιλιάδων ευρώ (65,000) έως τις διακόσιες είκοσι χιλιάδες ευρώ (220.000) η εισφορά αλληλεγγύης υπολογίζεται με ποσοστό εννέα τοις εκατό (9%) και για υπερβάλλον ποσό , δηλαδή άνω των διακοσίων είκοσι χιλιάδων ευρώ (220.000) το ποσοστό της εισφοράς αλληλεγγύης επί του συνολικού εισοδήματος είναι μόλις δέκα τοις εκατό (10%).

Από την ειδική εισφορά αλληλεγγύης εξαιρούνται τα εισοδήματα των προσώπων που είναι ολικώς τυφλοί και όσων προσώπων παρουσιάζουν βαριές κινητικές αναπηρίες με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%) , οι μακροχρόνια άνεργοι που είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), καθώς και όσοι λαμβάνουν επίδομα ανεργίας, εφόσον κατά το έτος της βεβαίωσης δεν είχαν πραγματικά εισοδήματα.

5.3.6 Φορολογία Εισοδήματος Νομικών Προσώπων χρήσης 2017 (οικονομικό έτος 2018)

Φορολογικό Έτος 2017	Φορολογικός Συντελεστής
Ανώνυμη Εταιρεία, Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης , Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία	29%
Προσωπικές Εταιρείες (Ομόρρυθμη Εταιρεία , Ετερόρρυθμη Εταιρεία)	29%
Κερδοσκοπικές ή μη εταιρείες αστικού δικαίου , συμμετοχικές ή αφανείς	29%
Κοινοπραξίες προσωπικών εταιρειών	29%
Λοιπές Κοινοπραξίες	29%
Αγροτικοί συνεταιρισμοί, του άρθρου 27 Κανονισμού 1305/2013	13%

Πίνακας 3.5

Τα νομικά πρόσωπα φορολογούνται με βάση των παραπάνω πίνακα 3.5 για εισοδήματα που εισέπραξαν το 2017. Να σημειωθεί πως και τα νομικά πρόσωπα που είχαν ημερομηνία έναρξης από 1 Ιουλίου του 2016 φορολογούνται με την ίδια ακριβώς κλίμακα.

Όπως εμφανίζεται στον πίνακα 3.5 , τα Νομικά πρόσωπα δηλαδή η Ανώνυμη , Ετερόρρυθμη , Ομόρρυθμη εταιρεία , Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης και Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία φορολογούνται για τα εισοδήματα του 2017 με το συντελεστή είκοσι εννέα τοις εκατό (29%) . Ωστόσο μόνο οι αγροτικοί συνεταιρισμοί φορολογούνται με δεκατρία τοις εκατό (13%) επί των συνολικών εισοδημάτων τους.

Το 2017 αλλάζει ο συντελεστής παρακράτησης φόρου και από δέκα τοις εκατό (10%) επί των συνολικών εσόδων των νομικών προσώπων που ήταν το προηγούμενο έτος , γίνεται δεκαπέντε τοις εκατό (15%). Επίσης όσον αφορά την προκαταβολή φόρου όλα τα νομικά πρόσωπα είναι υποχρεωμένα επί εκατό τοις εκατό (100%) του φόρου για φορολογικά έτη που ξεκινούν από το 2014, αλλά μείωση της προκαταβολής φόρου κατά 50% έχουν μόνο οι νέες επιχειρήσεις που έχουν δήλωση έναρξης εργασιών τα πρώτα τρία φορολογικά έτη αλλά δεν είναι ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες που συγχωνεύονται σε ανώνυμη εταιρεία ή διασπώνται, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 68, 80 και 81, κατά περίπτωση, του κ.ν. 2190/1920 (Α' 37), ή ημεδαπές εταιρείες περιορισμένης ευθύνης που συγχωνεύονται σε εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, σύμφωνα με το άρθρο 54 του ν. 3190/1955 (Α' 91), ή αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις που συγχωνεύονται σε νέα ή υφιστάμενη αγροτική συνεταιριστική οργάνωση, καθώς και τις δευτεροβάθμιες ή τριτοβάθμιες αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις που μετατρέπονται σε ανώνυμη εταιρεία ή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 του ν. 2810/2000 (Α' 61).ή νομικά πρόσωπα που μετασχηματίζονται, σύμφωνα με ειδικές διατάξεις νόμου, σε άλλο νομικό πρόσωπο που εμπίπτει στις διατάξεις της ίδιας παραγράφου.

Βάσει των διατάξεων της παραγράφου 7 του άρθρου 71 του ν.4172/2013 ορίζεται ότι σε περίπτωση που τυχόν μειωθεί το εισόδημα άνω του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%), ο φορολογούμενος μπορεί να ζητήσει με αίτησή του τη μείωση της προκαταβολής του φόρου που βεβαιώθηκε κατά τις διατάξεις του άρθρου 69 του ν.4172/2013 του (ΠΟΛ 1060/2015)

Επίσης για εισοδήματα που αποκτώνται το φορολογικό έτος που ξεκινά 1^η Ιανουαρίου 2017 ο συντελεστής παρακράτησης φόρου μερισμάτων των νομικών προσώπων είναι δέκα πέντε τοις εκατό (15%) .

5.4 Φορολογία εισοδήματος χρήσης 2018 (φορολογητέο έτος 2019)

5.4.1 Φορολογία εισοδήματος από μισθούς και συντάξεις χρήσης 2018 (φορολογητέο έτος 2019)

Η φορολογία εισοδήματος μισθωτών και συνταξιούχων για εισοδήματα που αποκτώνται και δαπάνες που πραγματοποιούνται κατά περίπτωση στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1^η Ιανουαρίου , αποτυπώνεται με τον παρακάτω πίνακα 4.1 και καθορίζεται με τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος του Ν. 4172/2013.

Κλιμάκιο Εισοδήματος (σε ευρώ)	Φορολογικός Συντελεστής %
0-20.000	22%
20.001-30.000	29%
30.001-40.000	37%
Υπερβάλλον	45%

Πίνακας 4.1

Ο πίνακας 4.1 δηλώνει πως για εισοδήματα μέχρι είκοσι χιλιάδες ευρώ (20.000) μισθωτών και συνταξιούχων ο φόρος που τους αντιστοιχεί είναι είκοσι δύο τοις εκατό (22%) επί του συνολικού τους ετήσιου φορολογικού εισοδήματος. Το ίδιο συμβαίνει και για εισοδήματα από είκοσι χιλιάδες ένα ευρώ (20.001) και άνω μέχρι τις τριάντα χιλιάδες (30.000) όπου ο φορολογικός συντελεστής είναι είκοσι εννέα τοις εκατό (29%) επί των συνολικών ετήσιων εισοδημάτων. Αντίστοιχα για εισοδήματα άνω των τριάντα χιλιάδων ένα (30.001) έως σαράντα χιλιάδες (40.000) ο συντελεστής φορολογίας είναι 37%, και για υπερβάλλον ποσό, δηλαδή για ποσό άνω των σαράντα χιλιάδων ένα ευρώ (40.001) ο συντελεστής φορολόγησης είναι σαράντα πέντε τοις εκατό (45%) επί των συνολικών ετήσιων εισοδημάτων.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του Ν. 4172/2013 και μετά την τροποποίηση του από τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 112 του Ν. 4387/2016, ο φόρος που προκύπτει κατά την εφαρμογή του άρθρου 15 μειώνεται ως εξής:

Κατά χίλια εννιακόσια (1.900) ευρώ για φορολογούμενο χωρίς εξαρτώμενα τέκνα, κατά χίλια εννιακόσια πενήντα (1.950) ευρώ για φορολογούμενο με ένα (1) εξαρτώμενο τέκνο, κατά δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ για φορολογούμενο με δύο (2) εξαρτώμενα τέκνα και κατά δύο χιλιάδες εκατό (2.100) ευρώ για φορολογούμενο με τρία (3) εξαρτώμενα τέκνα και άνω. Να σημειωθεί πως εξαρτώμενα μέλη θεωρούνται, βάση του άρθρου 11 του ν. 4172/2013, άγαμα τέκνα ανήλικα έως 18 ετών ή ενήλικα έως 25 που φοιτούν σε σχολές, σχολεία, ινστιτούτα επαγγελματικής κατάρτισης ή ημεδαπής ή αλλοδαπής κατάρτισης. Επίσης εξαρτώμενα μέλη θεωρούνται και τα ενήλικα τέκνα που είναι άγαμα και είναι εγγεγραμμένα στα μητρώα ανέργων του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) ή υπηρετούν τη

στρατιωτική θητεία τους , οι ανιόντες και τα ανήλικα ορφανά από πατέρα και μητέρα που έχουν έως τρίτου βαθμού συγγένεια με το φορολογούμενο ή τον/τη σύζυγο.

Ωστόσο επιπλέον μείωση φόρου κατά του ποσού των διακοσίων ευρώ (200) βάσει του άρθρου 17 του Ν.4172/2013, λαμβάνουν τα τέκνα ή τα αδέρφια με ποσοστό νοητικής ή σωματικής αναπηρίας τουλάχιστον εξήντα εφτά τοις εκατό (67%) βάσει γνωμάτευσης του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) ή της Ανώτατης του Στρατού Υγειονομικής Υπηρεσίας (Α.Σ.Υ.Ε.) για την πιστοποίηση αναπηρίας, ανάπηροι αξιωματικοί και οπλίτες, οι οποίοι έχουν αποστρατευτεί ή/και αξιωματικοί, οι οποίοι υπέστησαν τραύμα ή νόσημα που επήλθε λόγω κακουχιών σε πολεμική περίοδο, θύματα πολέμου ή τρομοκρατικών ενεργειών που δικαιούνται να λαμβάνουν σύνταξη από πολεμική αιτία, συμπεριλαμβανομένων μελών των οικογενειών αξιωματικών και οπλιτών που απεβίωσαν κατά την εκτέλεση διατεταγμένης υπηρεσίας, τα οποία δικαιούνται να λαμβάνουν σύνταξη από τον Κρατικό Προϋπολογισμό και πρόσωπα που δικαιούνται σύνταξη από το δημόσιο ταμείο ως ανάπηροι ή θύματα εθνικής αντίστασης ή εμφυλίου πολέμου , και δεν λαμβάνεται υπόψη επαγγελματική ή ασφαλιστική αναπηρία εφόσον είναι άγαμα, διαζευγμένα ή σε χηρεία ,

Ωστόσο πρέπει να αναφερθεί πως οι μειώσεις αυτές εφαρμόζονται στην περίπτωση που το ετήσιο φορολογητέο εισόδημα από μισθούς και συντάξεις δεν υπερβαίνει το ποσό των είκοσι χιλιάδων ευρώ (20.000).

Βέβαια σε περίπτωση που το ποσό του φόρου είναι μικρότερο των ανωτέρω ποσών , δηλαδή των χιλίων εννιακοσίων ευρώ (1.900) , των χιλίων εννιακοσίων πενήντα ευρώ (1.950), των δύο χιλιάδων ευρώ (2.000) και των δύο χιλιάδων εκατό (2.100), τότε το ποσό της μείωσης περιορίζεται στο ποσό του αναλογούντος φόρου.

Προκειμένου να διατηρηθεί η μείωση φόρου σύμφωνα με το άρθρο 16 του Ν. 4172/2013, ο φορολογούμενος απαιτείται να πραγματοποιήσει δαπάνες απόκτησης αγαθών και λήψης υπηρεσιών στην ημεδαπή ή σε κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ), οι οποίες να έχουν εξοφληθεί με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής, όπως κάρτες και μέσα πληρωμής με κάρτες, πληρωμή μέσω τραπεζικού λογαριασμού πληρωμών Παροχών Υπηρεσιών Πληρωμών του ν. 3862/2010 ή χρήση ηλεκτρονικού πορτοφολιού το ελάχιστο ποσό των οποίων προσδιορίζεται ως ποσοστό του φορολογητέου εισοδήματος του, σύμφωνα με την κλίμακα του πίνακα 4.2

Κλιμάκιο εισοδήματος (σε ευρώ)	Ποσοστό ελάχιστης δαπάνης με ηλεκτρονική συναλλαγή και μέσα πληρωμής με κάρτα
1-10.000	10%
10.001 – 30.000	15%
Υπερβάλλον	20%

Πίνακας 4.2

Από την υποχρέωση χρήσης ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής για την πραγματοποίηση των δαπανών μόνο οι φορολογούμενοι εβδομήντα (70) ετών και άνω, άτομα με ποσοστό αναπηρίας ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω, όσοι βρίσκονται σε δικαστική συμπαράσταση, οι φορολογικοί κάτοικοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 20 του ν. 4172/2013, που υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης στην Ελλάδα και φορολογούνται με την κλίμακα από μισθωτή εργασία και συντάξεις, απαιτείται η προσκόμιση αποδείξεων ίσης αξίας, σύμφωνα με την κλίμακα του πίνακα 4.2.

Αν δεν καλύπτεται το ελάχιστο απαιτούμενο ποσό της παραπάνω κλίμακας, τότε ο φόρος προσαυξάνεται κατά το ποσό που προκύπτει από τη θετική διαφορά μεταξύ του απαιτούμενου και του δηλωθέντος ποσού, πολλαπλασιαζόμενης με συντελεστή είκοσι δύο τοις εκατό (22%).

Εξαιρούνται από την υποχρέωση χρήσης ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής και προσκόμισης αποδείξεων για την πραγματοποίηση δαπανών, οι υπάλληλοι του Υπουργείου Εξωτερικών, οι στρατιωτικοί, εφόσον υπηρετούν στην αλλοδαπή, οι υπηρετούντες στη Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσοι διαμένουν σε οίκο ευγηρίας και σε ψυχιατρικό κατάστημα και οι φυλακισμένοι.

Επίσης, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 16 του ν.4172/2013 όπως αυτό ισχύει μετά την τροποποίησή του από τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 112 του ν.4387/2016, για φορολογητέο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και συντάξεις που υπερβαίνει το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ, τα ως άνω εφαρμοζόμενα ποσά μειώσεων φόρου ανάλογα με τον αριθμό των εξαρτώμενων τέκνων (1.900, 1.950, 2.000, 2.100), μειώνονται αναλογικά κατά δέκα (10) ευρώ ανά χίλια (1.000) ευρώ του φορολογητέου εισοδήματος από μισθούς και συντάξεις.

5.4.2 Φορολογία εισοδήματος από κέρδη επιχειρηματικής - αγροτικής δραστηριότητας χρήσης 2018 (οικονομικό έτος 2019)

Τα εισοδήματα από κέρδη επιχειρηματικής δραστηριότητας φορολογούνται με την παραπάνω κλίμακα , πίνακας 4.1 , της παρ. 1 του άρθρου 15 των μισθωτών και συνταξιούχων, αφού προστεθούν σε τυχόν εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις.

Με βάση τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 29 του ν.4172/2013, για τα φυσικά πρόσωπα με πρώτη δήλωση έναρξης επιτηδεύματος από 1ης Ιανουαρίου 2013 και για τα τρία (3) πρώτα έτη άσκησης της δραστηριότητάς τους ο φορολογικός συντελεστής του πρώτου κλιμακίου της ως άνω κλίμακας μειώνεται κατά πενήντα τοις εκατό (50%), εφόσον το ετήσιο ακαθάριστο εισόδημα τους από επιχειρηματική δραστηριότητα δεν υπερβαίνει τις δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. στ' της παραγράφου 2 του άρθρου 12 του ν.4172/2013, ως εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις περιλαμβάνεται και αυτό που προκύπτει βάσει έγγραφων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών ή συμβάσεων έργου, με φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες (είτε είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδος είτε είναι στην Αλλοδαπή) τα οποία δεν υπερβαίνουν τα τρία (3) ή, εφόσον υπερβαίνουν τον αριθμό αυτόν, ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) του ακαθάριστου εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα προέρχεται από ένα (1) από τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες που λαμβάνουν τις εν λόγω υπηρεσίες και εφόσον δεν έχει την εμπορική ιδιότητα, ούτε διατηρεί επαγγελματική εγκατάσταση που είναι διαφορετική από την κατοικία του.

Τα κέρδη από ατομική αγροτική επιχείρηση φορολογούνται αυτοτελώς με 13% επί των συνολικών ετησίων φορολογικών εισοδημάτων της παραγράφου 1 του άρθρου 5 των μισθωτών και συνταξιούχων και ο φόρος που προκύπτει για το εισόδημα από ατομική αγροτική επιχείρηση μειώνεται κατά το ποσό που προβλέπεται στο άρθρο 16 και ισχύει μόνο για τους κατά κύριο επάγγελμα αγρότες. Εάν αποκτάται εισόδημα από μισθούς και συντάξεις μαζί με εισόδημα ατομικής αγροτικής επιχείρησης, η μείωση φόρου υπολογίζεται μία φορά για το σύνολο των εισοδημάτων.

Εάν αποκτάται εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις ή και από ατομική αγροτική επιχείρηση μαζί με εισόδημα από λοιπές κατηγορίες, η μείωση του φόρου θα είναι αυτή που αναλογεί μόνο στο μέρος του εισοδήματος που προέρχεται αποκλειστικά από μισθωτή εργασία και συντάξεις ή και από ατομική αγροτική επιχείρηση.

Από την 01/01/2016 και εφεξής φορολογούνται οι άμεσες ενισχύσεις του Πυλώνα Ι της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής, και το ποσό που υπερβαίνουν τις δώδεκα χιλιάδες ευρώ (12.000), οι πράσινες και συνδεδεμένες ενισχύσεις. Αλλά οι αγροτικές αποζημιώσεις στο σύνολό τους δεν περιλαμβάνονται στον προσδιορισμό του κέρδους από επιχειρηματική δραστηριότητα, άρα δεν φορολογούνται.

Σχετικά με τις μειώσεις που εφαρμόζονται στα κέρδη των φορολογητέων ετήσιων εισοδημάτων από επιχειρηματική και αγροτική δραστηριότητα είναι ακριβώς οι ίδιες με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του Ν. 4172/2013 και μετά την τροποποίηση του από τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 112 του Ν. 4387/2016 όπου ο φόρος που προκύπτει κατά την εφαρμογή του άρθρου 15 μειώνεται όπως στα εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις.

5.4.3 Φορολογία εισοδήματος από ακίνητα φυσικών προσώπων χρήσης 2018 (οικονομικό έτος 2019)

Σύμφωνα με το άρθρο 39 του Ν.4172/2014 το εισόδημα από ακίνητη περιουσία προκύπτει από την εκμίσθωση ή την ιδιοχρησιμοποίηση ή τη δωρεάν παραχώρηση χρήσης γης και ακινήτων ή μετρίεται σε είδος όπου αποτιμάται στην αγοραία αξία. Το εισόδημα από ιδιοχρησιμοποίηση ή δωρεάν παραχώρηση τεκμαίρεται ότι συνίσταται στο τρία τοις εκατό (3%) της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου. Κατ' εξαίρεση το τεκμαρτό εισόδημα του προηγούμενου εδαφίου που αφορά δωρεάν παραχώρηση κατοικίας μέχρι διακόσια τετραγωνικά μέτρα (200 τ.μ.) προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως κύρια κατοικία προς ανιόντες ή κατιόντες απαλλάσσεται από το φόρο.

Ειδικά για τους ασκούντες ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα δεν υπολογίζεται τεκμαρτό εισόδημα από ιδιοχρησιμοποίηση ή δωρεάν παραχώρηση προς ανιόντες, κατιόντες και συζύγους, αγροτικών εκτάσεων στις οποίες περιλαμβάνονται λιβάδια, καλλιεργήσιμες γαίες, βοσκήσιμες γαίες, και κάθε είδους κατασκευές ή εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται για την άσκηση της δραστηριότητας αυτής.

Ο φόρος που αντιστοιχεί ανάλογα με το εισόδημα των φυσικών προσώπων από ακίνητη περιουσία αναγράφεται στον πίνακα 4.3.

Κλιμάκιο εισοδημάτων από ακίνητη περιουσία (σε ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %
0-12.000	15%
12.001-35.000	35%
Υπερβάλλον	45%

Πίνακας 4.3

Στον παραπάνω πίνακα αναφέρεται πως για εισόδημα από ακίνητη περιουσία μέχρι δώδεκα χιλιάδες ευρώ (12.000) ο φόρος επί του συνολικού εισοδήματος είναι δεκαπέντε τοις εκατό (15%) , από ποσό δώδεκα χιλιάδων ένα ευρώ (12.001) και άνω μέχρι τα τριάντα πέντε χιλιάδες ευρώ (35.000) το ποσοστό επί του συνολικού εισοδήματος είναι τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) και αντίστοιχα για υπερβάλλον ποσό , δηλαδή ποσό άνω των τριάντα πέντε χιλιάδων ευρώ (35.000)το ποσοστό είναι σαράντα πέντε τοις εκατό (45%).

5.4.4 Εισόδημα από Υπεραξία Κεφαλαίου χρήσης 2018 (οικονομικό έτος 2019)

Η Υπεραξία Κεφαλαίου φορολογείται με συντελεστή δέκα πέντε τοις εκατό (15%) , όπως κάθε χρόνο σύμφωνα με το άρθρο 43 του Ν. 4172/13.

5.4.5 Εισφορά Αλληλεγγύης χρήσης 2018 (οικονομικό έτος 2019)

Η ειδική εισφορά αλληλεγγύης, που επιβάλλεται στο συνολικό καθαρό εισόδημα της παραγράφου 1 του άρθρου 43Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος υπολογίζεται με την ακόλουθη κλίμακα , του πίνακα 4.4:

Κλιμάκιο εισοδήματος (σε ευρώ)	Συντελεστής εισφοράς αλληλεγγύης
0,00 - 12.000,00	0%
12.000,01 - 20.000,00	2,2%
20.000,01 - 30.000,00	5%
30.000,01 - 40.000,00	6,5%
40.000,01 - 65.000,00	7,5%
65.000,01 - 220.000,00	9%
Υπερβάλλον	10%

Πίνακας 4.4

Ο πίνακας 4.4 υποδηλώνει πως για εισοδήματα μέχρι δώδεκα χιλιάδες ευρώ (12.000) δεν υπόκεινται σε εισφορά αλληλεγγύης, αντίθετα για εισοδήματα άνω των δώδεκα χιλιάδων ευρώ (12.000) έως τις είκοσι χιλιάδες ευρώ (20.000) το ποσοστό εισφοράς αλληλεγγύης είναι δύο κόμμα είκοσι τοις εκατό (2,2%) επί του συνολικού

εισοδήματος, και αντίστοιχα για εισοδήματα άνω των είκοσι χιλιάδων ένα ευρώ (20.001) μέχρι τις τριάντα χιλιάδες ευρώ (30.000) το ποσοστό της εισφοράς αλληλεγγύης είναι πέντε τοις εκατό (5%) , για εισοδήματα άνω των τριάντα χιλιάδων ένα ευρώ(30.001) έως τις σαράντα χιλιάδες ευρώ (40.000) το ποσοστό είναι έξι κόμμα πενήντα τοις εκατό (6,5%) , για εισοδήματα άνω των σαράντα χιλιάδων ένα ευρώ (40.001) μέχρι τις εξήντα πέντε χιλιάδες ευρώ (65.000) το ποσοστό εισφοράς είναι επτά κόμμα πενήντα τοις εκατό (7,5%) , για εισοδήματα άνω των εξήντα πέντε χιλιάδων ένα ευρώ (65.001) μέχρι τις διακόσιες είκοσι χιλιάδες ευρώ (220.000) , το ποσοστό εισφοράς αλληλεγγύης ήταν 9% και για εισοδήματα άνω των διακοσίων είκοσι ένα χιλιάδων ευρώ (220.001) το ποσοστό της εισφοράς αλληλεγγύης ήταν δέκα τοις εκατό (10%) επί του συνολικού ετήσιου φορολογητέου εισοδήματος.

Εξαιρούνται από την εισφορά αλληλεγγύης και δεν προσμετρώνται τα άτομα του άρθρου 12 παρ.3 και της περίπτωσης της παρ.1 του άρθρου 14 του Ν.4172/2013.

5.4.6 Φορολογία Εισοδήματος Νομικών Προσώπων φορολογικής χρήσης 2018 (έτος χρήσης 2019)

Από 1^η Ιανουαρίου 2016 ο φορολογικός συντελεστής για τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού ή Δημόσιου Δικαίου πλην των Αγροτικών Συνεταιρισμών , που φορολογούνται με συντελεστή δεκατρία τοις εκατό (13%) , φορολογούνται με είκοσι εννέα τοις εκατό (29%) επί των συνολικών τους ετήσιων φορολογικών τους εισοδημάτων , όπως παρατηρείται στον παρακάτω πίνακα 4.5..

Φορολογικό Έτος 2018	Φορολογικός Συντελεστής
Ανώνυμη Εταιρεία, Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης, Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία	29%
Προσωπικές Εταιρείες (Ομόρρυθμη Εταιρεία, Ετερόρρυθμη Εταιρεία)	29%
Κερδοσκοπικές ή μη εταιρείες αστικού δικαίου, συμμετοχικές ή αφανείς	29%
Κοινοπραξίες προσωπικών εταιρειών	29%
Λοιπές Κοινοπραξίες	29%
Αγροτικοί συνεταιρισμοί, του άρθρου 27 Κανονισμού 1305/2013	13%

Σύμφωνα με τις οδηγίες του άρθρου 26 του νόμου 4646/2019 (ΦΕΚ Α' 201), με τις οποίες τροποποιείται το άρθρο 71 του νόμου 4172/2013 προβλέπεται μείωση του ποσοστού προκαταβολής φόρου εισοδήματος για το φορολογικό έτος 2018 καθώς προστίθεται νέο εδάφιο στην παράγραφο 1 του άρθρου 71 του νόμου 4172/2013, με το οποίο ορίζεται ότι με βάση τη δήλωση που υποβάλλει το νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα και τους λοιπούς τίτλους βεβαίωσης που προβλέπονται στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας αποκλειστικά και μόνο για το φορολογικό έτος 2018, βεβαιώνεται ποσό ίσο με το ενενήντα πέντε τοις εκατό (95%) του φόρου που προκύπτει από επιχειρηματική δραστηριότητα για τον φόρο που αναλογεί στο εισόδημα του έτους αυτού. Ωστόσο για τα νομικά πρόσωπα που έκαναν χρήση της μειωμένης προκαταβολής πενήντα τοις εκατό (50%) με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 71 για το φορολογικό έτος 2018, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των νέων διατάξεων.

Να σημειωθεί πως οι διατάξεις περί προκαταβολής φόρου για τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες δεν ισχύουν για τις εταιρείες που μετασχηματίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 52 και 54 του παρόντος, του νόμου 1297/1972 και του νόμου 2166/1993 κατά περίπτωση, για τις ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες που συγχωνεύονται σε ανώνυμη εταιρεία ή διασπώνται, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 68, 80 και 81, κατά περίπτωση, του νόμου 2190/1920 (Α' 37), για τις ημεδαπές εταιρείες περιορισμένης ευθύνης που συγχωνεύονται σε εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, σύμφωνα με το άρθρο 54 του νόμου 3190/1955 (Α' 91), για τις αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις που συγχωνεύονται σε νέα ή υφιστάμενη αγροτική συνεταιριστική οργάνωση, καθώς και τις δευτεροβάθμιες ή τριτοβάθμιες αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις που μετατρέπονται σε ανώνυμη εταιρεία ή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 του νόμου 2810/2000 (Α' 61) και για τα διανεμόμενα ή κεφαλαιοποιούμενα κέρδη ανωνύμων εταιρειών, που απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος, βάσει ειδικών διατάξεων νόμων.

Η παρακράτηση φόρου για τα εισοδήματα των Νομικών Προσώπων το 2018 είναι επίσης δεκαπέντε τοις εκατό (15%), όπως και το προηγούμενο έτος και για εισοδήματα που αποκτώνται το φορολογικό έτος που ξεκινά από 1^η Ιανουαρίου του

2018 ο συντελεστής παρακράτησης φόρου μερισμάτων είναι δεκαπέντε τοις εκατό (15%), εξίσου.

5.5 Κλίμακα φορολογίας για εισοδήματα χρήσης 2019 (οικονομικό έτος 2020)

5.5.1 Κλίμακα φορολογίας για εισοδήματα από μισθωτούς και συνταξιούχους χρήσης 2019 (οικονομικό έτος 2020)

Σύμφωνα με τον Νόμο Ν.4172/2013 η φορολογία εισοδήματος καθορίζεται από τον παρακάτω πίνακα 5.1 όπου καθορίζει τον φόρο που αντιστοιχεί αναλόγως το ετήσιο καθαρό εισόδημα του κάθε ατόμου που έχει φορολογική κατοικία στην χώρα. Σε αντίθετη περίπτωση ο φορολογούμενος υπόκειται σε φόρο για το φορολογητέο εισόδημα που προκύπτει στην Ελλάδα μέσα στο ορισμένο φορολογικό έτος χρήσης.

Κλιμάκιο εισοδήματος (σε ευρώ)	Φορολογικός Συντελεστής %
0-20.000	22%
20.001-30.000	29%
30.001-40.000	37%
Υπερβάλλον	45%

Πίνακας 5.1

Όπως προκύπτει η κλίμακα φορολογίας που απεικονίζεται στον Πίνακα 5.1 είναι ίδια τα τελευταία τέσσερα χρόνια χρήσης, δηλαδή από το 2016 έως το 2019. Και αναφέρει τα ίδια στοιχεία, όπως για τα πρώτα είκοσι χιλιάδες ευρώ ετήσιο εισόδημα ο φόρος που αναλογεί στον μισθωτό και στον συνταξιούχο είναι είκοσι δύο τοις εκατό (22%) επί του συνολικού του εισοδήματος, το αντίστοιχο συμβαίνει και για τα επόμενα είκοσι χιλιάδες ένα ευρώ (20.001) μέχρι τα τριάντα χιλιάδες ευρώ (30.000) όπου ο συντελεστής φορολογίας είναι είκοσι εννέα τοις εκατό (29%) επί του συνολικού ετήσιο φορολογητέου εισοδήματος. Αντιστοίχως για τα επόμενα τριάντα χιλιάδες ένα ευρώ (30.001) έως τις σαράντα χιλιάδες (40.000) ο φόρος που αντιστοιχεί είναι τριάντα επτά τοις εκατό (37%) και για ετήσιο εισόδημα άνω των σαράντα χιλιάδων ένα ευρώ (40.001) το ποσοστό του φορολογικού συντελεστή είναι σαράντα πέντε τοις εκατό (45%) επί των συνολικών ετήσιων φορολογικών εισοδημάτων.

Οι μειώσεις του φόρου εισοδήματος ισχύουν κατά την εφαρμογή του άρθρου 15 του Ν. 4172/2013 όπου είναι το ποσό των χιλίων εννιακοσίων (1.900) ευρώ για το φορολογούμενο χωρίς εξαρτώμενα τέκνα, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 11, όταν το φορολογητέο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και συντάξεις δεν υπερβαίνει το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ. (ΦΕΚ Α 167, Ν.4172/2013 , άρθρο 16)

Η μείωση του φόρου ανέρχεται σε χίλια εννιακόσια πενήντα (1.950) ευρώ για το φορολογούμενο με ένα (1) εξαρτώμενο τέκνο, σε δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ για δύο (2) εξαρτώμενα τέκνα και σε δύο χιλιάδες εκατό (2.100) ευρώ για τρία (3) εξαρτώμενα τέκνα και άνω. Εάν το ποσό του φόρου είναι μικρότερο των ποσών αυτών, η μείωση του φόρου περιορίζεται στο ποσό του αναλογούντος φόρου. (ΦΕΚ Α 167, Ν.4172/2013)

Για φορολογητέο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και συντάξεις, το οποίο υπερβαίνει το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ, το ποσό της μείωσης μειώνεται κατά δέκα (10) ευρώ ανά χίλια (1.000) ευρώ του φορολογητέου εισοδήματος από μισθούς και συντάξεις. (ΦΕΚ Α 167, Ν.4172/2013 , άρθρο 16).

Βάσει του άρθρου 15 , παράγραφος 6 του Ν. 4172/2013 προκειμένου να διατηρηθεί η μείωση φόρου απαιτείται από τον κάθε φορολογούμενο να πραγματοποιήσει αγορές συγκεκριμένων ομάδων αγαθών και υπηρεσιών , όπως τροφίμων , ένδυσης , υπόδησης , υγείας, μεταφορών , επικοινωνιών , δαπανών αναψυχής και άλλων , με την χρήση ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής.

Το απαιτούμενο ποσό των δαπανών με ηλεκτρονικά μέσα που ορίζεται από τον νόμο Ν. 4172/2013 είναι σε ποσοστό για κάθε φορολογούμενο κατά 10% μέχρι τα πρώτα δέκα χιλιάδες ευρώ (10.000) ως ετήσιο φορολογητέο εισόδημα χρήσης , για τα επόμενα είκοσι χιλιάδες ευρώ , δηλαδή σύνολο τριάντα χιλιάδες ευρώ , το ποσοστό που πρέπει κάθε φορολογούμενος να έχει από πληρωμές μέσω ηλεκτρονικών μέσων είναι δέκα πέντε τοις εκατό (15%) και για υπερβάλλον εισόδημα είναι είκοσι τοις εκατό (20%) επί του συνολικού ετήσιου φορολογητέου εισοδήματος. Πρέπει να τονιστεί πως για τον υπολογισμό του πραγματικού εισοδήματος δεν περιλαμβάνεται το ποσό της εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 43Α και το ποσό της διατροφής που δίδεται στον/στην διαζευγμένο ή στην διαζευγμένη σύζυγο ή σε μέρος συμφώνου συμβίωσης ή σε εξαρτώμενο τέκνο, εφόσον καταβάλλεται με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής.

Ωστόσο για να ισχύσει η επιπλέον μείωση από την χρησιμοποίηση των ηλεκτρονικών μέσων πληρωμών οι φορολογούμενοι πρέπει να μην έχουν συμπληρώσει το εβδομηκοστό (70ό) έτος της ηλικίας τους, να μην είναι άτομα με ποσοστό αναπηρίας ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω να μην βρίσκονται σε δικαστική συμπαράσταση να μην είναι φορολογικοί κάτοικοι αλλοδαπής, που υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης στην Ελλάδα, να μην είναι δημόσιοι λειτουργοί και δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν στην αλλοδαπή, καθώς και φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας που διαβιούν ή εργάζονται στην αλλοδαπή, να μην είναι ανήλικοι που υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, υπηρετούντες στην υποχρεωτική στρατιωτική τους θητεία και να μην κατοικούν μόνιμα σε χωριά με πληθυσμό έως πεντακόσιους (500) κατοίκους και σε νησιά με πληθυσμό κάτω των 3.100 κατοίκων, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, εκτός αν πρόκειται για τουριστικούς τόπους. Ως τουριστικοί τόποι ορίζονται όσοι περιλαμβάνονται στο προεδρικό διάταγμα 899/1976, όπως τροποποιήθηκε με το προεδρικό διάταγμα 664/1977. Επίσης να μην είναι δικαιούχοι Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης (ΚΕΑ), να μην βρίσκονται σε κατάσταση μακροχρόνιας νοσηλείας πέραν των έξι (6) μηνών), να μην διαμένουν σε οίκο ευγηρίας ή/και σε ψυχιατρικό κατάστημα, και να μην είναι φυλακισμένοι. Σε περίπτωση που ισχύει κάτι από τις παραπάνω κατηγορίες δεν χρειάζεται να έχουν συγκεκριμένες πληρωμές μέσω ηλεκτρονικών μέσων εφόσον διεκδικούν ήδη μειώσεις φόρου όπως προβλέπει ο νόμος.

Σε περίπτωση που οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί και οι οποίες αφορούν καταβολές φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων και Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων, δανειακές υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και ενοίκια υπερβαίνουν το εξήντα τοις εκατό (60%) τοις εκατό του πραγματικού εισοδήματος το απαιτούμενο ποσοστό δαπανών περιορίζεται στο είκοσι τοις εκατό (20%).

Πρόσθετη μείωση βάσει του άρθρου 17 του Ν. 4172/2013 προβλέπεται για φορολογούμενους και εξαρτώμενα μέλη του ποσού διακοσίων ευρώ (200), αν προβλέπουν συγκεκριμένες προϋποθέσεις, όπως να είναι πρόσωπα με τουλάχιστον εξήντα επτά τοις εκατό (67%) αναπηρία βάσει γνωμάτευσης του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) ή της Ανώτατης του Στρατού Υγειονομικής Υπηρεσίας (Α.Σ.Υ.Ε.) για την πιστοποίηση αναπηρίας. Αν είναι ανάπηροι αξιωματικοί και οπλίτες, οι οποίοι έχουν αποστρατευτεί ή/και αξιωματικοί, οι οποίοι υπέστησαν

τραύμα ή νόσημα που επήλθε λόγω κακουχιών σε πολεμική περίοδο, αν είναι θύματα πολέμου ή τρομοκρατικών ενεργειών που δικαιούνται να λαμβάνουν σύνταξη από πολεμική αιτία, συμπεριλαμβανομένων μελών των οικογενειών αξιωματικών και οπλιτών που απεβίωσαν κατά την εκτέλεση διατεταγμένης υπηρεσίας, τα οποία δικαιούνται να λαμβάνουν σύνταξη από τον Κρατικό Προϋπολογισμό είτε είναι πρόσωπα που δικαιούνται σύνταξη από το δημόσιο ταμείο ως ανάπηροι ή θύματα εθνικής αντίστασης ή εμφυλίου πολέμου. (ΦΕΚ Α 167, Ν.4172/2013 , άρθρο 17)

Μείωση στο ποσό του φόρου της τάξεως 20% επί των ποσών δωρεών προς τους φορείς που ορίζονται βάσει του άρθρου 17 του Ν. 4172/2013, εφόσον οι δωρεές υπερβαίνουν στη διάρκεια του φορολογικού έτους το ποσό των εκατό (100) ευρώ. Το συνολικό ποσό των δωρεών δεν μπορεί να υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του φορολογητέου εισοδήματος.

5.5.2 Κλίμακες φορολογίας εισοδήματος από επιχειρηματικές – αγροτικές δραστηριότητες χρήσης 2019 (οικονομικό έτος 2020)

Για εισοδήματα από επιχειρηματική δραστηριότητα ισχύει η κλίμακα εισοδήματος από μισθούς και συντάξεις του πίνακα 5.1 σύμφωνα με το άρθρο 29 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, αλλά δεν εφαρμόζονται μειώσεις όπως αυτό συμβαίνει στα εισοδήματα μισθωτών και συνταξιούχων.

Ωστόσο για αγρότες ισχύει η ίδια κλίμακα του πίνακα 5.1. , αλλά προβλέπουν μειώσεις. Πιο συγκεκριμένα εάν το εισόδημα από αγροτικές δραστηριότητες αποκτάται μαζί με μισθούς και συντάξεις τότε η μείωση του φόρου υπολογίζεται μία φορά στο σύνολο των εισοδημάτων .

Σε αντίθετη περίπτωση αν το εισόδημα που αποκτάται αφορά μόνο αγροτικές δραστηριότητες και συγκεκριμένα κατ' επάγγελμα αγρότες η μείωση του φόρου ορίζεται με το 50% επί του συνολικού τους εισοδήματος. Δεν περιλαμβάνονται οι συντάξεις από ασφαλιστικά ταμεία , τυχόν εργόσημα και οι αμοιβές αγροτικών συνεταιρισμών στα εισοδήματα από αγροτικές δραστηριότητες μόνο.

Η μόνη μείωση βάσει του άρθρου 29 παράγραφος 2 , είναι για φυσικά πρόσωπα που η πρώτη δήλωση έναρξης επιτηδεύματος που ισχύει από 1^η Ιανουαρίου του 2013 και για τα επόμενα τρία (3) πρώτα έτη άσκησης δραστηριότητας ο φορολογικός συντελεστής του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας του πίνακα 5.1 , μειώνεται κατά 50% εφόσον το ακαθάριστο εισόδημα από επιχειρηματικής και αγροτικής δραστηριότητα δεν υπερβαίνει τις δέκα χιλιάδες ευρώ (10.000) .

5.5.3 Κλίμακες φορολογίας εισοδήματος από ακίνητη χρήση 2019 (οικονομικό έτος 2020)

Κάθε οικονομικό έτος από το 2015 και έκτοτε έως και το 2019 η φορολογική κλίμακα για εισοδήματα από ακίνητη περιουσία δεν έχει αλλάξει και είναι η ίδια όπως απεικονίζεται στον πίνακα 5.2.

Κλίμακιο εισοδήματος (σε ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %
0-12.000	15%
12.001-23.000	35%
Υπερβάλλον	45%

Πίνακας 5.2

Όπου η παραπάνω κλίμακα αναγράφει πως για εισοδήματα μέχρι δώδεκα χιλιάδες ευρώ (12.000) από εκμίσθωση ή την ιδιοχρησιμοποίηση ή τη δωρεάν παραχώρηση χρήσης γης και ακινήτων ο φορολογικός συντελεστής επί του συνολικού καθαρού φορολογητέου εισοδήματος είναι δέκα πέντε τοις εκατό (15%) , αντίστοιχα για εισόδημα άνω των δώδεκα χιλιάδων ένα ευρώ (12.001) έως τις είκοσι τρεις χιλιάδες ευρώ (23.000) το ποσοστό του φορολογικού συντελεστή είναι τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) επί του συνολικού εισοδήματος και για υπερβάλλον ποσό , δηλαδή για ποσό άνω των είκοσι τριών χιλιάδων ένα ευρώ (23.001) το ποσοστό του φορολογικού συντελεστή είναι σαράντα πέντε τοις εκατό (45%).

5.5.4 Φορολογία εισοδήματος από υπεραξία κεφαλαίου χρήσης 2019 (οικονομικού έτους 2020)

Τα εισοδήματα από υπεραξία κεφαλαίου το φορολογητέο έτος 2019 , φορολογείται με συντελεστή δέκα πέντε τοις εκατό (15%) επί την συνολικής υπεραξίας , όπως συμβαίνει τα τελευταία χρόνια.

5.5.5 Εισφορά αλληλεγγύης χρήσης 2019 (οικονομικού έτους 2020)

Η ειδική εισφορά αλληλεγγύης, που επιβάλλεται στο συνολικό καθαρό εισόδημα της παραγράφου 1 του άρθρου 43Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος υπολογίζεται με την ακόλουθη κλίμακα , του πίνακα 5.3:

Κλίμακας εισοδήματος (σε ευρώ)	Συντελεστής εισφοράς αλληλεγγύης %
0-12.000	0%
12.000-20.000	2,2%
20.001-30.000	5%
30.001-40.000	6,5%
40.001-65.000	7,5%
65.001-220.000	9%
Υπερβάλλον	10%

Πίνακας 5.3

Ο πίνακας 4.4 υποδηλώνει πως για εισοδήματα μέχρι δώδεκα χιλιάδες ευρώ (12.000) δεν υπόκεινται σε εισφορά αλληλεγγύης, αντίθετα για εισοδήματα άνω των δώδεκα χιλιάδων ευρώ (12.000) έως τις είκοσι χιλιάδες ευρώ (20.000) το ποσοστό εισφοράς αλληλεγγύης είναι δύο κόμμα είκοσι τοις εκατό (2,2%) επί του συνολικού εισοδήματος, και αντίστοιχα για εισοδήματα άνω των είκοσι χιλιάδων ένα ευρώ (20.001) μέχρι τις τριάντα χιλιάδες ευρώ (30.000) το ποσοστό της εισφοράς αλληλεγγύης είναι πέντε τοις εκατό (5%) , για εισοδήματα άνω των τριάντα χιλιάδων ένα ευρώ(30.001) έως τις σαράντα χιλιάδες ευρώ (40.000) το ποσοστό είναι έξι κόμμα πέντε τοις εκατό (6,5%) , για εισοδήματα άνω των σαράντα χιλιάδων ένα ευρώ (40.001) μέχρι τις εξήντα πέντε χιλιάδες ευρώ (65.000) το ποσοστό εισφοράς είναι επτά κόμμα πέντε τοις εκατό (7,5%) , για εισοδήματα άνω των εξήντα πέντε χιλιάδων ένα ευρώ (65.001) μέχρι τις διακόσιες είκοσι χιλιάδες ευρώ (220.000) , το ποσοστό εισφοράς αλληλεγγύης ήταν εννέα τοις εκατό (9%) και για εισοδήματα άνω των διακοσίων είκοσι ένα χιλιάδων ευρώ (220.001) το ποσοστό της εισφοράς αλληλεγγύης ήταν δέκα τοις εκατό (10%) επί του συνολικού ετήσιου φορολογητέου εισοδήματος.

Εξαιρούνται από την εισφορά αλληλεγγύης τα άτομα που παρουσιάζουν αναπηρία άνω του ογδόντα τοις εκατό (80%) , εάν έχουν λάβει τυχόν αποζημίωση από λύση ή καταγγελία της εργασιακής τους σχέση , για μισθωτούς , οι μακροχρόνια άνεργοι και εγγεγραμμένοι στα μητρώα του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) , και λαμβάνουν επίδομα ανεργίας.

Επίσης εξαιρούνται από την εισφορά αλληλεγγύης μακροχρόνια άνεργοι ναυτικού εγγεγραμμένοι στους καταλόγους του Γραφείου Ευρέσεως Ναυτικής Εργασίας (Γ.Ε.Ν.Ε). Ακόμη από την ειδική εισφορά αλληλεγγύης απαλλάσσονται τα τεκμαρτά εισοδήματα που προκύπτουν από δωρεάν παραχώρηση κατοικίας μέχρι διακόσια τετραγωνικά μέτρα (200 τ.μ.), προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως κύρια κατοικία προς ανιόντες ή κατιόντες και από δωρεάν παραχώρηση της χρήσης ακινήτων στο δημόσιο της χώρας ή σε άλλα πρόσωπα νομικού δικαίου.

Επίσης, εξαιρούνται από την εισφορά αλληλεγγύης τα φυσικά πρόσωπα που είναι φορολογικοί κάτοικοι αλλοδαπής για το εισόδημα από τόκους κρατικών ομολόγων και εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου, καθώς και για το εισόδημα από τόκους εταιρικών ομολογιών κατά την παράγραφο 5 του άρθρου 37.

Ομοίως, απαλλάσσεται της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης το εισόδημα από μισθωτή εργασία που αποκτούν αλλοδαποί αξιωματικοί και αλλοδαπό κατώτερο πλήρωμα, οι οποίοι είναι φορολογικοί κάτοικοι αλλοδαπής, σε πλοία του Εμπορικού Ναυτικού με ελληνική σημαία, τα οποία εκτελούν αποκλειστικά διεθνείς πλόες.

5.5.6 Φορολογία Εισοδήματος Νομικών Προσώπων φορολογικής χρήσης 2019 (οικονομικό έτος 2020)

Αλλαγές προβλέπονται στα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες που τηρούν διπλογραφικά βιβλία φορολογούνται με συντελεστή είκοσι τέσσερα τοις εκατό (24%) για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2019, εξαιρουμένων των πιστωτικών ιδρυμάτων που φορολογούνται βάσει της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης αριθ. 575/2013, εφόσον έχουν ενταχθεί και για τα φορολογικά έτη που υπάγονται στις ειδικές διατάξεις του άρθρου 27 φορολογούνται με συντελεστή είκοσι εννέα τοις εκατό (29%), ενώ τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν οι αγροτικοί συνεταιρισμοί φορολογούνται με συντελεστή δέκα τρία τοις εκατό (13%), όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα, Πίνακα 5.4.

Να σημειωθεί πως οι συντελεστές φορολόγησης είναι οι ίδιοι και για νομικά πρόσωπα που έκανα έναρξη από 1 Ιουλίου του 2019 και έπειτα.

Φορολογικό Έτος 2019	Φορολογικός Συντελεστής
Ανώνυμη Εταιρεία, Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης , Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία	24%
Προσωπικές Εταιρείες (Ομόρρυθμη Εταιρεία , Ετερόρρυθμη Εταιρεία)	24%
Κερδοσκοπικές ή μη εταιρείες αστικού δικαίου , συμμετοχικές ή αφανείς	24%
Κοινοπραξίες προσωπικών εταιρειών	24%
Λοιπές Κοινοπραξίες	24%
Αγροτικοί συνεταιρισμοί, του άρθρου 27 Κανονισμού 1305/2013	13%
Πιστωτικά Ιδρύματα	24%

Πίνακας 5.4

Ο συντελεστής παρακράτησης για τα εισοδήματα του 2019 είναι δέκα τοις εκατό (10%) μειώθηκε σε σύγκριση με το 2018.

Για πρώτη φορά λόγω του έκτου εδάφιου της παραγράφου 59 του άρθρου 72 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος η μείωση προκαταβολής για το φορολογικό έτος 2019 εφαρμόζεται όπως εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα 5.5.

Μείωση κύκλου εργασιών Φόρου Προστιθέμενης Αξίας 1 ^{ου} εξάμηνου 2020 έναντι 1 ^{ου} εξάμηνου 2019	Συντελεστές
5%-15%	70%
15,01% - 25%	50%
25,01%-35%	30%
>35%	0%

Πίνακας 5.5

Λαμβάνοντας υπόψη τον παραπάνω πίνακα εμφανίζεται πως οι τηρούντες απλογραφικών λογιστικών βιβλίων όπου η δήλωση Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) του πρώτου εξαμήνου του 2019 που έχουν υποβληθεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος και η δήλωση του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) του δεύτερου (2ου)

τριμήνου που υποβάλλεται μέχρι τις 31 Ιουλίου 2020 μειώνεται η προκαταβολή φόρου στους σύμφωνα με τους συντελεστές που αναγράφονται.

Επίσης σύμφωνα με το τρίτο, τέταρτο και πέμπτο εδάφιο της νέας παραγράφου 59 άρθρου 72 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος , πως για νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα ή φυσικό πρόσωπο που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα και δεν έχει υποχρέωση υποβολής δήλωσης Φόρου Προστιθέμενης Αξίας καθ' όλη τη διάρκεια των συγκρινόμενων εξαμήνων, το ποσό της προκαταβολής φόρου εισοδήματος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 των άρθρων 69 και 71 μειώνεται κατά πενήντα τοις εκατό (50%). Τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο έχουν εφαρμογή και στην περίπτωση που νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα ή φυσικό πρόσωπο που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα μετατάχθηκε από απαλλασσόμενο Φόρο Προστιθέμενης Αξίας καθεστώς σε μη απαλλασσόμενο ή αντιστρόφως, κατά τα συγκρινόμενα εξάμηνα των ετών 2019 και 2020.

Ωστόσο η ποσοστιαία κλίμακα μείωσης της προκαταβολής σύμφωνα με τη νέα παράγραφο 59 του άρθρου 72 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος δεν εφαρμόζεται για νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες που έχουν υποβάλει δήλωση έναρξης εργασιών μετά την 1^η Ιανουαρίου του 2017, τα οποία δικαιούνται, με βάση τα οριζόμενα στις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 71 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, μειωμένη προκαταβολή φόρου κατά πενήντα τοις εκατό (50%) εξ αυτού του λόγου πως έχει κάνει έναρξη εργασιών τα πρώτα τρία φορολογητέα έτη. Ωστόσο για φυσικά και νομικά πρόσωπα που αποκτούν εισόδημα για πρώτη φορά το οικονομικό έτος 2019 δικαιούνται μειωμένη προκαταβολή φόρου κατά πενήντα τοις εκατό (50%) ή καθόλου αναλόγως τα εισοδήματα που προκύπτουν στο συγκεκριμένο έτος.

Όσον αφορά την παρακράτηση φόρου μερισμάτων για εισοδήματα των νομικών προσώπων που έχουν αποκτηθεί από 1^η Ιανουαρίου 2019 ο συντελεστής παρακράτησης φόρου μερισμάτων είναι δέκα τοις εκατό (10%) .

Κεφάλαιο 6: Αλλαγές σε ισχύ την τετραετία (2015-2019) στη φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων.

.1 Αλλαγές στην πενταετία (2015-2019) των συντελεστών της κλίμακας εισοδήματος από μισθούς και συντάξεις

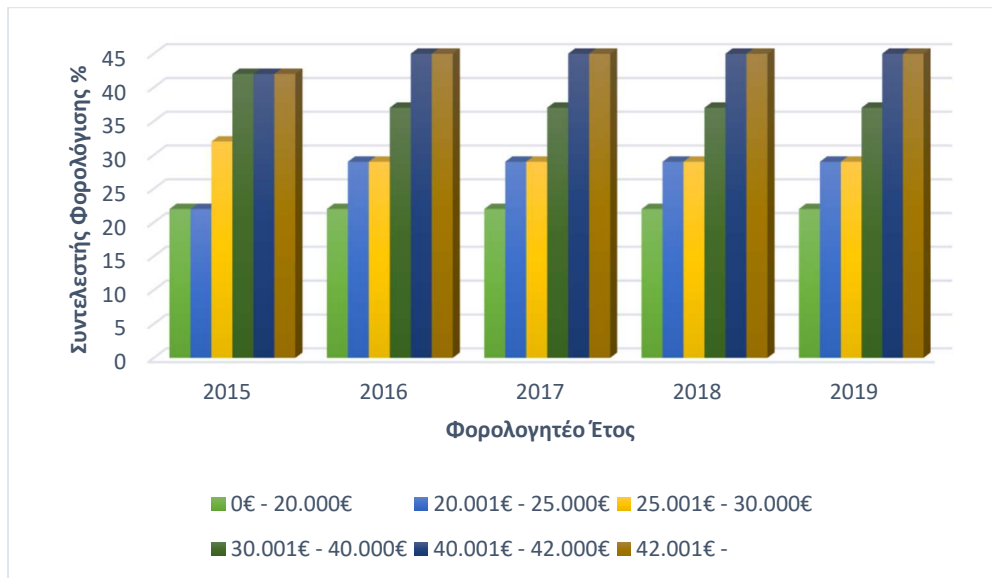
Η πρώτη αύξηση στον συντελεστών των κλιμάκων εισοδήματος και του ανώτατου συντελεστή σε μια προσπάθεια ανακατανομής των φορολογικών βαρών με ενίσχυση της προοδευτικότητας του συστήματος σημειώθηκε το 2010. Από το 2011 μειώνεται το όριο του αφορολόγητου εισοδήματος , το 2013 καταργείται το αφορολόγητο εισόδημα και αντικαταστάθηκε με κλίμακες έκπτωσης φόρου. Από ότι φαίνεται γίνεται η αρχή το 2013 της αλλαγής της φιλοσοφίας του συστήματος που ίσχυε μέχρι τότε.

Το 2016 αυξήθηκε εκ νέου ο αριθμός των κλιμάκων της φορολογίας εισοδήματος με ενιαία κλίμακα φορολόγησης και μονιμοποιήθηκε η ειδική εισφορά αλληλεγγύης. Αυτό παρατηρείτε και στα προηγούμενα κεφάλαια που αναφέρονται οι κλίμακες φορολογίας σε εισοδήματα των φυσικών προσώπων από μισθούς και συντάξεις , αγροτικές εργασίες και ελεύθερους επαγγελματίες. Το ίδιο παρατηρείτε και στους συντελεστές φορολόγησης για τα νομικά πρόσωπα.

Παρά τις προσπάθειες το σύστημα φορολογίας εισοδήματος στην Ελλάδα είναι πολύπλοκο και ασταθές όπως προκύπτει από τις συνεχείς αλλαγές στους συντελεστές φορολογίας , την ύπαρξη διαφορετικών κλιμάκων και συντελεστές για τα εισοδήματα από διαφορετικές πηγές , από το πλήθος των εκπτώσεων και φοροαπαλλαγών για διαφορετικές κατηγορίες φορολογούμενων.

Ωστόσο δεν παρατηρούνται μεγάλες αλλαγές στις κλίμακες φορολογίες από το 2015 έως το 2019 που εξετάζουμε. Αυτό φαίνεται και στα παρακάτω διαγράμματα, σύμφωνα με τα στοιχεία που αντλούμε στα παραπάνω κεφάλαια.

Διάγραμμα 1.1 Αλλαγές στην κλίμακα φορολογίας – συντελεστές φορολογίας σε εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις εντός πενταετίας (2015-2019)

Παρατηρείται λοιπόν πως από το 2016 έως και το 2019 οι φορολογικοί συντελεστές στις κλίμακες φορολογίας εισοδήματος από μισθούς και συντάξεις δεν αλλάζουν. Η αλλαγή πραγματοποιήθηκε το 2016 και εκ τότε δεν έχει αλλάξει μέσα στην τετραετία. Ωστόσο το 2015 υπήρχε το αφορολόγητο και η φορολογία ξεκινούσε για ετήσια εισοδήματα από είκοσι πέντε χιλιάδες ευρώ και άνω.

Πιο συγκεκριμένα , το 2016 αυξήθηκε ο φορολογικός συντελεστής των φυσικών προσώπων που είχαν εισοδήματα από επιχειρηματική δραστηριότητα για πρώτη φορά το ίδιο φορολογικό έτος όπου ο συντελεστής φορολόγησης για εισοδήματα έως τα πρώτα είκοσι χιλιάδες ευρώ (20.000) , για πρώτη φορά φορολογούνται με συντελεστή είκοσι δύο τοις εκατό (22%) , για τα επόμενα δέκα χιλιάδες ευρώ (10.000) με συντελεστή είκοσι εννέα τοις εκατό (29%) , για τα επόμενα δέκα χιλιάδες ευρώ (10.000) με συντελεστή τριάντα επτά τοις εκατό (37%) και για εισοδήματα άνω των σαράντα χιλιάδων ένα ευρώ (40.001) ο συντελεστής φορολόγησης είναι σαράντα πέντε τοις εκατό (45%) επί του συνολικού ετήσιου εισοδήματος. Αυτή η κλίμακα ίσχυε έως το φορολογικό έτος 2019, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 112 του νόμου 4387/2016. Η διαφορά ήταν πως μέχρι τότε τα εισοδήματα φυσικών προσώπων από επιχειρηματική δραστηριότητα φορολογούνταν με συντελεστή είκοσι έξι τοις εκατό (26%) για τα πρώτα πενήντα χιλιάδες ευρώ (50.000) και για υπερβάλλον ποσό , δηλαδή άνω των πενήντα χιλιάδων ένα ευρώ (50.001) με συντελεστή τριάντα τρία τοις εκατό (33%).

Το 2016 ήταν μια χρονιά με πολλές αυξήσεις στην φορολογία , πλήττοντας πολλές κατηγορίες πολιτών. Αυξήθηκαν οι φορολογικοί συντελεστές, εκμηδενίστηκε το αφορολόγητο όριο ή, έστω, μειώθηκε, με την εισαγωγή των εκπτώσεων φόρου, καταργήθηκαν οι φοροαπαλλαγές και προστέθηκαν νέοι φόροι όπως ο Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων άλλαξαν οι συντελεστές της εισφοράς αλληλεγγύης , κάποιιοι φορολογικοί συντελεστές και οι συντελεστές των ειδικών φορών κατανάλωσης.

6.1.1 Αλλαγές στην πενταετία (2015-2019) από μείωση φόρου εισοδήματος από μισθούς και συντάξεις

Αλλαγές στην φορολογία εισοδήματος των φυσικών προσώπων

Επιβάρυνση στα φυσικά πρόσωπα επιφέρουν οι αλλαγές στην φορολόγηση με αντιστοιχία το 2014 όπου με συντελεστή είκοσι έξι τοις εκατό (26%) φορολογήθηκαν όσοι φορολογούμενοι το 2014 ήταν φοιτητές ή άνεργοι μη εγγεγραμμένοι στον ΟΑΕΔ και είχαν εισοδήματα πολύ χαμηλά προερχόμενα από περιστασιακή απασχόληση ή απέκτησαν πολύ χαμηλά εισοδήματα από τόκους καταθέσεων και για όσους μισθωτούς είχαν μπλοκάκι.

Το 2015 άρχισε να παρακρατείτε νέος επιπλέον φόρος από μισθούς υπαλλήλων του ιδιωτικού τομέα που λαμβάνουν παροχές σε είδος, εφόσον αυτές δεν αποσκοπούν στο να υποβοηθήσουν την εκτέλεση της εργασίας τους.

Επιπλέον, απαλλάσσονται από την υποχρέωση εισπραξης και απόδοσης ΦΠΑ στο Δημόσιο περίπου τετρακόσιες πενήντα χιλιάδες (450.000) επιχειρήσεις και ελεύθεροι επαγγελματίες που κατά την διάρκεια του 2014 είχαν συνολικά ακαθάριστα έσοδα μέχρι δέκα χιλιάδες ευρώ (10.000).

Επίσης, το φορολογητέο έτος 2015 καταργήθηκε ο συμπληρωματικός φόρος που επιβαλλόταν μέχρι και το 2014 με συντελεστή ένα κόμμα πέντε τοις εκατό (1,5%) στα εισοδήματα τα οποία προέρχονταν από εκμισθώσεις κατοικιών ή δωρεάν παραχώρηση μέχρι τριακόσια τετραγωνικά μέτρα και με συντελεστή τρία τοις εκατό (3%) στα εισοδήματα που προέρχονταν από εκμισθώσεις κατοικιών άνω των τριακοσίων τετραγωνικών μέτρων ή από εκμισθώσεις κτισμάτων επαγγελματικής στέγης. Ωστόσο αυξήθηκε ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος από ακίνητη περιουσία κατά ένα τοις εκατό (1%), σύμφωνα με το άρθρο 39 του Νόμου 4172 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος.

Αλλαγές στην έκπτωση φόρου φυσικών προσώπων

Ωστόσο καταργήθηκε η έκπτωση δύο τοις εκατό (2%) στον οφειλόμενο φόρο σε περίπτωση εφάπαξ καταβολής του από τα φυσικά πρόσωπα που πλήρωναν μέσα στην προθεσμία πληρωμής της πρώτης δόσης και στα νομικά πρόσωπα που μπορούσαν να καταβάλλουν το ποσό του φόρου καθώς γινόταν η υποβολή της δήλωσής τους.

Αλλαγές στην μείωση φόρου ανά εξαρτώμενο τέκνο

Πρόσθετες μειώσεις που εφαρμόστηκαν κατά την περίοδο 2017 – 2019 είναι πως ο φόρος που προκύπτει κατά την εφαρμογή του άρθρου 15 μειώνεται κατά το ποσό των χιλίων εννιακοσίων (1.900) ευρώ για το φορολογούμενο χωρίς εξαρτώμενα τέκνα, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 11, όταν το φορολογητέο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και συντάξεις δεν υπερβαίνει το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ. Η μείωση του φόρου ανέρχεται σε χίλια εννιακόσια πενήντα (1.950) ευρώ για το φορολογούμενο με ένα (1) εξαρτώμενο τέκνο, σε δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ για δύο (2) εξαρτώμενα τέκνα και σε δύο χιλιάδες εκατό (2.100) ευρώ για τρία (3) εξαρτώμενα τέκνα και άνω. Εάν το ποσό του φόρου είναι μικρότερο των ποσών αυτών, η μείωση του φόρου περιορίζεται στο ποσό του αναλογούντος φόρου. (παρ.1 άρθρο 16 Ν.4172/13 όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 112 του Ν.4387/16 και με το άρθρο 10 του Ν.4472/17, το οποίο όμως καταργήθηκε με το άρθρο δωδέκατο του Ν.4618/19)

Αλλαγές στην μείωση φόρου από δαπάνες

Μέχρι και το 2016 οι ιατρικές δαπάνες μείωναν τον φόρο εισοδήματος των φυσικών προσώπων και με την εμφάνιση αποδείξεων οι φορολογούμενοι λάμβαναν φοροελαφρύνσεις. Πιο συγκεκριμένα, οι μισθωτοί και συνταξιούχοι χρειαζόταν να συγκεντρώνουν το δέκα τοις εκατό (10%) του εισοδήματος σε αποδείξεις. Σε περίπτωση μη κάλυψης του δέκα τοις εκατό (10%) του εισοδήματος με αποδείξεις το «ακάλυπτο» ποσό εξακολουθούσε να φορολογείται με είκοσι δύο τοις εκατό (22%) .

Από το 2017 μόνο οι ιατρικές δαπάνες μείωναν τον φόρο εισοδήματος των φυσικών προσώπων. Η μόνη αλλαγή ήταν πως οι ιατρικές δαπάνες επιβαλλόταν να έχουν πραγματοποιηθεί με ηλεκτρονικό μέσο πληρωμής ή με κάρτα.

Ωστόσο από το 2018, με την τροποποίηση του άρθρου 18 όπου καταργήθηκε η παράγραφος 1 του άρθρου 69 του ν. 4472/2017 (ΦΕΚ Α' 74/19-05-2017) για δαπάνες που πραγματοποιούνται από 1.1.2017 και εφεξής, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου 69, δεν λαμβάνονται υπόψη για μείωση φόρου οι ιατρικές δαπάνες.

Μέσω της εφαρμογής των κεφαλαιουχικών περιορισμών και το κλείσιμο των τραπεζών οι καταναλωτές στέρησαν από ρευστό χρήμα και έτσι από την Δευτέρα, 29 Ιουνίου 2015 και έκτοτε υποχρεώθηκαν να χρησιμοποιούν τις χρεωστικές και πιστωτικές κάρτες για να πραγματοποιήσουν τις πληρωμές τους. Για τον λόγο αυτό η έκτοτε κυβέρνηση εφάρμοσε νόμο όπου προβλέπεται μείωση φόρου ανάλογα τα εισοδήματα σε ευρώ όπως από ένα ευρώ (1,00) έως δέκα χιλιάδες ευρώ (10.000) το ποσοστό της ηλεκτρονικής συναλλαγής που πρέπει να εφαρμοστεί για την τήρηση του αφορολόγητου είναι δέκα τοις εκατό (10%) , αντίστοιχα για τα επόμενα δέκα χιλιάδες ένα ευρώ (10.001) έως τα επόμενα τριάντα χιλιάδες ευρώ (30.000) το ποσοστό είναι δέκα πέντε τοις εκατό (15%) και για ποσό άνω των τριάντα χιλιάδων ένα ευρώ (30.001) το ποσοστό πληρωμής δαπανών με ηλεκτρονική πληρωμή είναι είκοσι τοις εκατό (20%). Από το 2016 οι αγορές καταναλωτικών ή μη αγαθών, οι πληρωμές για φροντιστήρια, ιδιωτικά σχολεία, ενοίκια, ιατρικά έξοδα, νοσήλια, βοηθητικό προσωπικό, ξενοδοχεία, εστιατόρια, ταβέρνες, μπαρ και οποιαδήποτε αγορά κινητών και ακίνητων περιουσιακών στοιχείων θα πρέπει να γίνονται με τη βοήθεια του «πλαστικού χρήματος».

Πιο συγκεκριμένα, προκειμένου να διατηρηθεί η μείωση φόρου σύμφωνα με το άρθρο 16 του Ν. 4172/2013, ο φορολογούμενος απαιτείται να πραγματοποιήσει δαπάνες απόκτησης αγαθών και λήψης υπηρεσιών στην ημεδαπή ή σε κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ε.Ο.Χ., οι οποίες να έχουν εξοφληθεί με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής, όπως, ενδεικτικά αλλά όχι περιοριστικά, κάρτες και μέσα πληρωμής με κάρτες, πληρωμή μέσω λογαριασμού πληρωμών Παρόχων Υπηρεσιών Πληρωμών του ν. 3862/2010 (μεταφορά πίστωσης, εντολές άμεσης χρέωσης, πάγιες εντολές), χρήση ηλεκτρονικού πορτοφολιού (e-wallet) κ.λπ., το ελάχιστο ποσό των οποίων προσδιορίζεται ως ποσοστό του φορολογητέου εισοδήματός του, σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

Εισόδημα (σε ευρώ)	Ποσοστό ελάχιστης δαπάνης με ηλεκτρονική συναλλαγή και μέσα πληρωμής με κάρτα
1-10.000	10%
10.001-30.000	15%
30.001 -	20%

Πίνακας 4.2

(παρ. 3α άρθρο 16 Ν. 4172/13, όπως προστέθηκε από την παρ. 1 του άρθρου 68 του Ν. 4446/16).

Η κλίμακα της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζεται προοδευτικά, έτσι ώστε ο συντελεστής του επόμενου κλιμακίου να υπολογίζεται μόνον στο υπερβάλλον ποσό του εισοδήματος. (άρθρο 1 ΠΟΛ 1005/12.01.2017 (ΦΕΚ 145/25.01.2017 τεύχος Β')

Διευκρινίζεται ότι όταν η καταβολή των φορολογουμένων προς τους Παρόχους Υπηρεσιών Πληρωμών του ν.3862/2010 για την εξόφληση της δαπάνης γίνεται με μετρητά λαμβάνεται υπόψη για τη διατήρηση της μείωσης φόρου του άρθρου 16 του ν.4172/2013. (ΠΟΛ 1062/12.04.2017).

Οι δαπάνες αγοράς αγαθών και λήψης υπηρεσιών που λαμβάνονται υπόψη, εφόσον περιλαμβάνονται στις ακόλουθες ομάδες του δείκτη τιμών καταναλωτή της ΕΛ.ΣΤΑΤ. είναι οι παρακάτω.

Ομάδα 1 (Διατροφή και μη αλκοολούχα ποτά).

Ομάδα 2 (Αλκοολούχα ποτά και καπνός).

Ομάδα 3 (Ενδυση και υπόδηση).

Ομάδα 4 (Στέγαση), εξαιρουμένων των ενοικίων.

Ομάδα 5 (Διαρκή αγαθά, είδη νοικοκυριού και υπηρεσίες).

Ομάδα 7 (Μεταφορές), εξαιρουμένης της δαπάνης για τέλη κυκλοφορίας και της αγοράς οχημάτων, πλην των ποδηλάτων.

Ομάδα 6 (Υγεία)

Ομάδα 8 (Επικοινωνίες).

Ομάδα 9 (Αναψυχή, πολιτιστικές δραστηριότητες), εξαιρουμένης της αγοράς σκαφών, αεροπλάνων και αεροσκαφών.

Ομάδα 10 (Εκπαίδευση).

Ομάδα 11 (Ξενοδοχεία, καφέ, εστιατόρια).

Ομάδα 12 (Άλλα αγαθά και υπηρεσίες)

(άρθρο 2 ΠΟΛ 1005/12.01.2017 (ΦΕΚ 145/25.01.2017 τεύχος Β'), όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 1 της υπ' αριθμ. 1100/07.07.2017 (ΦΕΚ 2381/12.07.2017 τεύχος Β') ΠΟΛ)

Ωστόσο από το 2017 έως και το 2019 που εξετάζεται στην συγκεκριμένη έρευνα για να υπολογιστεί η μείωση φόρου θα πρέπει να έχουν πραγματοποιηθεί πληρωμές μέσα στο φορολογητέο έτος με χρήση ηλεκτρονικής πληρωμής ή με χρήση κάρτας και δεν εξετάζεται ο τρόπος εξόφλησης αυτών (εφάπαξ ή σε δόσεις).

Στις περιπτώσεις κοινών τραπεζικών λογαριασμών σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (κάθε μορφής στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό) οι πραγματικοί δικαιούχοι, οι οποίοι καθορίζονται με βάση τις πραγματικές περιστάσεις, μπορούν να χρησιμοποιούν τους εν λόγω λογαριασμούς ανάλογα με τις πραγματοποιούμενες δαπάνες τους. Τα ίδια ισχύουν και για πιστωτικές κάρτες με δικαιούχους κύρια και πρόσθετα μέλη. Ειδικά για τους λογαριασμούς Δημόσιες Επιχειρήσεις Κοινής Ωφέλειας (ΔΕΚΟ) που είναι σε όνομα διαφορετικό από αυτόν που καταβάλλει, γίνονται δεκτές οι εν λόγω δαπάνες, εφόσον ο καταβάλλων την δαπάνη είναι και ο πραγματικός χρήστης του ακινήτου.

Διευκρινίζεται ότι προκειμένου να διατηρηθεί η μείωση φόρου σύμφωνα με το άρθρο 16 του ν.4172/2013, στην περίπτωση δαπανών των κοινόχρηστων χώρων, οι οποίες εξοφλούνται από τον διαχειριστή της πολυκατοικίας με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής, οι εν λόγω δαπάνες θα λαμβάνονται υπόψη μετά τον επιμερισμό τους στους ενοίκους ή στους ιδιοκτήτες των οριζόντιων ιδιοκτησιών. (ΠΟΛ 1062/12.04.2017)

Επίσης, δεν απαιτείται η απόδειξη της εξόφλησης με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής των δαπανών απόκτησης αγαθών και λήψης υπηρεσιών, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 2 της ΠΟΛ.1005/2017, από καταστάσεις κίνησης τραπεζικού

λογαριασμού (bank statement) ή αντίγραφο κίνησης τραπεζικού λογαριασμού, αναλυτική εικόνα καρτών, αποδεικτικά κατάθεσης ή εξόφλησης, αντίγραφο του τερματικού μηχανήματος (POS) κ.λπ. και δεν απαιτείται η συλλογή αποδείξεων.

Κατ' εξαίρεση, από την υποχρέωση χρήσης ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής για την πραγματοποίηση των δαπανών είναι οι φορολογούμενοι εβδομήντα (70) ετών και άνω, για το τρέχων φορολογητέο έτος, τα άτομα με ποσοστό αναπηρίας ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω, όσοι βρίσκονται σε δικαστική συμπαράσταση, οι φορολογικοί κάτοικοι της Ε.Ε. ή του Ε.Ο.Χ., υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 20 του ν. 4172/2013, που υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης στην Ελλάδα και φορολογούνται με την κλίμακα από μισθωτή εργασία και συντάξεις. (παρ. 3β άρθρο 16 Ν. 4172/13, όπως προστέθηκε από την παρ. 1 του άρθρου 68 του Ν. 4446/16). Επιπροσθέτως, από την υποχρέωση χρήσης ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής, εξαιρούνται οι δημόσιοι λειτουργοί και δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν στην αλλοδαπή, καθώς και φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας που διαβιούν ή εργάζονται στην αλλοδαπή, με την επιφύλαξη του άρθρου 4 της παρούσας, οι ανήλικοι, οι φορολογούμενοι που κατοικούν μόνιμα σε χωριά με πληθυσμό έως 500 κατοίκους και σε νησιά με πληθυσμό κάτω των 3.100 κατοίκων, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, εκτός αν πρόκειται για τουριστικούς τόπους, οι φορολογούμενοι που δεν έχουν εισόδημα από καμία κατηγορία ή έχουν εισόδημα μόνο από κεφάλαιο ή/και από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου και το τεκμαρτό τους εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των 9.500 ευρώ, σύμφωνα με την περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 34 του ν.4172/2013, οι φορολογούμενοι που είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο ανέργων του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), οι φορολογούμενοι που είναι δικαιούχοι Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης (ΚΕΑ), οι υπηρετούντες την υποχρεωτική στρατιωτική τους θητεία και οι φορολογούμενοι που βρίσκονται σε κατάσταση μακροχρόνιας νοσηλείας (πέραν των 6 μηνών), σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ.2 ΠΟΛ 1005/12.01.2017 (ΦΕΚ 145/25.01.2017 τεύχος Β')

Αλλαγές στην παρακράτηση φόρου

Μετά από τις 27 Μαΐου 2016, οι παρακρατήσεις φόρου με βάση τις προαναφερόμενες μειώσεις φόρου λόγω εξαρτώμενων τέκνων, διενεργούνται για μισθοδοσίες και συντάξεις που εκκαθαρίζονται από την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου 4389/2016 και δεν τίθεται θέμα αναδρομικής παρακράτησης.

Κατά το έτος 2017 , με την ΠΟΛ.1010/25.1.2013 εγκύκλιο , παρουσιάστηκε αλλαγή στην παρακράτηση έναντι της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης. Πιο συγκεκριμένα , δεν διενεργείται παρακράτηση έναντι της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 29 του νόμου ν.3986/2011 στις καθαρές αμοιβές για υπερωριακή εργασία, επιχορηγήσεις, επιδόματα και κάθε άλλου είδους πρόσθετες αμοιβές ή παροχές, οι οποίες καταβάλλονται τακτικά ή έκτακτα και δεν συνεντέλλονται με τις τακτικές αποδοχές και για τις οποίες ορίζεται παρακράτηση Φόρος Μισθωτών Υπηρεσιών με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%).

Εν συνέχεια των ΠΟΛ.1072/31.3.2015 και ΠΟΛ.1174/5.8.2015, διαμορφώνονται μεταβολές ως προς τον υπολογισμό του παρακρατούμενου φόρου και της παρακρατηθείσας ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης στο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις μετά την ψήφιση του ν.4387/2016 (ΦΕΚ Α'85/12.5.2016) και του ν.4389/2016 (ΦΕΚ Α'94/27.5.2016). Δηλαδή , η παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από μισθούς - συντάξεις, διενεργείται βάσει αναγωγής του μηνιαίου εισοδήματος σε ετήσιο, σύμφωνα τις παραπάνω κλίμακες (Πίνακας 1.5 , 2.4 , 3.4 ,4.4, 5,3) της παραγράφου 1 του άρθρου 15 του ν.4172/2013, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή της από τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 112 του ν.4387/2016:

Από τις 14 Ιουνίου 2018 ισχύουν διατάξεις του σχετικού άρθρου 115 , όπου αναφέρεται πως θα διενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή πέντε τοις εκατό (5%) στις καθαρές αμοιβές από μισθωτή εργασία , σε αμειβόμενους με ημερομίσθιο οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες ορισμένου χρόνου αλλά διάρκειας μικρότερης από ένα έτος, για παράδειγμα , ξεναγούς , τουριστικά – ταξιδιωτικά γραφεία , μέλη της ένωσης επαγγέλματος εφοπλιστών επιβατηγών πλοίων .

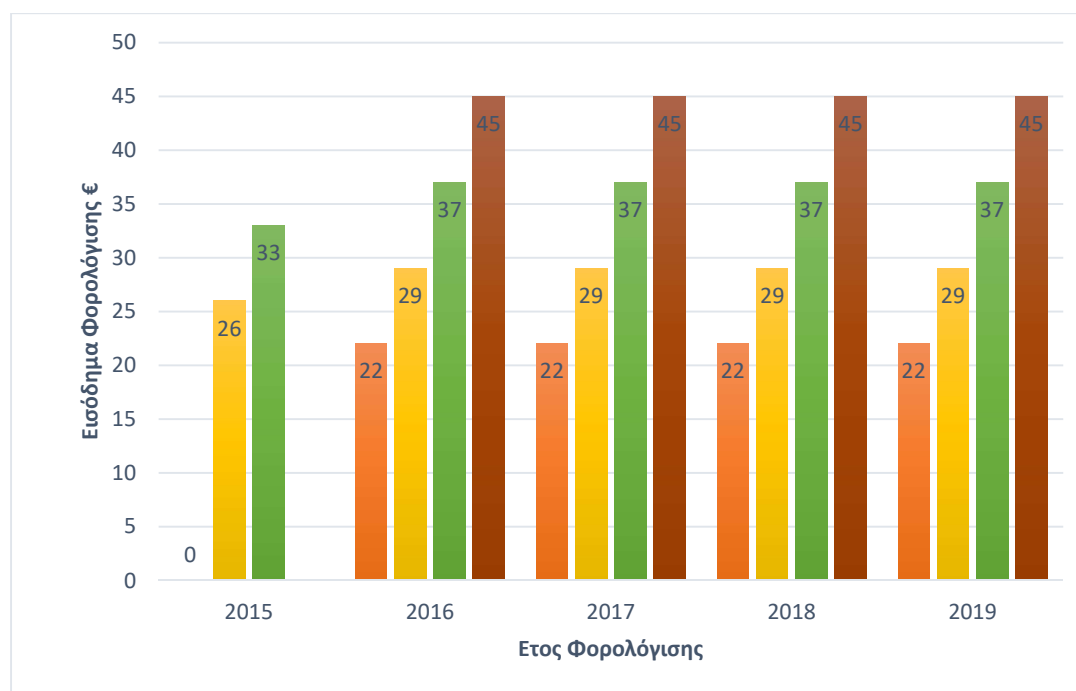
Επίσης, ο φόρος που παρακρατείτε σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές δεν μειώνεται κατά ποσοστό ένα μίση τοις εκατό (1,5%), κατά την παρακράτησή του. (παράγραφος 11 άρθρο 115 του ν.4172/2013).

.2 Αλλαγές σε ισχύ την πενταετία (2015-2019) στη φορολογία εισοδήματος από επιχειρηματικές – αγροτικές δραστηριότητες

Οι αλλαγές των συντελεστών φορολογίας δεν επηρεάζουν γραμμικά τα φορολογικά έσοδα. Ωστόσο η αύξηση των φορολογικών συντελεστών οδηγεί μέχρι ένα σημείο σε αύξηση φορολογικών εσόδων.

Πιο συγκεκριμένα μέχρι το 2015 δεν υπήρχαν αλλαγές στην κλίμακα φορολογίας εισοδήματος από επιχειρηματικές δραστηριότητες . Ωστόσο από το 2016 έως το 2019 χρησιμοποιείται ένα ενιαίο φορολογικό σύστημα χωρίς αλλαγές στους φορολογικούς συντελεστές. Όπως φαίνεται και στο παρακάτω διάγραμμα.

Διάγραμμα 1.2 Αλλαγές στην κλίμακα φορολογίας – συντελεστές φορολογίας σε εισοδήματα από επιχειρηματική δραστηριότητα εντός πενταετίας (2015-2019)

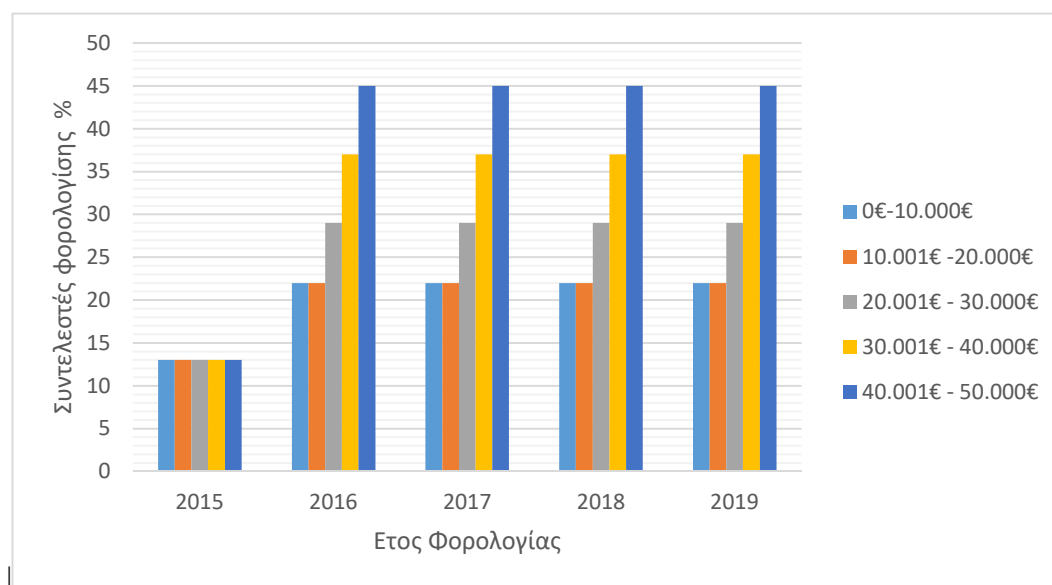
Παρατηρείται πως το 2015 τα έσοδα των φυσικών προσώπων από οποιαδήποτε επιχειρηματική δραστηριότητα φορολογούνται κατά τα πρώτα πενήντα χιλιάδων ευρώ (50.000) ο φορολογικός συντελεστής που αντιστοιχεί είναι είκοσι έξι τοις εκατό (26%) επί του συνολικού εισοδήματος και για εισόδημα άνω των πενήντα χιλιάδων ευρώ (50.000) είναι τριάντα τρία τοις εκατό (33%) . Αλλά από το 2016 έως το 2019 τα εισοδήματα που εισπράχθηκαν εντός των συγκεκριμένων ετών φορολογούνται με μια ενιαία κλίμακα χωρίς αλλαγές. Δηλαδή , για εισοδήματα από επιχειρηματική δραστηριότητα μέχρι είκοσι χιλιάδες ευρώ (20.000) ο φορολογικός συντελεστής είναι είκοσι δύο τοις εκατό (22%) επί των ετησίων φορολογικών εισοδημάτων των φυσικών προσώπων, αντίστοιχα για εισοδήματα άνω των είκοσι χιλιάδων ευρώ (20.000) έως τα τριάντα χιλιάδες ευρώ (30.000) είναι είκοσι εννέα τοις εκατό (29%) ο φορολογικός συντελεστής που τους αναλογεί. Αντιστοίχως για εισοδήματα άνω των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ έως των σαράντα χιλιάδων (40.000) ευρώ ο φορολογικός

συντελεστής που τους αναλογεί είναι τριάντα επτά τοις εκατό (37%) και για εισοδήματα από επιχειρηματική δραστηριότητα άνω των σαράντα χιλιάδων (40.000) ευρώ ο φορολογικός συντελεστής είναι σαράντα πέντε τοις εκατό (45%) επί του ετήσιου φορολογικού εισοδήματος, με την εφαρμογή του άρθρου 29 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος.

Συμπεραίνουμε ότι, με την βοήθεια του παραπάνω διαγράμματος φαίνεται πως για τα εισοδήματα έως πενήντα χιλιάδες ευρώ (50.000) τα φυσικά πρόσωπα δεν φορολογούνται, κάτι που από το 2016 έως το 2019 από τα πρώτα είκοσι χιλιάδες ευρώ (20.000) ο φορολογικός συντελεστής ήταν είκοσι δύο τοις εκατό (22%). Αυτό δημιούργησε μεγάλη επιβάρυνση στους Έλληνες επιχειρηματίες.

Επίσης εξετάζουμε τις αλλαγές που εφαρμόστηκαν στα εισοδήματα από αγροτικές δραστηριότητες βάσει των φορολογικών συντελεστών που εφαρμόστηκαν περιγράφονται και αναλύονται παρακάτω με την βοήθεια του διαγράμματος 1.3.

Διάγραμμα 1.3 Αλλαγές στην κλίμακα φορολογίας – συντελεστές φορολογίας σε εισοδήματα από αγροτική δραστηριότητα εντός πενταετίας (2015-2019)

Παρατηρείται πως το 2015 δεν εφαρμόζεται κάποια κλίμακα φορολογίας και τα φυσικά πρόσωπα που έχουν έσοδα από αγροτική δραστηριότητα φορολογούνται κατά δέκα τρία τοις εκατό (13%). Αντιθέτως από το 2016 έως το 2019, που μελετούμε στην συγκεκριμένη έρευνα, τα κέρδη από αγροτική δραστηριότητα φορολογούνται αυτοτελώς με την κλίμακα φορολογίας για έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα, βάσει του άρθρου 29 παράγραφος 3 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της παραγράφου 2 η υφιστάμενη όμοια ρύθμιση των ετών 2014 έως και 2017, που ισχύει ως μεταβατική διάταξη με το άρθρο 72 παρ. 35 και 35Α Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, αποκτά μόνιμο χαρακτήρα το 2017, με την προσθήκη της στο άρθρο 15 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος. Δηλαδή εφαρμόστηκαν διατάξεις όπου αναφέρουν πως τα εισοδήματα που αποκτούν οι περιστασιακά ή ευκαιριακά απασχολούμενοι (άνεργοι, νοικοκυρές, φοιτητές, συμμετέχοντες σε προγράμματα εργασιακής εμπειρίας κ.λπ.) οι οποίοι δεν ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα με υποχρέωση υποβολής δήλωσης έναρξης εργασιών ή αγροτική ατομική δραστηριότητα και οι φορολογούμενοι που διέκοψαν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα αλλά απόκτησαν εισοδήματα μετά την διακοπή της φορολογούνται με την ενιαία κλίμακα υπολογισμού του φόρου εισοδήματος ,για εισοδήματα από μισθούς, συντάξεις ,επιχειρηματική δραστηριότητα, βάσει της οποίας εκπίπτει από τον αναλογούντα φόρο εισοδήματος ποσό από χιλίων εννιακοσίων ευρώ (1.900) έως δύο χιλιάδων εκατό ευρώ (2.100) . Προϋπόθεση για να εφαρμοστεί η ευνοϊκή αυτή κλίμακα είναι το πραγματικό εισόδημα των φορολογουμένων αυτών να μην υπερβαίνει το ποσό των έξι χιλιάδων ευρώ και το τεκμαρτό τους εισόδημα να μην υπερβαίνει το ποσό των εννέα χιλιάδων πεντακοσίων ευρώ (9.500) . Εάν το πραγματικό εισόδημα υπερβαίνει το ελάχιστο όριο το υπερβάλλον ποσό φορολογείται με βάση την κλίμακα υπολογισμού του φόρου που ισχύει για όσους ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα, δηλαδή με είκοσι δύο τοις εκατό (22%) από το πρώτο ευρώ.

Περαιτέρω, κατά τα φορολογικά έτη 2015 και 2016 πολλοί φορολογούμενοι δήλωσαν μόνο μικρά ποσά εισοδημάτων από μισθωτή εργασία (π.χ. 60 ευρώ) καθώς και μικρά εισοδήματα από κεφάλαιο (π.χ. 62 ευρώ τόκοι). Επειδή, οι περιπτώσεις αυτές δεν εντάχθηκαν στη διάταξη της παρ.35Α του άρθρου 72 του ν. 4172/2013, με συνέπεια η προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων σε αυτές τις περιπτώσεις να φορολογηθεί με την κλίμακα της επιχειρηματικής δραστηριότητας προτείνεται η τροποποίηση της διάταξης προς άρση των αδικιών αυτών δηλαδή, φορολογούμενοι με πολύ μικρότερα εισοδήματα να φορολογούνται δυσμενέστερα από άλλους με πολύ μεγαλύτερα εισοδήματα.

.2.1 Αλλαγές στην μείωση φόρου για εισόδημα από επιχειρηματική και αγροτική δραστηριότητα.

Μειώσεις φόρου για εισοδήματα από επιχειρηματική δραστηριότητα.

Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2015 ίσχυε διάταξη όπου όριζε μείωση του συντελεστή φορολογίας κατά 40% για τα κέρδη που προκύπτουν από επιχειρηματική δραστηριότητα που ασκείται σε νησιά με πληθυσμό, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, κάτω από τρεις χιλιάδες εκατό (3.100) κατοίκους, (παράγραφος 4 του άρθρου 58), έπαυσε να ισχύει πέραν της συγκεκριμένης ημερομηνίας.

Μείωση προκαταβλητέου φόρου από επιχειρηματική δραστηριότητα μπορούν να αποκτήσουν τα φυσικά πρόσωπα βάσει του Ν. 4172/2013 άρθρο 70 σε περίπτωση που τυχόν έχει μειωθεί το εισόδημα τους άνω του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%), με αίτηση μείωσης του φόρου που βεβαιώθηκε κατά τις διατάξεις του άρθρου 29 παρ 1 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος , εφαρμόστηκε για πρώτη φορά το 2016.

Η αίτηση υποβάλλεται μέχρι το τέλος του μήνα Σεπτεμβρίου του φορολογικού έτους στο οποίο έγινε η βεβαίωση και αφορά στα ποσά του φόρου για τις δόσεις που δεν έγιναν ληξιπρόθεσμες κατά το χρόνο της υποβολής της αίτησης.

Κατά την εκτίμηση της μείωσης του εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα λαμβάνονται ενδεικτικά υπόψη:

α) Το ποσό των ακαθάριστων εσόδων της επιχείρησης στο τρέχον φορολογικό έτος, συγκρινόμενο με τα ακαθάριστα έσοδα της αντίστοιχης περιόδου του προηγούμενου φορολογικού έτους.

β) Το ποσοστό των δαπανών και εξόδων διαχείρισης επί των ακαθάριστων εσόδων του τρέχοντος φορολογικού έτους σε σύγκριση με το αντίστοιχο ποσοστό του προηγούμενου φορολογικού έτους.

γ) Οι ουσιώδεις μεταβολές που τυχόν επήλθαν στους παράγοντες διαμόρφωσης του μικτού κέρδους της επιχείρησης κατά το τρέχον φορολογικό έτος σε σχέση με το προηγούμενο.

δ) Κάθε άλλο στοιχείο από το οποίο πιθανολογείται μείωση του κέρδους του τρέχοντος φορολογικού έτους.

Η Φορολογική Διοίκηση προβαίνει στην επαλήθευση της αίτησης που υποβλήθηκε και υποχρεούται, μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών από την υποβολή της, να ανακοινώνει στον φορολογούμενο τα αποτελέσματα του ελέγχου. Αν διαπιστώσει ότι το εισόδημα μειώθηκε πραγματικά κατά το ποσοστό της προηγούμενης παραγράφου, η Φορολογική Διοίκηση προβαίνει στην έκπτωση ανάλογου, με τη μείωση που επήλθε, ποσού φόρου από τις επόμενες δόσεις που οφείλονται.

Αν περάσει άπρακτη η προθεσμία της προηγούμενης παραγράφου, ο φορολογούμενος μπορεί να καταβάλλει τις, από τη λήξη της προθεσμίας και μετά, απαιτητές δόσεις του φόρου μειωμένες κατά το ποσοστό της μείωσης των εισοδημάτων του, όπως αυτόν αναφέρεται στην αίτηση του που υπέβαλε για το σκοπό αυτόν, με επιφύλαξη να καταβάλει τον τυχόν επιπλέον οφειλόμενο φόρο κατά τον έλεγχο της δήλωσης και την οριστική εκκαθάριση του και αν γίνει νέα εκκαθάριση λόγω υποβολής τροποποιητικής δήλωσης, εφόσον μειωθεί ο φόρος μειώνεται αναλόγως και η προκαταβολή του φόρου.

Επίσης το 2018 , τροποποιείται η διάταξη για την μείωση της προκαταβολής έτσι ώστε να μειώνεται στο μισό όταν αποκτάται για πρώτη φορά εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα, ανεξαρτήτως υποχρέωσης έναρξης εργασιών και όχι σε άλλες κατηγορίες εισοδημάτων. (Άρθρο 69 παράγραφος 1 του ν. 4172/2013)

Μειώσεις φόρου για εισοδήματα από αγροτική δραστηριότητα.

Το 2016 έως και το 2019 ο φόρος από αγροτική επιχείρηση μειώνεται κατά το ποσό που προβλέπεται στο άρθρο 16 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος. Ωστόσο στην περίπτωση που αποκτάται εισόδημα από αγροτική δραστηριότητα μαζί με εισόδημα από μισθούς και συντάξεις η μείωση φόρου υπολογίζεται μία φορά για το σύνολο των ετήσιων εισοδημάτων. Βέβαια σε περίπτωση που αποκτάται εισόδημα από μισθωτή εργασία ή και από ατομική αγροτική επιχείρηση μαζί με εισόδημα από λοιπές κατηγορίες η μείωση φόρου θα είναι ανάλογη μόνο στο μέρος του εισοδήματος που προέρχεται αποκλειστικά από μισθωτή εργασία και συντάξεις. Η μείωση του φόρου εφαρμόζεται μόνο για κατ' επάγγελμα αγρότες όπως αυτοί ορίζονται στην κείμενη νομοθεσία, εφόσον τουλάχιστον το 50% του εισοδήματός τους, προέρχεται από αγροτική δραστηριότητα.

Λοιπές αλλαγές στην φορολογία εισοδήματος από επιχειρηματικές και αγροτικές δραστηριότητες

Οι πρώτες αλλαγές στην φορολογία εισοδήματος από επιχειρηματικές και αγροτικές δραστηριότητες εμφανίστηκε το 2015 με την εφαρμογή του άρθρου 72 , παράγραφος 35 όπου αναφέρεται πως όταν το πραγματικό εισόδημα των φορολογουμένων, που διέκοψαν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος , δηλαδή το 2014 αλλά απέκτησαν εισοδήματα μετά την διακοπή της , αλλά το ποσό κτήσης δεν υπερβαίνει το ποσό των έξι χιλιάδων ευρώ (6.000) και το τεκμαρτό τους εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των εννέα χιλιάδων πεντακοσίων ευρώ (9.500) , φορολογούνται με την κλίμακα των μισθωτών – συνταξιούχων της παράγραφος 1 του άρθρου 15.Απαιτείται , επίσης να μην ασκείται επιχειρηματική δραστηριότητα ή ατομική αγροτική δραστηριότητα.

Σε περίπτωση όμως που το πραγματικό εισόδημα υπερβαίνει το ποσό των έξι χιλιάδων ευρώ (6.000) το υπερβάλλον ποσό φορολογείται με την κλίμακα της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Κατά το φορολογητέο έτος 2016 παρατηρούνται μεγαλύτερες αλλαγές στην εν λόγω φορολόγηση εισοδήματος. Πιο συγκεκριμένα η εκκαθάριση των δηλώσεων των ελεύθερων επαγγελματιών θα γίνει με την κλίμακα μισθωτών. Στην συγκεκριμένη περίπτωση δεν δικαιούνται το αφορολόγητο όπως γινόταν μέχρι τότε.

Επίσης τα εισοδήματα του 2015 φορολογούνταν με συντελεστές είκοσι έξι τοις εκατό έως τριάντα τρία τοις εκατό (26%-33%) αλλά τα εισοδήματα των ελεύθερων επαγγελματιών του 2016 φορολογούνται με τους συντελεστές από είκοσι δύο τοις εκατό έως σαράντα πέντε τοις εκατό (22% - 45%).

Το 2016 αυξήθηκε η προκαταβολή του φόρου στο εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) από ο πενήντα πέντε τοις εκατό (55%) που ίσχυε το προηγούμενο έτος. Να σημειωθεί πως προκαταβολή φόρου υποχρεωνόντουσαν να πληρώσουν και οι αγρότες αλλά και φυσικά πρόσωπα που λάμβαναν εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα.

Επίσης το 2016 σύμφωνα με το Άρθρο 29 παράγραφος 2 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος έως και το 2019 , αναφέρεται πως οι αμοιβές από παροχή εργασία με εργόσημο , οι αμοιβές εργαζομένων σε τυποποιητήρια, συσκευαστήρια και σε συναφείς χώρους για έως εκατό πενήντα (150) ημερομίσθια ανά έτος και οι αμοιβές

μελών αγροτικών και γυναικείων συνεταιρισμών που απασχολούνται περιστασιακά υπάγονται στην ασφάλιση ΟΓΑ. (σχετική η ΠΟΛ.1107/2016 εγκύκλιος). (ΠΟΛ 1062/12.04.2017)

Από το φορολογικό έτος 2018 και τα επόμενα δεν λαμβάνεται υπόψη κατά τον προσδιορισμό του κέρδους από επιχειρηματική δραστηριότητα, η πράξη πώλησης από φυσικό πρόσωπο περιουσιακού στοιχείου, το οποίο έχει αποκτηθεί αιτία κληρονομιάς ή με χαριστική αιτία από συγγενείς μέχρι δεύτερου βαθμού ή έχει διακρατηθεί για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των πέντε (5) ετών.

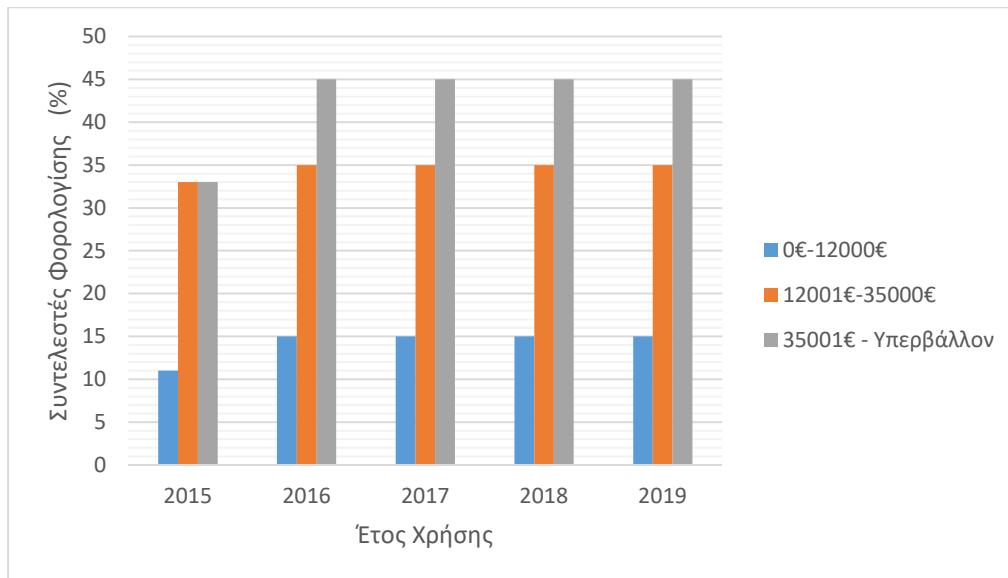
Επίσης δεν θα θεωρείται ως επιχειρηματική συναλλαγή μεμονωμένη πράξη (όπως αυτή ορίζεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 21 του ΚΦΕ) η μεταβίβαση περιουσιακού στοιχείου η οποία εμπίπτει στο άρθρο 42 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος . Ισχύει από το φορολογικό έτος 2019 και επόμενα.

Από το 2018 και τα επόμενα έτη, ορίζεται ότι σε αλλοδαπές επιχειρήσεις και οργανισμούς που εκμεταλλεύονται αεροσκάφη ή πλοία υπό ξένη σημαία η διαχείριση των οποίων δεν γίνεται από την Ελλάδα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 26 του ν.27/1975, λογίζεται ότι προκύπτει στην Ελλάδα και υπόκειται σε φόρο το κέρδος από τη μεταφορά επιβατών, εμπορευμάτων και λοιπών πραγμάτων γενικά από ελληνικούς αερολιμένες και λιμένες και μέχρι τον λιμένα προορισμού ή μέχρι τον αλλοδαπό αερολιμένα ή λιμένα επιβίβασης των επιβατών ή μεταφόρτωσης των εμπορευμάτων και λοιπών πραγμάτων σε αεροσκάφος ή πλοίο άλλης αλλοδαπής επιχείρησης. Το κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα προσδιορίζεται ως ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) στα ακαθάριστα έσοδα. (Άρθρο 47 του ν. 4172/2013 π παράγραφος 8)

.3 Αλλαγές σε ισχύ την πενταετία (2015-2019) στη φορολογία εισοδήματος από ακίνητη περιουσία.

Οι αλλαγές που καθιερώθηκαν από το 2016 έως και το 2019 στους φορολογικούς συντελεστές των εισοδημάτων από ακίνητη περιουσία , διαδραματίζονται στο παρακάτω διάγραμμα.

Διάγραμμα 1.4 Αλλαγές στην κλίμακα φορολογίας – συντελεστές φορολογίας σε εισοδήματα από ακίνητη εντός πενταετίας (2015-2019)

Όπως απεικονίζεται στο παραπάνω διάγραμμα για εισοδήματα έως δώδεκα χιλιάδες ευρώ το ποσοστό φορολόγησης τους είναι έντεκα τοις εκατό (11%) για υπερβάλλον εισοδήματα το ποσοστό φορολόγησης τους είναι τριάντα τρία τοις εκατό (33%) , αντιθέτως από το 2017 έως το 2019 , που εξετάζουμε, για εισόδημα έως δώδεκα χιλιάδες ευρώ (12.000) το ποσοστό φορολόγησης τους είναι δεκαπέντε τοις εκατό (15%) , αυξήθηκε κατά τέσσερα τοις εκατό (4%) , για εισοδήματα άνω των δώδεκα χιλιάδων ευρώ έως τις είκοσι τρεις χιλιάδες ευρώ (23.000) το ποσοστό φορολόγησης είναι τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) και για εισοδήματα άνω των τριάντα πέντε χιλιάδες ένα ευρώ (35.001) το ποσοστό φορολόγησης είναι σαράντα πέντε τοις εκατό (45%).

Με λίγα λόγια οι συντελεστές φορολόγησης αυξήθηκαν μέσα στην πενταετία συγκριτικά το 2015 έως την πρώτη αλλαγή 2016 μέχρι 2019.

Το 2016 καταργήθηκε η έκπτωση του Ενιαίου Φόρου Ακινήτου (ΕΝΦΙΑ) που ίσχυε για το 2015 και 2014, δίνοντας γοφιά στο στομάχι των φορολογούμενων πολιτών , για τα κενά και μη ηλεκτροδοτούμενα διαμερίσματα , μονοκατοικίες και επαγγελματικές στέγες που ανήκαν σε φυσικά πρόσωπα που είναι φορολογικού κάτοικοι της Ελλάδας.

Για πρώτη φορά στα έντυπα των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος του έτους 2017 (ΠΟΛ 1068/2018) δηλώθηκαν τα εισοδήματα από βραχυχρόνιες μισθώσεις

ακινήτων. Ωστόσο μέχρι τότε ίσχυε πως τα εισοδήματα από βραχυχρόνιες μισθώσεις μέσα από ψηφιακές πλατφόρμες απαλλάσσονται από ΦΠΑ (ΠΟΛ 1059/2018).

Αρκετές τροποποιήσεις εφαρμόστηκαν κατά το 2018 και έπειτα . Προστέθηκαν στα τεκμήρια απόκτησης περιουσιακών στοιχείων , οι καταβολές που πραγματοποιήθηκαν για τα ασφαλιστικά επενδυτικά συμβόλαια, κατά το μέρος που αποτελούν επενδυτικό προϊόν. (άρθρο 32 του ν. 4172/2013)

Απαλλάσσεται από τον φόρο το τεκμαρτό εισόδημα που προκύπτει από τη δωρεάν παραχώρηση της χρήσης ακινήτων στο Ελληνικό Δημόσιο ή σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου. Η ίδια διάταξη ισχύει από το φορολογικό έτος 2018 και επόμενα έτη. Με τις προτεινόμενες διατάξεις της παραγράφου 8 αντικαθίσταται το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 39.

«Κατ' εξαίρεση, το τεκμαρτό εισόδημα του προηγούμενου εδαφίου που αφορά δωρεάν παραχώρηση κατοικίας μέχρι διακόσια τετραγωνικά μέτρα (200 τ.μ.) προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως κύρια κατοικία προς ανιόντες ή κατιόντες, καθώς και το τεκμαρτό εισόδημα που προκύπτει από τη δωρεάν παραχώρηση της χρήσης ακινήτων στο Ελληνικό Δημόσιο ή σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου απαλλάσσονται από τον φόρο.»

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της παραγράφου 9 ορίζεται ότι ως τιμή κτήσης τίτλων, που έχουν αποκτηθεί λόγω κληρονομικής διαδοχής ή μεταβίβασης με χαριστική αιτία λαμβάνεται η αξία βάσει της οποίας υπολογίστηκε ο φόρος κληρονομιάς, δωρεάς ή γονικής παροχής ή χορηγήθηκε απαλλαγή από αυτόν. (παράγραφος 4 του άρθρου 42 του ν. 4172/2013, μετά το τρίτο εδάφιο προστίθεται νέο εδάφιο, ως εξής: «Ως τιμή κτήσης για τίτλους που έχουν αποκτηθεί λόγω κληρονομικής διαδοχής ή μεταβίβασης με χαριστική αιτία, λαμβάνεται η αξία βάσει της οποίας υπολογίστηκε ο φόρος κληρονομιάς, δωρεάς ή γονικής παροχής ή χορηγήθηκε απαλλαγή από αυτόν.»).

Ως τιμή κτήσης για τίτλους που έχουν αποκτηθεί λόγω κληρονομικής διαδοχής ή μεταβίβασης με χαριστική αιτία, λαμβάνεται η αξία βάσει της οποίας υπολογίστηκε ο φόρος κληρονομιάς, δωρεάς ή γονικής παροχής ή χορηγήθηκε απαλλαγή από αυτόν. Συνεπώς, για μεταβιβάσεις τίτλων που πραγματοποιήθηκαν ή πραγματοποιούνται από την έναρξη ισχύος των διατάξεων αυτών και μετά, παύουν να ισχύουν οι οδηγίες της Διοίκησης σύμφωνα με τις οποίες στην περίπτωση που οι μεταβιβαζόμενοι τίτλοι είχαν

αποκτηθεί από κληρονομιά, δωρεά ή γονική παροχή, ως τιμή κτήσης των τίτλων αυτών λαμβανόταν μόνο ο φόρος που καταβλήθηκε. Οι διατάξεις αυτές έχουν εφαρμογή από το φορολογικό έτος 2018 και επόμενα.

.4 Αλλαγές σε ισχύ την πενταετία (2015-2019) στην υπεραξία κεφαλαίου χρήσης.

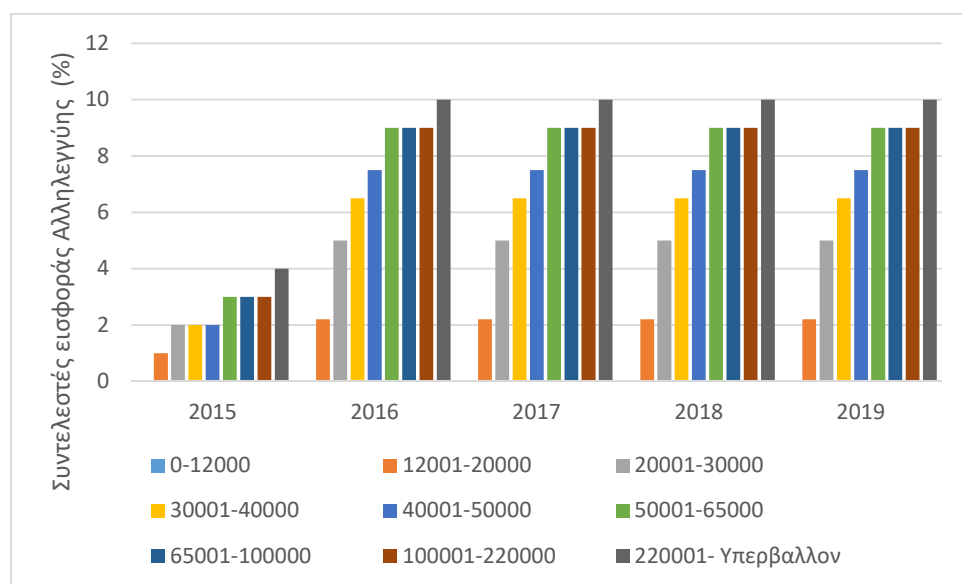
Αρχικά από το 2015 έως το 2019 , που εξετάζουμε δεν υπάρχει καμία αλλαγή στους συντελεστές φορολόγησης της υπεράξιας κεφαλαίου χρήσης.

Το χρονικό διάστημα από την 1η-1-2015 έως την 31η-12-2016 εφαρμόζεται ρύθμιση για την επιβολή φόρου στην υπεραξία που προέκυπτε από τις πωλήσεις ακινήτων.

Άλλη μια αλλαγή που έχει διαπιστωθεί εντός της πενταετίας είναι πως ως τιμή κτήσης ,για τον προσδιορισμό της υπεραξίας από μεταβίβαση τίτλων, για τίτλους που έχουν αποκτηθεί λόγω κληρονομικής διαδοχής ή μεταβίβασης με χαριστική αιτία, λαμβάνεται η αξία βάσει της οποίας υπολογίστηκε ο φόρος κληρονομιάς, δωρεάς ή γονικής παροχής ή χορηγήθηκε απαλλαγή από αυτόν. Η συγκεκριμένη διάταξη της παραγράφου 4, του άρθρου 42 του Ν. 4172/2013 ισχύει από το φορολογικό έτος 2018.

.5 Αλλαγές σε ισχύ πενταετίας (2015-2019) στην εισφορά αλληλεγγύης.

Διάγραμμα 1.5 Αλλαγές στους συντελεστές εισφοράς αλληλεγγύης εντός πενταετίας (2015-2019)

Στα φυσικά πρόσωπα μια σημαντική αλλαγή είναι στην μείωση της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης που κατέβαλαν οι μισθωτοί και οι συνταξιούχοι. Όπου το προηγούμενο φορολογητέο έτος για συνολικό καθαρό εισόδημα από δώδεκα χιλιάδες ένα (12.001) ευρώ έως είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ, η ειδική εισφορά υπολογιζόταν με συντελεστή ένα τοις εκατό (1%) επί ολόκληρου του ποσού ενώ το 2015 μειώθηκε στον συντελεστή μηδέν κόμμα επτά τοις εκατό (0,7%) επί ολόκληρου του ποσού.

Αντίστοιχα για συνολικό καθαρό εισόδημα είκοσι χιλιάδες ένα (20.001) ευρώ έως και τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ, η ειδική εισφορά το προηγούμενο φορολογητέο έτος 2014 υπολογιζόταν με συντελεστή δύο τοις εκατό (2%) , ενώ το 2015 μειώθηκε σε συντελεστή ένα κόμμα τέσσερα τοις εκατό (1,4%) επί ολόκληρου του ποσού.

Ωστόσο το φορολογητέο έτος 2015 οι κλίμακες του εισοδήματος για την εισφορά αλληλεγγύης αλλάζουν επιφέροντας με αυτόν τον τρόπο ένα επιπλέον βάρος για τα φυσικά πρόσωπα που είχαν ετήσια εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις άνω των πενήντα χιλιάδων ευρώ (50.000)

Πιο συγκεκριμένα ενώ το προηγούμενο φορολογητέο έτος , 2014 , για συνολικό καθαρό εισόδημα πενήντα χιλιάδες ένα (50.001) ευρώ έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, η ειδική εισφορά υπολογιζόταν με συντελεστή τρία τοις εκατό (3%) την επόμενη χρονιά 2015 , με τον ίδιο συντελεστή εισφορά αλληλεγγύης ήταν σε εισοδήματα από τριάντα χιλιάδες ένα (30.001) έως και πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ, και για εισοδήματα άνω των εκατό χιλιάδων ευρώ το 2014 ο συντελεστής εισφοράς αλληλεγγύης ήταν τέσσερα τοις εκατό (4%) επί ολόκληρου του ποσού , όπου τον επόμενο χρόνο ήταν για συνολικά εισοδήματα από πενήντα χιλιάδες ένα (50.001) έως και εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ και μόνο για το συγκεκριμένο φορολογητέο έτος (2015) για από εκατό χιλιάδες ένα (100.001) ευρώ έως και πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ, η ειδική εισφορά υπολογιζόταν με συντελεστή έξι τοις εκατό (6%) επί ολόκληρου του ποσού και για συνολικό καθαρό εισόδημα από πεντακόσιες χιλιάδες ένα (500.001) και άνω, η ειδική εισφορά υπολογιζόταν με συντελεστή οκτώ τοις εκατό (8%) επί ολόκληρου του ποσού.

Συμπερασματικά η αλλαγή στον συντελεστή εισφοράς αλληλεγγύης επηρέασε κυρίως τα συνολικά ετήσια εισοδήματα άνω των δώδεκα χιλιάδων ευρώ (12.000) όπου λάμβαναν μηνιαίο κέρδος κοντά στα εξήντα (60) ευρώ.

Επιπλέον σύμφωνα με το άρθρο 112 του νόμου 4387/2016 το φορολογητέο έτος 2016 τίθεται σε ισχύ η νέα κλίμακα υπολογισμού της εισφοράς αλληλεγγύης. Πιο συγκεκριμένα για εισοδήματα από δώδεκα χιλιάδες ένα ευρώ έως είκοσι χιλιάδες ευρώ (12.001-20.000), το 2015 ο συντελεστής ήταν μηδέν κόμμα εφτά τοις εκατό (0,07%) και αυξήθηκε σε δύο κόμμα είκοσι τοις εκατό (2,20%). Για εισοδήματα από είκοσι χιλιάδες ένα ευρώ έως τριάντα χιλιάδες ευρώ (20.001 – 30.000) ο συντελεστής της εισφοράς αλληλεγγύης ήταν έως το 2015 ένα κόμμα τέσσερα τοις εκατό (1,4%) ενώ έως και το 2019 ήταν πέντε τοις εκατό (5%). Επιπλέον για ετήσια εισοδήματα από τριάντα χιλιάδες ένα ευρώ (30.001) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) η εισφορά αλληλεγγύης από δύο τοις εκατό (2%) ανήλθε έως το 2019 , σε έξι κόμμα πενήντα τοις εκατό (6,50%) για εισοδήματα έως σαράντα χιλιάδες ευρώ (40.000). Και τέλος παρατηρείτε διάσπαση των εισοδημάτων που έως το 2015 δεν ίσχυε και με την αλλαγή του άρθρου 112 του νόμου 4387/2016 άλλαξε , ήταν πως για ετήσια εισοδήματα από πενήντα χιλιάδες ένα έως εκατό χιλιάδες (50.001-100.000) , το φορολογητέο έτος 2015, η εισφορά αλληλεγγύης ήταν τέσσερα τοις εκατό (4%) , το φορολογητέο έτος 2016 έως το 2019 από σαράντα χιλιάδες ένα έως εξήντα πέντε χιλιάδες (40.001-60.000) ήταν εφτά κόμμα πενήντα τοις εκατό (7,50%) . Αντιστοίχως για εισοδήματα από εκατό χιλιάδες ένα έως πεντακόσιες χιλιάδες (100.001 – 500.000) το ποσοστό της εισφοράς αλληλεγγύης ήταν 6% όπου το 2016 έως το 2019 για ετήσια εισοδήματα από εξήντα πέντε χιλιάδες ένα έως διακόσιες είκοσι χιλιάδες ευρώ (65.001-220.00) ο συντελεστής της εισφοράς αλληλεγγύης ήταν εννέα τοις εκατό (9%) και για υπερβάλλον ποσό το 2015 ο συντελεστής εισφοράς αλληλεγγύης ήταν οχτώ τοις εκατό (8%) για εισοδήματα άνω των πεντακοσίων χιλιάδων ένα ευρώ (500.001) ενώ από το φορολογητέο εισόδημα 2016-2019 ο συντελεστής της εισφοράς αλληλεγγύης από διακόσιες είκοσι χιλιάδες ένα ευρώ (220.001) και άνω , ετήσιο εισόδημα ήταν δέκα τοις εκατό (10%).

Τα αποτελέσματα της εφαρμογής των παραπάνω αλλαγών στη φορολόγηση των εισοδημάτων των ατομικών επιχειρήσεων και των ελευθέρων επαγγελματιών επέφερε μειώσεις ετήσιων φορολογικών επιβαρύνσεων από διακόσια (200) έως και τετρακόσια (400) ευρώ για όσους δηλώνουν ετήσια εισοδήματα μέχρι δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ, μειώσεις ετήσιων φορολογικών επιβαρύνσεων κατά εκατό

δεκατέσσερα ευρώ (114) έως και επτακόσια εξήντα τέσσερα ευρώ (764) για όσους δηλώνουν ετήσια εισοδήματα από δέκα χιλιάδες ένα ευρώ έως τριάντα δύο χιλιάδες ευρώ (10.001- 32.000) καθώς και αυξήσεις ετήσιων επιβαρύνσεων από σαράντα ένα (41) έως οχτώ χιλιάδες οχτακόσια πενήντα ένα ευρώ (8.851) για όσους δηλώνουν ετήσια εισοδήματα άνω των τριάντα δύο χιλιάδων ευρώ (32.000) μέχρι τα εκατό χιλιάδες ευρώ (100.000). (Γιώργου Παλαιτσάκη , Ναυτεμπορική , 2017).

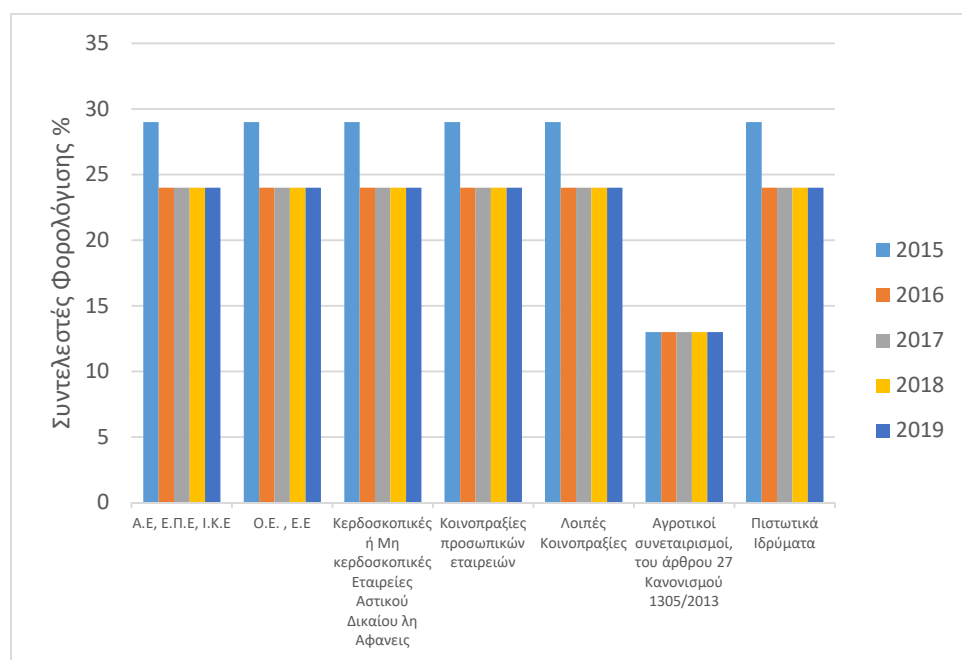
Βάσει των διατάξεων της παραγράφου 11 του άρθρου 112 του ν.4387/2016 όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους από τις διατάξεις της παρ.4 του άρθρου 1 του ν.4389/2016 οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων (του άρθρου 112) έχουν εφαρμογή για τα εισοδήματα που αποκτώνται από το φορολογικό έτος 2016 και επόμενα. Η παρακράτηση του φόρου και της εισφοράς από τους μισθούς και τις συντάξεις με τις νέες κλίμακες αρχίζει να πραγματοποιείται από την ημερομηνία δημοσίευσης του ν.4389/2016. Συνεπώς, οι παρακρατήσεις φόρου και ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης στο εισόδημα από μισθούς και συντάξεις με βάση τις προαναφερόμενες μεταβολές, διενεργούνται για μισθοδοσίες και συντάξεις που εκκαθαρίζονται από την ημερομηνία δημοσίευσης του ν. 4389/2016 δηλαδή, από 27.5.2016 και μετά και δεν τίθεται θέμα αναδρομικής παρακράτησής τους. Τα παρακρατηθέντα ποσά φόρου και ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης θα δηλωθούν στις ετήσιες δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2016, και θα συμψηφισθούν κατά την εκκαθάριση των δηλώσεων αυτών που θα διενεργηθεί σύμφωνα με τις νέες διατάξεις.

.6 Αλλαγές σε ισχύ πενταετίας (2015-2019) στη φορολογία εισοδήματος Νομικών προσώπων.

Την τελευταία τετραετία υπήρξαν αλλαγές στη φορολογία Νομικών προσώπων είτε στους συντελεστές φορολόγησης είτε στις διατάξεις των νόμων που αλάζαν.

Από το 2015 έως το 2018 δεν υπήρχαν αλλαγές στους φορολογικούς συντελεστές των εισοδημάτων των νομικών προσώπων. Η πρώτη αλλαγή , στο δείγμα που εξετάζουμε είναι το 2019. Πιο συγκεκριμένα οι αλλαγές στους φορολογικούς συντελεστές ανά έτος ισχύουν από 1^η Ιουλίου του προηγούμενου έτους με 1^η Ιουλίου του επόμενου έτους.

Διάγραμμα 1.6 Αλλαγές στους συντελεστές φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων εντός πενταετίας (2015-2019)

Η πρώτη αλλαγή που εφαρμόστηκε στους συντελεστές φορολογίας των κεφαλαιουχικών εταιρειών όπως στις Ανώνυμες Εταιρείες, Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης και Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρείες, των προσωπικών εταιρειών δηλαδή Ομόρρυθμες Εταιρείες και Ετερόρρυθμες Εταιρείες, είναι πως αυξήθηκε από είκοσι έξι τοις εκατό (26%) που εφαρμοζόταν 2014 στο είκοσι εννέα τοις εκατό (29%) το 2015 - 2018. Το ίδιο ισχύει και για τις Αστικές κερδοσκοπικές ή μη εταιρείες, στους Συνεταιρισμούς, στις Κοινοπραξίες που τηρούν διπλογραφικά βιβλία, και στα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που τηρούν απλογραφικά βιβλία και συστήθηκαν στην ημεδαπή ή στην αλλοδαπή και των Πιστωτικών Ιδρυμάτων. Αυτό ισχύει από 1^η Ιανουαρίου 2016 όπου σύμφωνα με το άρθρο 71 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος Ν.4172/2013 φαίνεται η αλλαγή στους συντελεστές φορολόγησής τους.

Ωστόσο αυτή η αλλαγή ισχύει μέχρι το φορολογητέο έτος 2018 για εισοδήματα που εισπράχθηκαν έως 01.07.2018 όπου το 2019 άλλαξε ο φορολογικός συντελεστής που από το είκοσι εννέα τοις εκατό (29%) συντελεστή μειώθηκε σε είκοσι τέσσερα τοις εκατό (24%) για έσοδα από 01.07.2019 σε όλα τα νομικά πρόσωπα.

Κατά την πενταετία ο μοναδικός φορολογικός συντελεστής που δεν άλλαξε ήταν για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς όπου ο συντελεστής φορολόγησης είναι δεκατρία τοις εκατό (13%).

Λοιπές αλλαγές στην φορολόγηση νομικών προσώπων εντός πενταετίας (2015-2019)

Παρόλα αυτά σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 71 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος προβλέπεται μείωση στην προκαταβολή του φόρου εισοδήματος για νομικά πρόσωπα που είναι νεοϊδρυόμενα.

Από την 1^η Ιανουαρίου 2017 επικράτησε αλλαγή και στην παρακράτηση φόρου μερισμάτων δέκα πέντε τοις εκατό (15%), αφού σχετικά με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 40 του νόμου Ν.4172/2013 όπου από δέκα τοις εκατό (10%) αυξήθηκε σε δέκα πέντε τοις εκατό (15%) ο συντελεστής φορολογίας μερισμάτων, και αυτό ισχύει για μερίσματα που διανέμονται μέσα στο 2017 και μετά.

Βάσει του άρθρου 72 του νόμου 4172/2013 παράγραφος 36, δηλώνεται πως το ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%) της προκαταβολής του φόρου εισοδήματος της παραγράφου 1 του άρθρου 71 εφαρμόζεται για τα κέρδη που προκύπτουν σε φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά. Ειδικά, για τα κέρδη που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 71 στο φορολογικό έτος που αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 2014 έως και την 31 η Δεκεμβρίου του ίδιου έτους, το ποσοστό της προκαταβολής φόρου ορίζεται σε πενήντα πέντε τοις εκατό (55%) και για τα κέρδη που προκύπτουν στο φορολογικό έτος που αρχίζει από την 1 η Ιανουαρίου 2015 έως και την 31 η Δεκεμβρίου του ίδιου έτους το ποσοστό αυτό ορίζεται σε εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%).

Οι παραπάνω διατάξεις αφορούν όλα τα νομικά πρόσωπα με εξαίρεση τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες ή προσωπικές εταιρείες που συστήθηκαν στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή, τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που συστήθηκαν στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή και στα οποία περιλαμβάνονται και τα κάθε είδους σωματεία και ιδρύματα,. Με εξαίρεση μόνο τα κάθε είδους έσοδα που πραγματοποιούνται κατά την επιδίωξη της εκπλήρωσης του σκοπού τους, τα οποία δεν αποτελούν αντικείμενο φόρου, τους συνεταιρισμούς, τις

κοινωνίες αστικού δικαίου, αστικές κερδοσκοπικές ή μη κερδοσκοπικές εταιρείες, συμμετοχικές ή αφανείς εφόσον ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα και τις κοινοπραξίες,

Η παράγραφος 36 του άρθρου 72 τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με την περίπτωση της υποπαραγράφου ΔΙ της παραγράφου Δ του άρθρου 2 του νόμου 4336/2015 και ισχύει από την υπογραφή από τα συμβαλλόμενα μέρη της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης της Παραγράφου Β του άρθρου 3 του ανώτερου νόμου 4336/2015.

Τα φυσικά πρόσωπα τα οποία συμμετέχουν σε νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που τηρούν απλογραφικά βιβλία και τα οποία υποβάλλουν τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος μέχρι το πρώτο δεκαπενθήμερο του επόμενου μήνα από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, καταβάλλουν τον φόρο εισοδήματος σε δύο (2) ισόποσες διμηνιαίες δόσεις. Η πρώτη από τις δόσεις αυτές πρέπει να καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του Σεπτεμβρίου και η δεύτερη μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του Νοεμβρίου κάθε έτους. Η διάταξη αυτή έχει εφαρμογή αν οποιοσδήποτε εκ των δύο συζύγων της κοινής δήλωσης συμμετέχει σε νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα. Επίσης, οι δύο (2) δόσεις καταβολής του φόρου εφαρμόζονται και όταν τα πρόσωπα αυτά δεν κάνουν χρήση της 15ήμερης παράτασης στην υποβολή της δήλωσης που ισχύει ειδικά γι' αυτά. Οι διατάξεις αυτές ισχύουν από 14.6.2018 και μετά, οπότε η ρύθμιση αυτή καταλαμβάνει και τις δηλώσεις φορολογικού έτους 2017.

Σε περίπτωση που μεταβληθεί η άμεση ή έμμεση συμμετοχή ή τα δικαιώματα ψήφου σε ένα νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα άνω του ποσοστού τριάντα τρία τοις εκατό (33%) εντός ενός φορολογικού έτους και παράλληλα γίνει, μέσα στο ίδιο ή/και το επόμενο φορολογικό έτος από αυτό που συντελέστηκε η μεταβολή της συμμετοχής ή των δικαιωμάτων ψήφου, αλλαγή της δραστηριότητας της εταιρείας στην οποία αποκτάται η συμμετοχή ή τα δικαιώματα ψήφου, σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό (50%) του κύκλου εργασιών της σε σχέση με το αμέσως προηγούμενο φορολογικό έτος από την μεταβολή της συμμετοχής ή των δικαιωμάτων ψήφου, οι διατάξεις της παρ. 1 δεν έχουν εφαρμογή.»

Στο άρθρο 64 του ν. 4172/2013 προστίθεται νέα παρ. 10 πως σε περίπτωση που νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα αλλάζει κατηγορία βιβλίων από διπλογραφικά σε απλογραφικά, τα μη διανεμηθέντα κέρδη του νομικού προσώπου ή της νομικής

οντότητας, κατά περίπτωση, όπως αυτά εμφανίζονται κατά τον χρόνο αλλαγής της κατηγορίας βιβλίων, υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου με τον συντελεστή της περίπτωσης α' της παρ. 1 του άρθρου αυτού.

Ο οφειλόμενος φόρος αποδίδεται εφάπαξ μέχρι το τέλος του δεύτερου μήνα από τη λήξη του φορολογικού έτους μέχρι το οποίο τα βιβλία τηρούνταν με την διπλογραφική μέθοδο. Τα οριζόμενα στα προηγούμενα εδάφια ισχύουν και όταν ανώνυμη εταιρεία, εταιρεία περιορισμένης ευθύνης ή ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία μετατρέπεται σε προσωπική εταιρεία με αποτέλεσμα να αλλάζει κατηγορία βιβλίων από διπλογραφικά σε απλογραφικά. Στην περίπτωση αυτή ο οφειλόμενος φόρος αποδίδεται εφάπαξ μέχρι το τέλος του δεύτερου μήνα από την ολοκλήρωση της μετατροπής.

Η παραπάνω μετατροπή ισχύει από το 2018 και έπειτα.

Κεφάλαιο 7 : Εισπρακτέα φορολογητέα έσοδα εντός πενταετίας (2015-2019)

Στο παρακάτω κεφάλαιο αναφερόμαστε στα έσοδα που εισπράχθηκαν λόγω των αλλαγών που εφαρμόστηκαν εντός της πενταετίας. Πιο συγκεκριμένα , αναλύουμε τα έσοδα από άμεσους φόρους που παρακρατήθηκαν και αποδόθηκαν σε μορφή εσόδων στο κράτος. Παρατηρείται ωστόσο πως λόγω των αλλαγών που γίνονται εντός των ετών τα φορολογητέα έσοδα αυξάνονται ή μειώνονται. Ο σκοπός του κράτους είναι η αύξηση των κρατικών εσόδων και προσπαθεί να το επιτύχει με τις συγκεκριμένες αλλαγές που επιβάλλει στους φορολογούμενους πολίτες , στους άμεσους και έμμεσους φόρους. Παρόλα αυτά στο συγκεκριμένο κεφάλαιο θα εξετάσουμε μόνο τα έσοδα από άμεσους φόρους. Για να έχουμε , ωστόσο μια εικόνα ανά έτος συγκρίνουμε τα έσοδα που εισπράχθηκαν με την βοήθεια των άμεσων φόρων χρόνο με χρόνο.

7.1 Σύγκριση φορολογητέων εσόδων μεταξύ 2014-2015

Το 2015 συγκριτικά με το προηγούμενο έτος , το 2014 ήταν μια χρονιά που κατέγραψε μείωση κατά ένα και τριάντα οχτώ τοις εκατό (1,38%) στο σύνολο των φορολογικών εσόδων.

Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων αναλύεται η πορεία των φορολογικών εσόδων για τις βασικές κατηγορίες τους σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος δηλαδή το 2014 και φαίνεται ότι τα συνολικά έσοδα από την Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ) , τα Τελωνεία και τον Υπόλογο ανήλθαν για το 2015 σε σαράντα εννέα εκατομμύρια πεντακόσιες ενενήντα ένα χιλιάδες εκατό ευρώ (49.591.100) , παρουσιάζοντας μικρή μείωση κατά μηδέν κόμμα επτά τοις εκατό (0,7%) σε σχέση με τα έσοδα του 2014 παρόλο που στην άμεση φορολογία καταγράφηκε αύξηση στην είσπραξη εσόδων κατά έντεκα κόμμα σαράντα επτά τοις εκατό (11,47%) από το προηγούμενο έτος η μείωση που καθόρισε την συνολική μείωση στο σύνολο των φορολογικών εσόδων προήλθε από τα έσοδα που εισπράχθηκαν με μορφή προκαταβολής , που μειώθηκαν κατά σαράντα έξι κόμμα ογδόντα δύο τοις εκατό (46,82%) , δηλαδή το τέσσερα κόμμα σαράντα οχτώ τοις εκατό (4,48%) των συνολικών φόρων εισοδήματος φυσικών προσώπων, και παρακράτησης πλην μισθών και συντάξεων με μείωση κατά δέκα κόμμα ογδόντα εννέα τοις εκατό (10,89%), δηλαδή το δέκα κόμμα εξήντα δύο τοις εκατό (10,62%) των συνολικών

φόρων εισοδήματος των φυσικών προσώπων, και κατά 5,24% τα έσοδα από τον κύριο φόρο στο εισόδημα, δηλαδή το δέκα εφτά τοις εκατό κόμμα τέσσερα (17,04%) των συνολικών φόρων εισοδήματος φυσικών προσώπων.

Όσο επικρατούν εν λόγω δυσμενείς οικονομικές συνθήκες θα επιδρούν αρνητικά στα φορολογικά έσοδα και για λόγους που είναι εξωγενείς ως προς τη λειτουργία του φοροεισπρακτικού μηχανισμού, καθόσον οι συνθήκες αυτές οδηγούν και σε συρρίκνωση εσόδων από πηγές όπως είναι οι φόροι μεταβίβασης ακινήτων, οι φόροι δωρεών και γονικών παροχών, οι πωλήσεις παραβόλων, τα τέλη έκδοσης αδειών, οι φόροι συγκέντρωσης κεφαλαίων και διάφορα άλλα. (Απολογιστική Έκθεση Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων για το 2015, Φεβρουάριος 2015)

Οι συνολικές εισπράξεις έναντι των ληξιπρόθεσμων οφειλών, κατά το 2015 ανήλθαν σε 3,901 δις ευρώ, σημειώνοντας αύξηση κατά εφτά κόμμα τρία τοις εκατό (7,3%) συγκριτικά με τις αντίστοιχες εισπράξεις του προηγούμενου έτους που ήταν τρία κόμμα εξακόσια τριάντα έξι εκατομμύρια ευρώ (3.636.000.000). Από τις συνολικές εισπράξεις του 2015, ποσό ένα δισεκατομμύριο εξακόσια σαράντα ένα εκατομμύρια ευρώ (1.641.000.000) που προέρχεται από εισπράξεις έναντι ληξιπρόθεσμου υπολοίπου της 30/11/2014 («παλαιό» ληξιπρόθεσμο χρέος) και ποσό δύο δισεκατομμύρια διακόσια εξήντα ένα εκατομμύρια ευρώ (2.261.000.000) προέρχεται από εισπράξεις έναντι ληξιπρόθεσμων οφειλών της περιόδου 01/12/2014-30/11/2015 («νέο» ληξιπρόθεσμο χρέος). (Απολογιστική Έκθεση Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων για το 2015, Φεβρουάριος 2015)

Επίσης από την Απολογιστική έκθεση τής Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων προκύπτει πως την περίοδο από Ιανουάριο 2015 έως Δεκέμβριο του έτους οι έμμεσοι φόροι είκοσι τρία δισεκατομμύρια εφτακόσια εβδομήντα εκατομμύρια είκοσι οχτώ χιλιάδες οχτακόσια τριάντα εφτά ευρώ κόμμα ενενήντα έξι λεπτά (23.770.028.837,96) δηλαδή σε ποσοστό αποτέλεσαν το πενήντα τέσσερα τοις εκατό (54,5%) του συνόλου των φορολογικών εσόδων σαράντα τριών δισεκατομμυρίων εξακοσίων δεκατεσσάρων εκατομμυρίων τετρακοσίων τριών χιλιάδων τετρακοσίων πενήντα οχτώ ευρώ και πενήντα εννέα λεπτών (43.614.403.458,59), ενώ οι άμεσοι φόροι δεκαεννέα δισεκατομμυρίων οχτακοσίων σαράντα τεσσάρων εκατομμυρίων τριακοσίων εβδομήντα τεσσάρων χιλιάδων εξακοσίων είκοσι ευρώ και εξήντα τριών λεπτών (19.844.374.620,63) ευρώ ανήλθαν στο 45,50%. (Απολογιστική Έκθεση Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων για το 2015, Φεβρουάριος 2015)

Πιο συγκεκριμένα οι άμεσοι φόροι σωρευτικά κατά το έτος 2015, με βάση τα ίδια στοιχεία, διαπιστώνεται ότι είναι μειωμένοι κατά εξακοσίων έντεκα εκατομμυρίων εκτατών τριάντα εννέα χιλιάδων πεντακοσίων πενήντα τριών ευρώ κόμμα ογδόντα τέσσερα λεπτά (611.139.553,84), δηλαδή κατά δύο κόμμα ενενήντα εννέα τοις εκατό (2,99%) σε σχέση με το αντίστοιχο μέγεθος του 2014. Με βάση πάντως τη μηνιαία εξέλιξη των εσόδων από τη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων παρατηρείται ότι τα εν λόγω έσοδα σημειώνουν σημαντική αύξηση από τον μήνα Ιούλιο του 2015 και μετά σε σχέση με τους προηγούμενους μήνες, ενώ τους μήνες Αύγουστο και Νοέμβριο είναι υψηλότερα σε σχέση με τα αντίστοιχα μεγέθη του έτους 2014, αυτό συμβαίνει γιατί λαμβάνεται η πρώτη δόση πληρωμής του συγκεκριμένου φόρου που μετατέθηκε από την 31η Ιουλίου στις 31η Αυγούστου, εξαιτίας της επιβολής των κεφαλαιουχικών ελέγχων (capital controls). Αντίθετα, με τη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων, όπου τα έσοδα εμφανίζονται οριακά μειωμένα, τα έσοδα από τη φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων δύο δισεκατομμυρίων οχτακοσίων ενενήντα πέντε εκατομμυρίων ευρώ (2.895.000.000), τα οποία αποτελούν το είκοσι τρία κόμμα επτά τοις εκατό (23,7%) των συνολικών φόρων εισοδήματος, εμφανίζονται αυξημένα κατά εννέα κόμμα έξι τοις εκατό (9,06%) για το έτος 2015 σε σύγκριση με τα στοιχεία του προηγούμενου έτους. Η εν λόγω αύξηση διαμορφώθηκε κυρίως από την αύξηση κατά τριάντα τέσσερα κόμμα πενήντα πέντε τοις εκατό (34,55%) των εσόδων από τη φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων κερδοσκοπικού χαρακτήρα που εισπράττονται με μορφή προκαταβολής και αποτελούν το σαράντα εννέα κόμμα πενήντα πέντε τοις εκατό (49,55%) των συνολικών εσόδων από τη φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων, με την παράλληλη μείωση των εσόδων από τη φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων κερδοσκοπικού χαρακτήρα που αποτελούν το είκοσι πέντε κόμμα σαράντα τέσσερα τοις εκατό (25,44%) των συνολικών εσόδων από τη φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων κατά δέκα τρία κόμμα σαράντα έξι τοις εκατό (13,46%) και των εσόδων από τη φορολογία εισοδήματος εταιρειών, κοινοπραξιών και αποτελούν το δώδεκα κόμμα είκοσι πέντε τοις εκατό (12,25%) των συνολικών εσόδων από τη φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων κατά δεκαπέντε κόμμα δεκατέσσερα τοις εκατό (15,14%). (Απολογιστική Έκθεση Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων για το 2015, Φεβρουάριος 2015)

7.2 Σύγκριση φορολογητέων εσόδων μεταξύ 2015-2016

Τα συνολικά έσοδα από την Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (ΔΟΥ) της χώρας , τα τελωνεία και το Υπόλογο παρουσίασαν αύξηση κατά εφτά κόμμα δέκα τοις εκατό (7,10%) σε σχέση με τα έσοδα του 2015 όπου το 2016 τα έσοδα ανήλθαν σε πενήντα τρία εκατομμύρια εκατό έντεκα χιλιάδες οχτακόσια ευρώ (53.111,8) ενώ τον προηγούμενο χρόνο ήταν μόλις σαράντα εννιά εκατομμύρια πεντακόσιες ενενήντα ένα χιλιάδες εκατό ευρώ (49.591,1). (Εκθεση Απολογισμού Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Εσόδων 2016, Μάρτιος 2017)

Στο σύνολο των εσόδων των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών (ΔΟΥ) και των Ελεγκτικών κέντρων ανήλθαν το 2016 στα τριάντα πέντε δισεκατομμύρια τριακόσια είκοσι τρία εκατομμύρια ευρώ (35.323.000.000) παρουσιάζοντας αύξηση κατά έντεκα κόμμα πέντε τοις εκατό (11,5%) όπου το 2015 το σύνολο των εσόδων ήταν τρία δισεκατομμύρια εξακόσια πενήντα τρία εκατομμύρια (3.653.000.000) Ευρώ. . (Εκθεση Απολογισμού Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Εσόδων 2016, Μάρτιος 2017)

Τα έσοδα από Άμεσους φόρους το έτος 2016 αυξήθηκαν κατά δέκα κόμμα πενήντα τέσσερα τοις εκατό (10,54%) από τα έσοδα από άμεσους φόρους του 2015, ενώ τα έσοδα από έμμεσους φόρους το 2016 δεν παρουσίασαν μεγάλη αύξηση μόλις οχτώ κόμμα δύο τοις εκατό (8,02%). . (Εκθεση Απολογισμού Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Εσόδων 2016, Μάρτιος 2017)

Στους άμεσους φόρους υπολογίζονται τα έσοδα από φόρους στο εισόδημα όπου τα έσοδα την συγκεκριμένη χρονιά , δηλαδή το 2016 ανήλθαν στα δεκατρία δισεκατομμύρια τριακόσια ογδόντα εκατομμύρια ευρώ (13.380.000.000) έναντι δώδεκα δισεκατομμύρια εκατών τριάντα εκατομμύρια ευρώ (12.130.000.000) την αντίστοιχη περίοδο το προηγούμενο έτος δηλαδή το 2015 παρουσιάζοντας αύξηση κατά 10,35%, η αύξηση οφείλεται στην μεταβολή των συντελεστών φορολόγησης του εισοδήματος των φυσικών προσώπων , όπως φαίνεται και στον πίνακα 2.1, και επειδή η παρακράτηση εισπράχθηκε σε μορφή προκαταβολής για τους ελεύθερους επαγγελματίες και τα άτομα με ατομικές επιχειρήσεις, από την αύξηση των εσόδων από τους φόρους περιουσίας, συγκριτικά με το προηγούμενο έτος δηλαδή το 2015 ύψους 13,34 Η αύξηση αυτή οφείλεται εν μέρει στο ότι η είσπραξη του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α) το έτος 2016 περιλαμβάνει την καταβολή δύο μηνιαίων δόσεων σε σύγκριση με το 2015 που ο συγκεκριμένος φόρος περιλάμβανε μία δόση . Επίσης το 2016 παύουν να δικαιούνται έκπτωση πενήντα τοις εκατό (50%)

επί του οφειλόμενου ΕΝΦΙΑ όσοι πληρούν τα προβλεπόμενα από τους προηγούμενους νόμους εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια για την έκπτωση και το 2015 απέκτησαν εισοδήματα από τόκους μεγαλύτερα των τριακοσίων ευρώ (300) και σταματούν να δικαιούνται πλήρη απαλλαγή από τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α) οι τρίτεκνες και πολύτεκνες οικογένειες , ή οι οικογένειες με μέλη που είναι ανάπηρα τουλάχιστον κατά ογδόντα τοις εκατό (80%), οι οποίες πληρούν τα προβλεπόμενα από τους προηγούμενους νόμους εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια, αλλά το 2015 απέκτησαν εισοδήματα από τόκους μεγαλύτερα των εξακοσίων ευρώ (600) , κάτι που ίσχυε το 2015. Ωστόσο και τα έσοδα από λοιπούς άμεσους φόρους ανέδειξαν αύξηση κατά έντεκα κόμμα τριάντα ένα τοις εκατό (11,31%) από το 2015 και αυτό οφείλεται από την αύξηση των συντελεστών της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, όπως εμφανίζεται παραπάνω. . (Εκθεση Απολογισμού Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Εσόδων 2016, Μάρτιος 2017)

Οι συνολικές εισπράξεις του έτους 2016 έναντι των ληξιπρόθεσμων οφειλών ανήλθαν σε πέντε δισεκατομμύρια διακόσια τρία εκατομμύρια ευρώ (5.203.000.000) σημειώνοντας αύξηση κατά τριάντα τρία κόμμα τριάντα τοις εκατό (33,3%) σε σχέση με τις αντίστοιχες εισπράξεις του προηγούμενου έτους 2015 όπου ήταν τρία δισεκατομμύρια εννιακόσιες δύο χιλιάδες ευρώ (3.902.000.000). Το 2016 το σύνολο των ληξιπρόθεσμων οφειλών της Τελωνειακής Διοίκησης αυξήθηκε κατά δέκα και δέκα τοις εκατό (10,1%) σε σχέση με το αποτέλεσμα του 2015. (Εκθεση Απολογισμού Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Εσόδων 2016, Μάρτιος 2017).

7.3 Σύγκριση φορολογίας φυσικών προσώπων μεταξύ των ετών 2016-2017.

Τα συνολικά ετήσια έσοδα από τη Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία , τα Τελωνεία και τον Υπόλογο ανήλθαν για το 2017 σε πενήντα τέσσερα εκατομμύρια τριακόσιες σαράντα οχτώ χιλιάδες εννιακόσια ευρώ (54.348.900) έναντι της προηγούμενης χρονιάς το 2016 δηλαδή που τα έσοδα ήταν πενήντα τρία εκατομμύρια εκατό ενενήντα τέσσερις χιλιάδες ευρώ (53.174.000) , δηλαδή αυξήθηκαν κατά δύο κόμμα είκοσι τοις εκατό (2,2%). (Εκθεση Απολογισμού Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων 2017, Μάρτιος 2018)

Τα έσοδα από τελωνεία προ επιστροφής φόρων παρουσίασαν αύξηση κατά 4,59% σε σχέση με το προηγούμενο έτος , ενώ τα έσοδα από τα τελωνεία μετά επιστροφών ανήλθαν στο ποσό των δώδεκα εκατομμυρίων εξακόσια ενενήντα οχτώ

χιλιάδες τριακόσια ευρώ παρουσιάζοντας αύξηση κατά τέσσερα κόμμα τέσσερα τοις εκατό (4,4%) επι του προηγούμενου έτους , 2016. (Εκθεση Απολογισμού Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων 2017, Μάρτιος 2018)

Τα συνολικά έσοδα από τη Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ) και τον Ελεγκτικών Κέντρων , προ επιστροφών, αυξήθηκαν σε σχέση με το 2016 κατά δύο κόμμα τριάντα τοις εκατό (2,3%) , όπου το 2017 τα συγκεκριμένα έσοδα ανήλθαν τα τριάντα έξι εκατομμύρια εκατό σαράντα επτά χιλιάδες εφτακόσια ευρώ (36.147.7000) έναντι του 2016 που ήταν τριάντα πέντε εκατομμύρια τριακόσιες είκοσι δύο χιλιάδες πεντακόσια ευρώ (35.322.500). (Εκθεση Απολογισμού Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων 2017, Μάρτιος 2018)

Οι επιστροφές φόρων αυξήθηκαν κατά πενήντα οχτώ κόμμα ογδόντα τοις εκατό (58,8%) , όπου σε ευρώ το 2017 οι επιστροφές σε φόρο ήταν πέντε εκατομμύρια εκατό ογδόντα δύο χιλιάδες ευρώ (5.182.000) σε αντίθεση με το 2016 που ήτα τρία εκατομμύρια διακόσιες εξήντα τρεις χιλιάδες τετρακόσια ευρώ. (3.263.400) (Εκθεση Απολογισμού Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων 2017, Μάρτιος 2018)

Οι συνολικές εισπράξεις του έτους 2017 έναντι των ληξιπρόθεσμων οφειλών ανήλθαν σε 5,117,4 εκ. €, σημειώνοντας μείωση κατά μηδέν κόμμα επτά τοις εκατό (0,7%) σε σχέση με τις αντίστοιχες εισπράξεις του προηγούμενου έτους 2016 και οι εισπράξεις του συνολικού νέου ληξιπρόθεσμου υπολοίπου παρουσίασαν μείωση κατά το «Νέο» ληξιπρόθεσμο χρέος Το συνολικό «νέο» ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο της περιόδου δέκα κόμμα επτά τοις εκατό (10,7%) σε σχέση με το 2016. (Εκθεση Απολογισμού Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων 2017, Μάρτιος 2018)

Τονίζεται ότι, ενώ τα φρέσκα ληξιπρόθεσμα χρέη μειώθηκαν κατά εννέα κόμμα πενήντα τοις εκατό (9,5%) μεταξύ των ετών 2017 και 2016, οι εισπράξεις έναντι αυτών μειώθηκαν μόνο κατά τρία κόμμα είκοσι τοις εκατό (3,2%), με αποτέλεσμα το ποσοστό είσπραξης φρέσκων ληξιπρόθεσμων χρεών να αυξηθεί σε σαράντα τρία κόμμα εβδομήντα εννέα τοις εκατό (43,79%) το 2017, έναντι σαράντα κόμμα ενενήντα επτά τοις εκατό (40,97%) το 2016. (Εκθεση Απολογισμού Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων 2017, Μάρτιος 2018)

7.4 Σύγκριση εσόδων από φορολογητέα έτη 2017- 2018.

Τα έσοδα από άμεσους φόρους ανήλθαν το 2018 σε είκοσι δισεκατομμύρια οχτακόσια ενενήντα εκατομμύρια ευρώ (20.890.000.000) σε σύγκριση με το 2017 όπου τα έσοδα από άμεσους φόρους ήταν μόλις είκοσι δισεκατομμύρια εξακόσια είκοσι εκατομμύρια ευρώ (20.620.000.000) άρα παρουσίασαν αύξηση της τάξεως του ένα κόμμα είκοσι οχτώ τοις εκατό (1,28%). (Εκθεση Απολογισμού Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων 2018 , Μάρτιος 2019)

Πιο συγκεκριμένα τα έσοδα από άμεσους φόρους σημείωσαν αύξηση της τάξεως ένα κόμμα είκοσι οχτώ τοις εκατό (1,28%) λόγω της αύξησης των κατηγοριών εσόδων από τους φόρους στο εισόδημα φυσικών και νομικών προσώπων. Πιο συγκεκριμένα τα έσοδα στον φόρο εισοδήματος φυσικών παρουσιάζονται αυξημένα κατά τρία κόμμα ενενήντα πέντε τοις εκατό (3,95%) σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Στην ανοδική αυτή πορεία συνέβαλε η κατάργηση της έκπτωσης ένα κόμμα πέντε τοις εκατό (1,5%) στον παρακρατούμενο φόρο σε μισθούς και συντάξεις από 01/01/2018 (ν.4472/2017), καθώς και η επιβολή παρακράτησης φόρου 5% στις καθαρές αμοιβές που καταβάλλονται σε αμειβόμενους με ημερομίσθιο, οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες ορισμένου χρόνου, αλλά διάρκειας μικρότερης του ενός έτους, καθώς και σε ξεναγούς που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 37 του ν. 1545/1985 (ν. 4549/2018). (Εκθεση Απολογισμού Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων 2018 , Μάρτιος 2019)

Τα έσοδα στον φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων αυξήθηκαν σε τρία δισεκατομμύρια εξακόσια ογδόντα εκατομμύρια ευρώ (3.680.000.000) το 2018 έναντι των τριών δισεκατομμυρίων τετρακόσιων εβδομήντα εκατομμυρίων ευρώ (3.470.000.000) το προηγούμενο έτος. Η θετική αυτή μεταβολή οφείλεται, κυρίως, στα έσοδα από τον φόρο στο εισόδημα νομικών προσώπων κερδοσκοπικού χαρακτήρα και στα έσοδα από τον φόρο στο εισόδημα νομικών προσώπων κερδοσκοπικού χαρακτήρα που εισπράττεται με τη μορφή προκαταβολής τα οποία αυξήθηκαν το 2018 σε σχέση με το 2017. (Εκθεση Απολογισμού Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων 2018 , Μάρτιος 2019)

Οι φόροι στην περιουσία παρουσίασαν μείωση της τάξεως 1,12% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Η εν λόγω μεταβολή προέρχεται κυρίως από τα έσοδα από φόρους στην ακίνητη περιουσία τα οποία κατέγραψαν μείωση, από τα μειωμένα έσοδα από τον ΕΝΦΙΑ, με την πρώτη δόση του ΕΝΦΙΑ για το 2018 που έπρεπε να έχει καταβληθεί έως και την 30/09/2018 και ως εκ τούτου να εκκρεμεί η καταβολή της τελευταίας δόσης τον Ιανουάριο του 2019 και τα έσοδα από φόρους και τέλη

κληρονομιών, δωρεών και γονικών παροχών κ.λπ. τα οποία μειώθηκαν κατά δώδεκα κόμμα ενενήντα δύο τοις εκατό (12,92%) σε σχέση με το 2017. Η εν λόγω μείωση είναι πιθανόν να οφείλεται στην ταχύτερη ολοκλήρωση μεγάλου όγκου μεταβιβάσεων/γονικών παροχών μέσα στο 2017 λόγω της αβεβαιότητας που επέφερε στην αγορά των ακινήτων η αναμενόμενη μεταβολή των αντικειμενικών αξιών για το 2018. (Εκθεση Απολογισμού Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων 2018 , Μάρτιος 2019)

Τα έσοδα από εισφορές αλληλεγγύης και συνταξιοδότησης από το Δημόσιο παρουσίασαν εξίσου μείωση το 2018 σε σχέση με το 2017. (Εκθεση Απολογισμού Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων 2018 , Μάρτιος 2019)

Οι συνολικές εισπράξεις του έτους 2018 έναντι των ληξιπρόθεσμων οφειλών σημείωσαν αύξηση κατά επτά κόμμα εννέα τοις εκατό (7,9%) σε σχέση με τις αντίστοιχες εισπράξεις του προηγούμενου έτους 2017 . (Εκθεση Απολογισμού Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων 2018 , Μάρτιος 2019)

7.5 Σύγκριση εσόδων φορολογητέων ετών 2018- 2019.

Αύξηση αναγράφει και το συνολικό ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο κατά την περίοδο από αρχές του χρόνου του 2019 δηλαδή 1/1/2019 έως αρχές του χρόνου του 2020 όπου ανήλθε σε ένα δισεκατομμύριο διακόσια πενήντα εκατομμύρια ευρώ (1.250.000.000) , 1/1/2020, σε αντίθεση με τις αρχές του 2018 , 1/1/2019 έως τις 1/01/2019 όπου το υπόλοιπο της περιόδου αυτής ήταν τέσσερα δισεκατομμύρια τετρακόσια σαράντα εκατομμύρια ευρώ. (4.440.000.000), ήτοι έξι κόμμα ένα τοις εκατό (6,1%) αναφορικά σε ποσοστό. Το ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο του 2019-2020αφορλα μη φορολογικά έσοδα, έμμεσους φόρους , άμεσους φόρους, λοιπά μη φορολογικά έσοδα , κατανομή ληξιπρόθεσμου υπολοίπου σε οφειλέτες , σε Νομικά Πρόσωπα και Φυσικά αντίστοιχα που σημείωσαν αύξηση. (Εκθεση Απολογισμού Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων 2019, Μάρτιος 2020.)

Αντιθέτως μείωση εσόδων παρατηρήθηκε στην είσπραξη από τακτικούς φόρους ακίνητης περιουσίας , όπως η μείωση του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων και από τους λοιπούς φόρους επί της παραγωγής, και οι επιστροφές φόρων των Δημοσίων Οικονομικών Υπηρεσιών και των Ελεγκτικών Κέντρων κατά εννέα κόμμα έξι τοις εκατό (9,6%) σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος χρήσης, το 2018. (Εκθεση Απολογισμού Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων 2019, Μάρτιος 2020.)

Το 2019 συστάθηκε για πρώτη φορά ένα Κέντρο Είσπραξης Οφειλών Αττικής με σκοπό την είσπραξη των οφειλών με λήψη στοχευμένων μέτρων οφειλετών που βρίσκονται εντός της περιφέρειας Αττικής , με συνεργασία των Διευθύνσεων της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) , όπου υπενθύμιζαν στους οφειλέτες μέσω αποστολής ηλεκτρονικών μηνυμάτων τη ληξιπρόθεσμη οφειλή τους ποσού άνω των τριάντα ευρώ (30). Με αυτό τον τρόπο για πρώτη φορά φαίνεται ο εκσυγχρονισμός του οικονομικού συστήματος. (Εκθεση Απολογισμού Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων 2019, Μάρτιος 2020)

Οι συνολικές εισπράξεις έναντι των ληξιπρόθεσμων οφειλών για το έτος 2019 μειώθηκαν σε σχέση με τις αντίστοιχες του προηγούμενου έτους , όπου το 2019 ανήλθαν σε πέντε εκατομμύρια τριακόσιες είκοσι έξι χιλιάδες εκατό ευρώ (5.326.100) σε σχέση με το 2018 που ήταν πέντε εκατομμύρια πεντακόσιες πενήντα τέσσερις χιλιάδες τετρακόσια ευρώ (5.554.400). Το μεγαλύτερο μέρος των εισπράξεων περίπου το ενενήντα κόμμα έξι τοις εκατό (90,6%) οφείλεται από την κατηγορία του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας , του φόρου Εισοδήματος και του φόρου περιουσία, καθώς και από άλλους άμεσους φόρους. Επίσης μειώθηκε κατά είκοσι τέσσερα κόμμα τέσσερα τοις εκατό (24,4%) το συνολικό ύψος των χαρακτηρισμένων ως ανεπίδεκτων είσπραξης ληξιπρόθεσμων οφειλών της φορολογικής διοίκησης της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας και των Ελεγκτικών κέντρων. Ως ανεπίδεκτη είσπραξη οφειλών θεωρείται η επιτάχυνση της διαδικασίας εκκαθάρισης των επί σειρά ετών σωρευμένων ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο από εκείνες που πραγματικά και εμπειριστατωμένα θεωρούνται επισφαλείς προκειμένου το Δημόσιο να διαθέτει μια ολοκληρωμένη, διαφανή, αποτελεσματική και ελέγξιμη διαδικασία είσπραξης των οφειλών, με στόχο οι εισπρακτικοί μηχανισμοί να επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους στις οφειλές που παρουσιάζουν αυξημένες πιθανότητες είσπραξης.

Με τον χαρακτηρισμό των οφειλών ως ανεπίδεκτων είσπραξης αναστέλλεται η παραγραφή τους για μια δεκαετία, ενώ επέρχονται άμεσα οι προβλεπόμενες από το νόμο συνέπειες για τον οφειλέτη και τα συνυπόχρεα πρόσωπα, όπως η μη χορήγηση αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας και η δέσμευση των περιουσιακών τους στοιχείων. (Εκθεση Απολογισμού Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων 2019, Μάρτιος 2020.)

Επίλογος

Το φορολογικό σύστημα ενός σύγχρονου κράτους και μιας αναπτυγμένης οικονομίας εξυπηρετεί πολλαπλούς στόχους οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής. Πιο συγκεκριμένα ένα αποτελεσματικό φορολογικό σύστημα όπως γράφουν οι ερευνητές πρέπει να συγκεντρώνει επαρκή έσοδα με λιγότερες δυνατές στρεβλώσεις στην αποτελεσματικότητα κατανομής των πόρων και με την επίτευξη διανομής του εισοδήματος που να θεωρείται δίκαιη.

Ένα φορολογικό σύστημα περιλαμβάνει μια σειρά από διαφορετικούς φόρους. Υπάρχουν φόροι που επιβάλλονται στην παραγωγή, και άλλοι που επιβάλλονται στην περιουσία. Οι πρώτοι χωρίζονται σε φόρους στα εισοδήματα φυσικών και νομικών προσώπων και σε φόρους στις δαπάνες (γενικοί φόροι όπως για παράδειγμα ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας ή ειδικοί φόροι.). Οι φόροι στην περιουσία χωρίζονται σε φόρους κατοχής και σε φόρους μεταβίβασης. Επίσης, οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης μπορούν να θεωρηθούν, εξίσου σαν φόροι.

Όλοι αυτοί οι φόροι συνθέτουν ένα εξαιρετικά περίπλοκο πλέγμα εισφορών του πολίτη προς το κράτος. Καθένας από εμάς οφείλει να πληρώνει μια σειρά από διαφορετικούς φόρους, ανάλογα με τη δραστηριότητα, τα εισοδήματα και την περιουσία του.

Για τις ανάγκες της σχετικής έρευνας αναλύσαμε τα είδη των φόρων και στην συνέχεια τις αλλαγές που διαπιστώθηκαν εντός των ετών 2015-2019, οι μειώσεις που επιβλήθηκαν καθώς και τους συντελεστές φορολογίας ανά έτος.

Για την ανάλυση της επίδοσης των παραπάνω εφαρμογών φορολόγησης εισοδήματος στο τελευταίο κεφάλαιο αναλύουμε συγκριτικά ανά έτος από το 2015 έως το 2019 τα έσοδα από φόρους που εισέπραξε η χώρα μας με την εφαρμογή των ορισμένων συντελεστών φορολόγησης. Με αυτόν τον τρόπο βλέπουμε την αποτελεσματικότητα που έχουν οι διάφοροι φόροι που επιβάλλονται ανά έτος.

Κατάλογος Πινάκων

[Πίνακας 1.1 : Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων από μισθούς και συντάξεις \(2015\)](#)

[Πίνακας 1.2 : Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων από επιχειρηματική και αγροτική δραστηριότητα \(2015\)](#)

[Πίνακας 1.3 : Φυσικά πρόσωπα με επιχειρηματική δραστηριότητα](#)

[Πίνακας 1.4 : Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων από ακίνητη περιουσία \(2015\)](#)

[Πίνακας 1.5 : Κλίμακα εισφοράς αλληλεγγύης \(2015\)](#)

[Πίνακας 1.6 : Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων \(2015\)](#)

[Πίνακας 2.1 : Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων από μισθούς και συντάξεις \(2016\)](#)

[Πίνακας 2.2 : Κλίμακα φυσικών προσώπων από επιχειρηματική και αγροτική δραστηριότητα \(2016\)](#)

[Πίνακας 2.3 : Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος από ακίνητη περιουσία \(2016\)](#)

[Πίνακας 2.4 : Κλίμακα εισφοράς αλληλεγγύης \(2016\)](#)

[Πίνακας 2.5 : Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων \(2016\)](#)

[Πίνακας 3.1 : Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων από μισθούς και συντάξεις \(2017\)](#)

[Πίνακας 3.2 : Κλίμακα φυσικών προσώπων από επιχειρηματική και αγροτική δραστηριότητα \(2017\)](#)

[Πίνακας 3.3 : Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος από ακίνητη περιουσία \(2017\)](#)

[Πίνακας 3.4 : Κλίμακα εισφοράς αλληλεγγύης \(2017\)](#)

[Πίνακας 3.5 : Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων \(2017\)](#)

[Πίνακας 4.1 : Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων από μισθούς και συντάξεις \(2018\)](#)

[Πίνακας 4.2 : Ποσοστό ελάχιστης δαπάνης με ηλεκτρονική συναλλαγή – μέσο](#)

[Πίνακας 4.3 : Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος από ακίνητη περιουσία \(2018\)](#)

[Πίνακας 4.4 : Κλίμακα εισφοράς αλληλεγγύης \(2018\)](#)

[Πίνακας 4.5 : Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων \(2018\)](#)

[Πίνακας 5.1 : Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων από μισθούς και συντάξεις \(2019\)](#)

[Πίνακας 5.2 : Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος από ακίνητη περιουσία \(2019\)](#)

[Πίνακας 5.3 : Κλίμακα εισφοράς αλληλεγγύης \(2019\)](#)

[Πίνακας 5.4 : Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων \(2019\)](#)

[Πίνακας 5.5 : Μείωση Προκαταβολής \(2019\)](#)

Κατάλογος Διαγραμμάτων

[Διάγραμμα 1.1 : Αλλαγές στην κλίμακα φορολογίας – συντελεστές φορολογίας σε εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις εντός πενταετίας \(2015-2019\)](#)

[Διάγραμμα 1.2 : Αλλαγές στην κλίμακα φορολογίας – συντελεστές φορολογίας σε εισοδήματα από επιχειρηματική δραστηριότητα εντός πενταετίας \(2015-2019\)](#)

[Διάγραμμα 1.3 : Αλλαγές στην κλίμακα φορολογίας – συντελεστές φορολογίας σε εισοδήματα από αγροτική δραστηριότητα εντός πενταετίας \(2015-2019\)](#)

[Διάγραμμα 1.4 : Αλλαγές στην κλίμακα φορολογίας – συντελεστές φορολογίας σε εισοδήματα από ακίνητη εντός πενταετίας \(2015-2019\)](#)

[Διάγραμμα 1.5 : Αλλαγές στους συντελεστές εισφοράς αλληλεγγύης εντός πενταετίας \(2015-2019\)](#)

[Διάγραμμα 1.6 : Αλλαγές στους συντελεστές φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων εντός πενταετίας \(2015-2019\)](#)

Βιβλιογραφία

Σταματόπουλος Δ. – Καραβοκύρης Αντώνης , Αθήνα 2010 , *Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων* , No 28 – 50

Παπακυριάκου Θεόδωρος , Εκδόσεις Σακκούλα , Αθήνα – Θεσσαλονίκη , *Φορολογικό Ποινικό Δίκαιο* , No 146-149

Βαλεντζας Ιωάννης , Εκδόσεις Σακκούλα , Αθήνα – Κομοτηνή 1967 , *Οικονομικό Δίκαιο* , No 119 – 121

Σγουρινάκης Νίκος , Μιχελινάκης Βαγγέλης , Εκδόσεις Οικονομική Βιβλιοθήκη , *Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος* , No 1 – 62

Σταματόπουλος Δ. – Καραβοκύρης Αντώνης , Εκδόσεις Forin, Αθήνα 2017 , *Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων* , No 46 – 50

Πάσχος Παναγιώτης Γ. , Εκδόσεις Μπένου , Αθήνα 1996 , *Φορολογία Εισοδήματος* , No 39-85

Καούνης Δικαίος Π. Αθήνα 2014 , *Φορολογία Εισοδήματος : Εκπαιδευτικό Βοήθημα* No 20 – 90

Κράτσης , Αθήνα 2009 , *Φορολογία Εισοδήματος* , No 15 – 35

Καραγιάννης Δ. Ιωάννης , Καραγιάννη Δ. Αικατερίνη, Καραγιάννης Ι. Δημήτριος , Θεσσαλονίκη 2015 , *Φορολογικά – Φοροτεχνικά* , No 7 - 155

Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών , Αθήνα 2018 , Διανεόσις , *Η φορολογία Εισοδήματος στην Ελλάδα* , No 37 – 172

Νίκος Χριστοδουλάκης, Μιλτιάδης Νεκτάριος, Χάρης Θεοχάρης, Χρήστος Αξιόγλου, Παύλος Κουρής, Γιώργος Συμεωνίδης, Αθήνα 2018 , Διανεόσις , *Επανεκκίνηση της Ελληνικής Οικονομίας*, No 48-50 , 69-70 , 113 – 145

Ernst & Young (EY) , Αθήνα 2016 , Διανεόσις , *Η Φοροδιαφυγή στην Ελλάδα*, No 5-47

Μάνος Ματσαγγάνης, Αντρέα Πάρμα, Αλέξανδρος Καρακίτσιος , Αθήνα 2018 , Διανεόσις , *Όψεις Κοινωνικής Κινητικότητας στην Ελλάδα της Κρίσης* , No 14-35

Μάνος Ματσαγγάνης, Χρύσα Λεβέντη, Ελένη Καναβιτσά & Μαρία Φλεβοτόμου , Αθήνα 2017 , Διανεόσις , *Μια Αποδοτικότερη Πολιτική για την Καταπολέμηση της Ακραίας Φτώχειας* , No 18-50

Ανεξάρτητη Αρχή Δημόσιων Εσόδων , Αθήνα 2017 , *Εγχειρίδιο Ερωτήσεων – Απαντήσεων σε Φορολογικά Θέματα* , No 5-35

Ανεξάρτητη Αρχή Δημόσιων Εσόδων , Αθήνα 2018 , *Εγχειρίδιο Ερωτήσεων – Απαντήσεων σε Φορολογικά Θέματα* , No 5-31

Arnold, J. (2008). *Do Tax Structure Affect Aggregate Economic Growth? Empirical Evidence from a Panel of OECD Countries*. *Economic* , Department Working Papers, No. 643. Paris: OECD

Ιστοσελίδες – Sites

Κλίμακες και συντελεστές φορολογίας εισοδήματος , Taxheaven - <https://www.taxheaven.gr/klimakes> (Ιούνιο 2022)

Αλλαγές στο έντυπο Ν φορολογικού έτους 2016 - Το νέο έντυπο οι διαφορές σε σχέση με το αντίστοιχο έντυπο του 2015 και οι λόγοι για τους οποίους επήλθαν οι αλλαγές , Taxheaven - <https://www.taxheaven.gr/news/34009/allages-sto-entypo-n-forologikoy-etoys-2016-to-neo-entypo-oi-diafores-se-sxesh-me-to-antistoixo-entypo-tou-2015-kai-oi-logoi-gia-toys-opoiouys-ephloan-oi-allages> (Ιούνιος 2022)

Όλες οι αλλαγές στη φορολόγηση των εισοδημάτων , Capital - <https://www.capital.gr/tax/3175128/oles-oi-allages-sti-forologisi-ton-eisodimaton> (Ιούνιος 2022)

Οι αλλαγές στους κωδ. 659-660, 657-658 και 781-782 του νέου Ε1 φορ. έτους 2018 - Taxheaven: <https://www.taxheaven.gr/news/43731/oi-allages-stoys-kwd-659-660-657-658-kai-781-782-toy-neoy-e1-for-etoys-2018> (Ιούνιος 2022)

ΠΟΛ.1064/2016 Παρακράτηση φόρου και ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης στο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις μετά την ψήφιση του ν.4387/2016 (ΦΕΚ Α'85/12.5.2016) και του ν.4389/2016 «Επείγουσες διατάξεις για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις» - Taxheaven <https://www.taxheaven.gr/circulars/23745/pol-1064-2016> (Ιούνιος 2022)

Οι μεταβολές στη φορολογία εισοδήματος με τους ν. 4387/2016 και 4386/2016 – Forin - <https://www.forin.gr/articles/article/17898/oi-metaboles-sth-forologia-eisodhmatos-me-tous-n-4387-2016-kai-4386-2016#1> (Ιούνιος 2022)

Νόμος 4172/2013 Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012, του ν. 4093/2012 και του ν. 4127/2013 και άλλες διατάξεις , κωδικοποιημένος με τον 4936/2022 - Taxheaven , <https://www.taxheaven.gr/law/4172/2013> (Ιούνιος 2022)

Μείωση προκαταβλητέου φόρου από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν τα φυσικά πρόσωπα – Taxheaven, <https://www.taxheaven.gr/news/30319/meiwshe-prokatablhteoy-foroy-apo-epixeirhmatikh-drasthriothta-poy-apoktoyn-ta-fysika-proswpa> (Ιούνιος 2022)

Εισόδημα από αγροτική δραστηριότητα – Capital - <https://www.capital.gr/tax/3137766/eisodima-apo-agrotiki-drastiriota> (Ιούνιος 2022)

Φορολογικές δηλώσεις 2019: Χρήσιμες πληροφορίες και αλλαγές στο Ε1 , TAXEXPERTS , <https://www.taxexperts.gr/%CE%B1%CF%81%CE%B8%CF%81%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%AF%CE%B1%CF%86%CE%BF%CF%81%CF%81>

[E%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82-%CE%B4%CE%B7%CE%BB%CF%8E%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82-2019-%CF%87%CF%81%CE%AE%CF%83%CE%B9%CE%BC%CE%B5%CF%82-%CF%80%CE%BB%CE%B7%CF%81%CE%BF%CF%86%CE%BF%CF%81%CE%AF%CE%B5%CF%82-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%B1%CE%B3%CE%AD%CF%82-%CF%83%CF%84%CE%BF-%CE%B51 \(Ιούνιος 2022\)](#)